

Obyvateľstvo Slovenska podľa výsledkov SODB

Edícia: Akty
Bratislava, január 2005

Publikácia formou popisnej analýzy hodnotí vývoj počtu, prírastku a rozmiestnenia obyvateľstva, všetky štruktúry obyvateľstva, ktoré významne ovplyvňujú reprodukčné procesy, plodnosť žien a vývoj počtu a štruktúry cenzových domácností na základe údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov za roky 1970, 1980, 1991 a 2001.

Autori:

Viera Pilinská
Martina Lukáčová

2005 © INFOSTAT – Inštitút informatiky a štatistiky Bratislava

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto práce nesmie byť akýmkoľvek spôsobom reprodukováná bez predchádzajúceho písomného súhlasu autorov. Jej text je možno použiť len po príslušnom citovaní.

Práca neprešla jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod.....	5
1. Obyvateľstvo.....	7
1.1 Počet a prírastok obyvateľstva.....	7
2. Rozmiestnenie obyvateľstva a štruktúra osídlenia.....	11
2.1 Hustota zaľudnenia.....	11
2.2 Veľkostná štruktúra obcí.....	13
3. Štruktúra obyvateľstva.....	17
3.1 Pohlavie.....	17
3.2 Vek.....	18
3.3 Rodinný stav.....	19
3.4 Vzdelanie.....	25
3.5 Národnosť.....	26
3.6 Materinský jazyk.....	28
3.7 Náboženské vyznanie.....	30
4. Analýza plodnosti.....	33
5. Cenzové domácnosti.....	39
5.1 Cenzové domácnosť podľa druhu.....	39
5.2 Cenzové domácnosti podľa počtu členov.....	43
Literatúra.....	47
Tabuľková príloha.....	48

Úvod

Údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov poskytujú komplexný pohľad na obyvateľstvo vďaka prepojeniu údajov o obyvateľstve s údajmi o domoch, bytoch a domácnostiach. Ide o jediný zdroj, ktorý zisťuje takéto údaje priamo u obyvateľstva, navyše formou vyčerpávajúceho zisťovania. Vďaka kombinácii veľkého množstva ukazovateľov je možné získať pomocou údajov zo sčítania podklad pre podrobné analýzy, aký neposkytuje žiadny iný zdroj údajov. Významné je spomínané prepojenie demografických, urbanizačných, sociálnych a ekonomických charakteristík obyvateľstva s údajmi o rodine, bývaní a vybavenosti domácností, ktoré významne ovplyvňujú proces reprodukcie, a tým aj vývoj počtu a štruktúry obyvateľstva.

Predkladaná publikácia má podobu podrobnej popisnej analýzy. Obsahovo je zameraná na vývoj počtu, prírastku a rozmiestnenia obyvateľstva, na všetky štruktúry obyvateľstva, ktoré významne ovplyvňujú reprodukčné procesy, na plodnosť žien a na vývoj počtu a štruktúry cenзовých domácností. Ako už bolo spomenuté, ide o údaje, ktoré sú jedinečné svojim obsahom aj spôsobom získavania. Bežná demografická štatistika získava

počty obyvateľov a ich štruktúry bilancovaním, pri sčítaní sa zisťujú priamo u obyvateľstva. Na rozdiel od bežnej demografickej štatistiky, ktorá skúma ročné údaje o narodených deťoch a ich matkách, sčítanie zisťuje plodnosť celého súboru žien, ktoré žijú v dobe sčítania. Informácie o cenзовých domácnostiach, ktoré sú rozhodujúcim prostredím pre reprodukciu obyvateľstva, sa zisťujú len v sčítaní.

Ťažisko tejto práce je v popise výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001 na úrovni SR a regiónov (až po úroveň okresov). Publikácia obsahuje tiež porovnanie s výsledkami predchádzajúcich sčítaní. Tam, kde je to zmysluplné a kde to umožňuje metodika zisťovania jednotlivých údajov, sa porovnávajú na republikovej úrovni výsledky za posledné štyri sčítania, t.j. za roky 1970, 1980, 1991 a 2001. V niektorých prípadoch má zmysel porovnávať len výsledky posledných dvoch sčítaní, ktoré sa uskutočnili za rovnakých spoločenských podmienok a neobsahujú žiadne významné metodické odlišnosti. Regionálne analýzy popisujú situáciu len za rok 2001.

1. Obyvateľstvo

1.1 Počet a prírastok obyvateľstva

Počet a prírastok obyvateľov je determinovaný jednak reprodukčnými procesmi (úrovňou pôrodnosti a úmrtnosti) ako i migráciou obyvateľstva (úrovňou emigrácie a imigrácie). Z hľadiska reprodukčných procesov zohráva dôležitú úlohu najmä neustále klesajúca pôrodnosť. Migrácia má v poslednej dobe čoraz väčší vplyv na celkový počet obyvateľov v SR. V roku 1970 bolo zaevidovaných v SR 4 537,2 tisíc trvalo bývajúcich obyvateľov. Do posledného sčítania v roku 2001, sa tento počet zvýšil na hodnotu 5 379,5 tisíc, čo je zatiaľ najvyššia hodnota zo všetkých realizovaných sčítaní.

Obyvateľstvo na území Slovenska nie je rozmiestnené rovnomerne. Až do konca 80. rokov

disponoval najväčším počtom obyvateľov Nitriansky kraj, v ktorom žilo podľa výsledkov sčítania v roku 1980 až 14,2% obyvateľstva SR. V roku 1991 bol najľudnatejším krajom Košický, a podľa výsledkov z posledného sčítania v roku 2001 najviac obyvateľov, až 14,7%, žije v Prešovskom kraji. Naopak krajom s najnižším počtom obyvateľov bol v roku 1970 Bratislavský kraj. Vo všetkých ďalších sčítaniach ho nahradil Trnavský, kde je v súčasnosti sústredených 10,2% obyvateľstva SR. Rozdiel medzi krajom s najväčším počtom obyvateľov Prešovským a krajom s najnižším počtom obyvateľov Trnavským je 238 965 obyvateľov, čo predstavuje hodnotu 4,4 percentuálnych bodov.

Tab. 1.1 Počet obyvateľov (v územnej štruktúre 2001)

	Bývajúce obyvateľstvo				Podiel z úhrnu obyvateľov SR (%)			
	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
SR	4 537 290	4 991 168	5 274 335	5 379 455	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom kraj:								
Bratislavský	459 975	543 800	606 351	599 015	10,1	10,9	11,5	11,1
Trnavský	485 316	526 906	541 992	551 003	10,7	10,6	10,3	10,2
Trenčiansky	515 916	568 498	600 575	605 582	11,4	11,4	11,4	11,3
Nitriansky	678 733	708 634	716 846	713 422	15,0	14,2	13,6	13,3
Žilinský	570 624	629 927	668 771	692 332	12,6	12,6	12,7	12,9
Banskobystrický	598 697	636 192	659 341	662 121	13,2	12,7	12,5	12,3
Prešovský	605 772	678 386	739 264	789 968	13,4	13,6	14,0	14,7
Košický	622 257	698 825	741 195	766 012	13,7	14,0	14,1	14,2

Na úrovni okresov najmenej obyvateľov evidujeme v okrese Medzilaborce 12 668, čo predstavuje 0,2% z celkového počtu obyvateľov v SR. Naopak najviac obyvateľov zaznamenávajú okresy Nitra a Prešov. V oboch predstavoval ich podiel na celkovom úhrne 3%. Vysoký podiel obyvateľstva je sústredených v okresoch dvoch najväčších miest Bratislavy a Košíc. V meste Bratislava žije v súčasnosti 428 672 obyvateľov, čo predstavuje 8% z celkového počtu obyvateľstva. V Košiciach je počet obyvateľov zhruba polovičný 236 093, čo predstavuje 4% z celkového počtu obyvateľstva. V týchto dvoch mestách je v súčasnosti sústredených 12% obyvateľov SR.

Celkový prírastok obyvateľstva sa skladá z dvoch zložiek, z prirodzeného prírastku (ktorý je daný pôrodnosťou a úmrtnosťou) a migračného prírastku (ktorý je výsledkom imigrácie a emigrácie obyvateľstva).

Prírastok obyvateľstva klesol z hodnoty 45,4 tisíc v roku 1970 na hodnotu 10,5 tisíc v roku 2001. Zatiaľ čo v intercenzálnom období 1970-1980 predstavoval prírastok obyvateľstva 10%, v poslednom intercenzálnom období 1991-2001 to

bolo už len 2%. Tento pokles bol spôsobený najmä poklesom pôrodnosti a plodnosti v SR. Nízka intenzita reprodukčných procesov sa potvrdila v roku 2001, kedy po prvýkrát zaznamenávame prirodzený úbytok obyvateľstva v SR. Počet zomrelých bol vyšší o 844 ako počet živonarodených. Napriek prirodzenému úbytku vykazovalo Slovensko zásluhou migrácie celkový prírastok obyvateľstva (celkový prírastok predstavoval 168 osôb).

V intercenzálnom období 1970–1980 sa pohyboval prírastok obyvateľstva v intervale od 4,4% v Nitrianskom kraji po 18,2% v Bratislavskom kraji, pričom až 5 krajov malo prírastok vyšší ako 10%, čo je nad vtedajším republikovým priemerom. V nasledujúcom období medzi rokmi 1980–1991 sa zachovala priestorová diferenciácia krajov s najvyššou a najnižšou hodnotou, ale prírastky všetkých krajov sa znižovali alebo vykazovali klesajúce tendencie.

Do roku 1991 boli všetky kraje ziskové z hľadiska celkových prírastkov obyvateľstva. Zmena nastáva po roku 1991 kedy Bratislavský a Nitriansky kraj zaznamenávajú celkový úbytok obyvateľstva. A to i napriek tomu, že Bratislavský

kraj bol až do roku 1991 najziskovejším krajom, naopak po tomto roku sa stal krajom s najväčším úbytkom obyvateľstva. Najvyšší celkový prírastok obyvateľstva vykazuje v súčasnosti Prešovský kraj

až 6,9%. Podľa posledného sčítania už iba tri kraje Žilinský, Prešovský a Košický vykazujú prírastok vyšší ako celoslovenský priemer.

Tab. 1.2 Intercenzálne prírastky počtu obyvateľov (v územnej štruktúre 2001)

	Prírastok obyvateľstva					
	1991-2001		1980-1991		1970-1980	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
SR	105 120	2,0	283 167	5,7	453 878	10,0
v tom kraj:						
Bratislavský	-7 336	-1,2	62 551	11,5	83 825	18,2
Trnavský	9 011	1,7	15 086	2,9	41 590	8,6
Trenčiansky	5 007	0,8	32 077	5,6	52 582	10,2
Nitriansky	-3 424	-0,5	8 212	1,2	29 901	4,4
Žilinský	23 561	3,5	38 844	6,2	59 303	10,4
Banskobystrický	2 780	0,4	23 149	3,6	37 495	6,3
Prešovský	50 704	6,9	60 878	9,0	72 614	12,0
Košický	24 817	3,3	42 370	6,1	76 568	12,3

Prirodzený prírastok obyvateľstva je v súčasnosti určovaný najmä úrovňou pôrodnosti a plodnosti v jednotlivých regiónoch SR. Mestá väčšinou vykazujú kladný prirodzený prírastok, vidiecke obce naopak záporný, čo je dané aj vekovou štruktúrou obyvateľstva. Z prirodzeného pohybu získavajú obyvateľstvo tri kraje (kde počet živonarodených je vyšší ako počet zomrelých) Žilinský, Prešovský a Košický, čiže kraje s vyššou úrovňou pôrodnosti a plodnosti. Ostatné kraje vykazujú prirodzený úbytok obyvateľstva. Najvyšší prirodzený úbytok zaznamenáva Nitriansky kraj.

Už tradične pozitívne prírastky pozorujeme v okresoch severného a východného Slovenska. Iba 28 okresov má kladný prirodzený prírastok. To znamená, že až 2 tretiny okresov vykazuje prirodzený úbytok obyvateľstva. Najväčší prirodzený úbytok obyvateľstva majú okresy Nové Zámky, Levice, Komárno, Bratislava I a Bratislava III, ktoré v roku 2001 stratili 300 a viac obyvateľov. Naopak najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva pozorujeme v okresoch Prešov, Kežmarok, Spišská Nová Ves, Námestovo, Sabinov, Vranov nad Topľou, Poprad, kde pribudlo 400 a viac obyvateľov. Mesto Bratislava vykazuje prirodzený úbytok obyvateľov, v roku 2001 stratilo prirodzeným pohybom 724 obyvateľov. Košice zaznamenali naopak prirodzený prírastok 320 obyvateľov.

Z hľadiska mechanického pohybu je priestorová diferenciácia odlišná, SR vykazuje prírastok obyvateľstva sťahovaním. U miest a obcí je situácia opačná ako tomu bolo u prirodzeného pohybu, čiže mestá zaznamenávajú úbytok obyvateľstva spôsobený sťahovaním, obce naopak prírastok. Takýto stav môžeme pripisovať najmä procesom dezintegrácie prebiehajúcej od polovice 90. rokov, teda presúvaním sa obyvateľstva z miest na vidiek. Migračné úbytky za rok 2001 vykazujú štyri kraje: Trenčiansky, Žilinský, Prešovský a Košický. Naj-

vyššie hodnoty 200 a viac odsťahovaných vykazujú okresy Bratislava V, Košice IV, Prievidza, Košice III. Naopak najviac prisťahovaných pozorujeme v okresoch Senec, Bratislava III, Košice – okolie, Pezinok, Malacky, Dunajská Streda, vo všetkých spomínaných je prírastok 300 a viac obyvateľov. Dezintegračné procesy z 90. rokov posilňujú práve zázemia veľkých miest. Môžeme si všimnúť, že úbytky zo sťahovania sa viažu práve na kraje a okresy s vysokým prirodzeným prírastkom a naopak.

Celkový prírastok obyvateľstva v SR v roku 2001 predstavoval 168 osôb, mestá zaznamenávajú celkový úbytok, obce naopak celkový prírastok obyvateľstva. Na úrovni krajov sú ziskové štyri kraje - Bratislavský, Žilinský, Prešovský, Košický. Zatiaľ čo u Bratislavského je to spôsobené najmä pozitívnou migračnou bilanciou, na severe v Žilinskom kraji a na východe v Prešovskom a Košickom kraji je to dané najmä progresívnym prirodzeným prírastkom obyvateľstva. Špecifickým prípadom je Trenčiansky kraj, ktorý ako jediný stráca svoje obyvateľstvo v oboch kategóriách, prirodzeným i mechanickým pohybom.

V roku 2001 väčšina okresov SR vykazuje celkový úbytok obyvateľstva, najväčší celkový úbytok obyvateľstva evidujeme v okresoch Nové Zámky, Bratislava I, Bratislava V, Komárno, Levice a Brezno – vo všetkých 300 a viac obyvateľov. Najviac ziskové okresy sú Košice – okolie, Prešov, Kežmarok, Senec, Spišská Nová Ves, Sabinov, Námestovo, Pezinok všetky nad 300 obyvateľov. Okresy Košice – okolie, Senec, Pezinok získavajú obyvateľstvo najmä imigráciou obyvateľstva z nevyhovujúcich mestských zón Bratislavy a Košíc. V okresoch severného a východného Slovenska je to najmä priaznivejšími natalitnými procesmi, vyššou úrovňou pôrodnosti a plodnosti.

Tab. 1.3: Prírastky obyvateľstva v krajoch (2001)

Kraj	Prírodný prírastok (-úbytok)	Migračný prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
Bratislavský	-939	1 200	261
Trnavský	-848	765	-83
Trenčiansky	-655	-392	-1 047
Nitriansky	-2 198	456	-1 742
Žilinský	631	-336	295
Banskobystrický	-1 230	33	-1 197
Prešovský	3 067	-626	2 441
Košický	1 328	-88	1 240

2. Rozmiestnenie obyvateľstva a štruktúra osídlenia

2.1 Hustota zaľudnenia

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001 žilo na území Slovenskej republiky s rozlohou 49033,2 km² celkom 5379,5 tisíc obyvateľov. Od roku 1970 sa počet obyvateľov Slovenska neustále zvyšuje, čo sa však nedá povedať o tempe tohto rastu. To sa postupne spomaľuje. Kým v období 1970-1980 sa počet obyvateľov Slovenska zvýšil o 10%, v období 1980-1991 to bolo o 6% a v poslednom intercenálnom období 1991-2001 už len o 2%. Je to dôsledok znižovania prirodzeného prírastku obyvateľstva. Napriek tomu počet obyvateľov pripadajúcich na jeden km² rastie. Hustota zaľudnenia je najstarším a tradične používaným ukazovateľom plošného rozloženia obyvateľstva. V roku 1970 dosahovala hodnota hustoty zaľudnenia Slovenska 93 osôb na km² a do roku 1980 sa zvýšila o 9 osôb. V ďalšom období sa počet obyvateľov na km² zvyšoval pomalšie. Od roku 1991, kedy bola hustota zaľudnenia 108 obyvateľov na km², sa do roku 2001 zvýšila len o 2 osoby a dosiahla 110 obyvateľov na km².

Tento vývoj sa odzrkadlil aj na regionálnej úrovni v krajoch a okresoch Slovenska. Na rozmiestnenie a koncentráciu obyvateľstva do regiónov má okrem prírodných podmienok vplyv aj dlhodobý historický vývoj, ovplyvňovaný spoločenským a ekonomickým vývojom. Podobne ako sa zvyšovala hustota zaľudnenia v rámci celej SR, rástol aj počet osôb na km² v jednotlivých krajoch. Maximálny prírastok na hustote zaľudnenia sa od roku 1970 prejavil v prvom intercenálnom období 1970-1980, a to vo všetkých ôsmich krajoch Slovenska. Najvýraznejšie v Bratislavskom kraji, kde hustota obyvateľov na km² vzrástla o 41 osôb. Významným spôsobom o tento nárast prispelo samotné mesto Bratislava, vďaka svojmu špecifickému postaveniu hlavného mesta s najvyšším počtom obyvateľov a so širšími možnosťami uplatniť sa v zamestnaní. O viac ako o 10 osôb na km² sa hustota zaľudnenia v tomto období zvýšila ešte v Trenčianskom a Košickom kraji. Od roku 1980 sa intenzita rastu populácie znižuje, v dôsledku toho sa spomalil aj rast počtu osôb na km². Do roku 1991 hustota zaľudnenia vzrástla výraznejšie (o 30 osôb, na 295 obyvateľov/ km²) opäť v Bratislavskom kraji, vo všetkých ostatných krajoch to však bolo menej ako 10 osôb na km²: Trenčiansky a Prešovský kraj (nárast o 7 osôb na km²), Košický a Žilinský kraj (nárast o 6 osôb na km²). Najmenej

sa zvýšila hustota zaľudnenia v Nitrianskom kraji, o 1 osobu.

V nasledujúcich desiatich rokoch sa v populácii Slovenska udiali významné demografické zmeny (znižovanie sobášnosti, plodnosti), ktoré prispeli k ďalšiemu znižovaniu prírastku počtu osôb pripadajúcich na km². V poslednom intercenálnom období 1991-2001 došlo po prvýkrát od roku 1970 k úbytku obyvateľstva v Bratislavskom a Nitrianskom kraji, čo sa prejavilo aj na znížení ich hustoty zaľudnenia, v Bratislavskom kraji o 4 osoby a v Nitrianskom kraji o 1 osobu. V ostatných krajoch sa hustota zaľudnenia v tomto období mierne zvýšila, najviac v Prešovskom (o 6 osôb) a Košickom (o 4 osoby) kraji. V roku 2001 mal najvyššiu hustotu zaľudnenia Bratislavský kraj (292 osôb na km²), ďalej nasledujú Trenčiansky (135 osôb na km²) a Trnavský (133 osôb na km²) kraj. Košický kraj s druhým najľudnatejším mestom Slovenska Košicami má hustotu zaľudnenia 113 osôb na km². Hornaté územia Banskobystrického a Prešovského kraja majú najmenší počet obyvateľov na km². Hustota zaľudnenia Banskobystrického (70 osôb na km²) a Prešovského (88 osôb na km²) kraja dosahuje iba 25 až 30% hustoty Bratislavského kraja.

Vysokú hustotu zaľudnenia majú naše dve najväčšie mestá Bratislava a Košice. V Bratislave v roku 2001 pripadlo na jeden km² 1166 a v Košiciach 974 obyvateľov. V porovnaní so sčítaním v roku 1991 sa hustota zaľudnenia Bratislavy vzhľadom na úbytok jej obyvateľov znížila o 37 osôb, v prípade Košíc sa hustota zaľudnenia zvýšila o 10 osôb.

Na okresnej úrovni majú vyššiu hustotu zaľudnenia okresy s väčšími urbanizovanými centrami. Na západnom Slovensku sú to okresy mesta Bratislavy, z ktorých okres Bratislava I má zároveň aj najvyššiu hustotu zaľudnenia v celej SR – na jeden km² tam pripadá až 4671 osôb. Ďalej sem patria okresy Trnava (356 osôb na km²), Piešťany (239 osôb na km²), Trenčín (300 osôb na km²). Na severe sú pomerne ľudnaté okresy Liptovský Mikuláš (426 osôb na km²), Čadca (330 osôb na km²) a Žilina (327 osôb na km²). Stredoslovenský región a okresy na juhu Slovenska majú v porovnaní s ostatným územím nižšiu hustotu zaľudnenia. Nad 100 obyvateľov na km² má iba jeden okres, a to Banská Bystrica (138 osôb na km²). Na východe Slovenska patria k najľudnatejším okresy: Poprad (244 osôb na km²), Spišská Nová Ves Prešov (159 osôb na km²), Prešov (144 osôb na km²) a samozrejme okresy mesta Košice. Najnižšia hustota zaľudnenia na Slovensku je v okrese Turčianske Teplice, kde v roku 2001 pripadlo na jeden km² 26 osôb.

¹ Napriek rôznemu územnému usporiadaniu v rokoch 1970, 1980, 1991 a 2001 sú údaje o hustote zaľudnenia kvôli porovnaniu prepočítané na súčasné územné a správne usporiadanie, platné od roku 1996.

Tab. 2.1 Hustota zaľudnenia v krajoch

	Počet obyvateľov na 1 km ²			
	1970	1980	1991	2001
SR	93	102	108	110
v tom kraj:				
Bratislavský	224	265	295	292
Tŕnavský	117	127	131	133
Trenčiansky	115	126	133	135
Nitriansky	107	112	113	112
Žilinský	84	93	99	102
Banskobystrický	63	67	70	70
Prešovský	67	75	82	88
Košický	92	104	110	113

2.2 Veľkostná štruktúra obcí

Počas uplynulých tridsiatich rokov sa v dôsledku meniacich socio-ekonomických podmienok, ako aj v dôsledku zmien v územnom a správnom usporiadaní Slovenska udiali viaceré významné zmeny v územnej a veľkostnej štruktúre obcí. Pre obdobie 70. a 80. rokov bol charakteristický proces masívnej integrácie obcí. Podľa výsledkov sčítania v roku 1970 bolo na Slovensku 3091 obcí, z ktorých 176 bolo mestského typu. Do roku 1980 sa ich počet znížil o 366 na 2725, pričom počet miest ostal nezmenený. Zhruba ku koncu nasledujúceho intercenzálného obdobia, t.j. v polovici roku 1990 boli koncentračné procesy nahradené dezintegračnými a počet obcí sa začal opäť zvyšovať. V porovnaní s rokom 1980 počet obcí do roku 1991 narástol o 100. Znížil sa počet miest zo 176 na 136 a naopak počet vidieckych obcí sa zvýšil z 2549 na 2689. Táto mohutná vlna odčleňovania a vznikania nových obcí sa v nasledujúcich rokoch

postupne spomaľovala, zlučovanie obcí bolo ojedinelé. Do roku 2001 sa počet obcí zvýšil o 58. K 26.5.2001 mala Slovenská republika 2883 obcí, z toho bolo 136 miest.

Okrem zmien v súvislosti so zlučovaním a následným odčleňovaním obcí sa v priebehu celého sledovaného obdobia menila aj štruktúra obcí podľa veľkostných kategórií. Pod vplyvom dezintegračných procesov a tiež úbytkom obyvateľov obcí vyšších veľkostných kategórií, kontinuálne rástol počet najmenších obcí - do 200 obyvateľov. V období 1970-1980, kedy na Slovensku prebiehal rozsiahly proces zlučovania obcí sa znížil počet obcí až v piatich veľkostných kategóriách, s počtom obyvateľov od 200 do 10000. Najväčší úbytok o 176, bol v tomto období zaznamenaný u obcí od 500 do 1000 obyvateľov. Naopak počet obcí nad 10000 obyvateľov sa zvýšil, najviac (o 12) sa zvýšil počet obcí od 10000 do 20000 obyvateľov.

Tab. 2.2 Veľkostná štruktúra obcí

Veľkostná skupina obcí	Počet obcí			
	1970	1980	1991	2001
0-199	200	236	342	367
200-499	863	727	822	805
500-999	968	796	780	786
1000-1999	644	568	522	547
2000-4999	316	280	237	253
5000-9999	57	55	50	53
10000-19999	24	36	32	32
20000-49999	17	19	29	29
50000-99999	0	6	9	9
100000 a viac	2	2	2	2
Mestské	176	176	136	136
Vidiecke	2915	2549	2689	2747
Spolu	3091	2725	2825	2883

V nasledujúcom intercenzálnom období 1980-1991 pokračovali tendencie z predchádzajúcich rokov. Pokračoval rast počtu obcí v dvoch naj-

nižších veľkostných kategóriách, t.j. zvýšil sa počet obcí do 200 obyvateľov (o 106) a od 200 do 500 obyvateľov (o 95). Rovnako pokračovalo znižova-

nie počtu stredne veľkých obcí veľkostných kategórií od 500 do 20000 obyvateľov. Najviac (o 46) ubudlo obcí s počtom obyvateľov 1000 až 2000 obyvateľov. Naopak celkový počet obcí v najvyšších veľkostných kategóriách – nad 20000 obyvateľov vzrástol, najviac (o 10) pribudlo obcí s počtom obyvateľov od 20000 do 50000 obyvateľov. Počet obcí nad 50000 obyvateľov v období 1980-1991 vzrástol o 3. Posledné intercenálne obdobie 1991-2001 sa od predchádzajúcich dvoch výrazne odlišuje. Z celkového počtu obcí ubudlo iba 17, a to len v prípade jednej veľkostnej kategórie - u obcí s počtom obyvateľov od 200 do 500 obyvateľov. V prípade ostatných veľkostných kategórií sa počet obcí zvýšil, resp. sa nezmenil.

V celom sledovanom období bolo najviac obcí v dvoch veľkostných kategóriách od 200 do 500 a od 500 do 1000 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov v obciach v podstate kopíroval vývoj a zmeny v počte obcí podľa jednotlivých veľkostných skupín. To znamená, že ak rástol počet obcí v nejakej veľkostnej kategórii, zvyšoval sa aj počet ich obyvateľov. K výrazným zmenám v počte obyvateľov v jednotlivých veľkostných skupinách obcí v súčasnosti nedochádza v takej miere ako tomu bolo v predchádzajúcich desaťročiach. V 70. a 80. rokoch žil najväčší podiel obyvateľov Slovenska v obciach od 2 do 5 tisíc obyvateľov. Najvyšší prírastok obyvateľov takmer 72%, bol v tomto období zaznamenaný v kategórii obcí od 10 do 20 tisíc obyvateľov. Išlo predovšetkým o obce mestského typu, v ktorých sa koncentrovalo najviac ekonomických aktivít. Na druhej strane najvyšší úbytok obyvateľov, ako dôsledok už spomínaného zlučovania obcí, nastal v prípade obcí nižších veľkostných skupín od 200 do 500 obyvateľov (17,1%) a od 500 do 1000 obyvateľov (18,2%).

Tab. 2.3 Počet a podiel obyvateľov SR podľa veľkostných skupín obcí

Veľkostná skupina obcí	Počet obyvateľov v tis. osôb				Podiel obyvateľov v %			
	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
0-199	27,9	31,4	43,7	45,8	0,6	0,6	0,8	0,9
200-499	303,0	251,3	285,0	276,3	6,7	5,0	5,4	5,1
500-999	697,4	570,3	554,6	556,3	15,4	11,4	10,5	10,3
1000-1999	905,0	804,3	737,6	767,6	19,9	16,1	14,0	14,3
2000-4999	926,4	830,7	695,9	743,3	20,4	16,6	13,2	13,8
5000-9999	391,7	374,3	346,2	368,6	8,6	7,5	6,6	6,9
10000-19999	317,7	545,7	457,0	460,6	7,0	10,9	8,7	8,6
20000-49999	517,9	582,8	837,0	850,2	11,4	11,7	15,9	15,8
50000-99999	0,0	417,8	640,0	646,1	0,0	8,4	12,1	12,0
100000 a viac	450,4	582,6	677,4	664,8	9,9	11,7	12,8	12,4
Mestské	1 878,5	2 643,3	2 996,6	3 010,2	41,4	53,0	56,8	56,0
Vidiecke	2 658,8	2 347,9	2 277,7	2 369,3	58,6	47,0	43,2	44,0
Spolu	4 537,3	4 991,2	5 274,3	5 379,5	100,0	100,0	100,0	100,0

V priebehu nasledujúceho desaťročia sa situácia vo vývoji počtu obyvateľov v obciach jednotlivých veľkostných skupín opäť zmenila. V období 1980-1991 ubudlo najviac obyvateľov (o 16,3%) vo veľkostnej skupine 10 až 20 tisíc obyvateľov, teda v tej kategórii, ktorá mala v predchádzajúcom intercenálnom období najvyšší prírastok obyvateľstva. Najviac obyvateľov až 53,2%, pribudlo v obciach od 50 do 100 tisíc obyvateľov, no najviac obyvateľov, takmer 16% z populácie Slovenska roku 1991 žilo v obciach od 20 do 50 tisíc obyvateľov. Úbytky obyvateľov v obciach nižších veľkostných skupín sa oproti predchádzajúcemu obdobiu podstatne znížili, dokonca počet obyvateľov obcí od 200 do 500 obyvateľov, ktoré boli zatiaľ stratové, sa zvýšil o 13,4%.

V poslednom intercenálnom období zaznamenali najväčší rast počtu obyvateľov obce v kategórii od 2 do 5 tisíc a od 5 do 10 tisíc obyvateľov. Dohromady v nich pribudlo 69832 obyvateľov, čo predstavuje dve tretiny prírastku obyvateľ-

stva SR. Napriek týmto zmenám žije najviac obyvateľov Slovenska v najmenších obciach do 2000 obyvateľov. Tieto obce tvoria 87% všetkých obcí Slovenska a v roku 2001 v nich žilo 30,5% obyvateľov SR. Druhou najpočetnejšou kategóriou sú obce od 20 do 50 tisíc, v ktorých je sústredených takmer 16% populácie. Počet obyvateľov týchto obcí sa však v porovnaní s rokom 1991 zvýšil nevýrazne o 1,6%. Úbytok obyvateľstva necelých 2% bol podľa výsledkov sčítania v roku 2001 zaznamenaný aj v našich dvoch veľkomestách – v Bratislave a v Košiciach. V 70. a 80. rokoch patrili tieto mestá medzi najrýchlejšie rastúce stredo európske mestá. Kým v rokoch 1970-1991 vzrástol ich počet obyvateľov o 227 tisíc, po roku 1991 sa počet ich obyvateľov znížil o 12,6 tisíc. Tento pokles spôsobil vývoj počtu obyvateľov v hlavnom meste SR Bratislave, ktorá zaznamenala úbytok obyvateľstva vo výške 13,5 tisíc osôb. V meste Košice bol prírastok nižší ako tisíc osôb a počet obyvateľov vzrástol iba o 0,4%. Obyvateľstvo týchto miest v súčasnosti

hľadá „prístupnejšie“ bývanie – cenovo i z hľadiska kvalitnejšieho životného prostredia, ktoré sa vytvára v ich zázemí. Menšie mestá, ktoré sa nachádzajú v susedstve veľkomiest (Stupava, Senec, Svätý Jur a ďalšie), tak rastú vďaka migrácii.

V poslednom intercenzálnom období sa zvýšil aj počet obyvateľstva vo vidieckych obciach spolu. Išlo o nárast 91,6 tisíc osôb, čo predstavuje prírastok 4% od roku 1991. V predchádzajúcich intercentálnych obdobiach vidiecke obce zaznamenávali iba straty, z ktorých najväčšia, takmer 12% bola v období 1970-1980. V roku 1970 bol podiel vidieckeho obyvateľstva počas celého sledovaného obdobia najvyšší (58,6%). Následne začal podiel obyvateľstva vidieka klesať. V súčasnosti žije na vidieku 2369,3 tisíc, teda 44% obyvateľov SR. Opačný vývoj bol zaznamenaný u mestského obyvateľstva. Podiel obyvateľov žijúcich v mestách sa od roku 1970 do roku 1991 stále zvyšoval, najviac (o 40,7%) v prvom intercenzálnom období. V roku 2001 sa počet mestského obyvateľstva zvýšil iba

o 13,5 tisíc osôb, čo predstavuje podiel 56% z celkovej populácie, čo je oproti roku 1991 pokles takmer o jeden percentuálny bod.

Ďalšou charakteristikou veľkostnej štruktúry obcí je priemerný počet obyvateľov pripadajúcich na jednu obec. Zmena priemerného počtu obyvateľov pripadajúcich na obec sa v sledovanom období menila, podľa toho ako prebiehali procesy integrácie a následnej dezintegrácie obcí, ale aj podľa toho ako sa vyvíjali migračné vzťahy medzi jednotlivými obcami SR. Kým v prvom intercenzálnom období sa priemerný počet obyvateľov v obci zvýšil o 364 osôb, v období 1980-1991 to bol nárast iba o 35 osôb a v poslednom intercenzálnom období sa dokonca znížil o 1 osobu. Podobným spôsobom sa vyvíjala aj priemerná výmera obce. V období 1970-1980, v čase integrovania obcí sa zväčšovala (z 15,9 km² na 18 km²). Postupnou dezintegráciou obcí sa naopak priemerná výmera obcí znižovala, v období 1980-1991 o 0,6 a km² v období 1991-2001 o 0,3 km².

Tab. 2.4 Základné údaje o obciach

Ukazovateľ	1970	1980	1991	2001
Počet obcí	3 091	2 725	2 825	2 883
Počet obyvateľov	4 537 290	4 991 168	5 274 335	5 379 455
Priemerný počet obyvateľov v obci	1 468	1 832	1 867	1 866
Priemerná výmera obce v km ²	15,9	18,0	17,4	17,0

Vo všetkých krajoch Slovenska prevláda počet mestského obyvateľstva nad obyvateľstvom žijúcim na vidieku. Výnimkou je iba Nitriansky kraj, v ktorom je to naopak, t.j. podiel vidieckeho obyvateľstva (52%) mierne prevyšuje podiel obyvateľov žijúcich v mestách (48%). Špecifické postavenie má vďaka 430 tisícovej Bratislave Bratislavský kraj, v ktorom podiel mestského obyvateľstva dosahuje 84%. V ostatných krajoch sa podiel mestského obyvateľstva pohybuje v rozmedzí od 50 do 58%. Z celoslovenského pohľadu ma najväčší podiel obyvateľstva žijúceho na vidieku Prešovský kraj (16,9%), nasledujú Nitriansky (15,7%), Žilinský a Košický kraj (oba približne 14%).

Geografické rozdelenie obcí podľa veľkostných kategórií je do značnej miery ovplyvňované stupňom urbanizácie a prírodnými podmienkami konkrétneho územia. Najmenší podiel vo všetkých krajoch SR tvoria obce najmenších veľkostných kategórií. Najviac obyvateľov, ktorí žijú v obciach najmenších veľkostných kategórií (do 200 obyvateľov a v obciach od 200 do 500 obyvateľov) je sústredných v okresoch Prešovského (39,4% a 26,5%) a Banskobystrického kraja (29,2% a 21,3%). Patria sem okresy Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Krupina, Revúca, ďalej Bardejov, Prešov, Humenné, Stropkov, Sabinov. Keďže sa jedná o hornatejšie územia (z celoslovenského pohľadu), odráža sa to v zaľudnení a veľkostnej štruktúre obcí týchto regiónov. Podobne aj v prípade obcí od 500 do 1000 obyvateľov, ktoré ešte zaraďujeme k obciam niž-

ších veľkostných skupín, je najväčší podiel obyvateľov v Prešovskom (20,3%), Košickom (17,8%) a Banskobystrickom kraji (15,4%). Ide o okresy Prešov, Bardejov, Vranov nad Topľou, Michalovce, Trebišov, Lučenec a Rimavská Sobota. Podiel obyvateľov, žijúcich v obciach od 1000 do 2000 obyvateľov sa v jednotlivých krajoch pohybuje okolo 11 až 15%. Z tohto priemeru vystupuje Nitriansky kraj s podielom takmer 19% a Bratislavský kraj s podielom 4,5%.

Z okresného pohľadu je najviac obyvateľov obcí tejto veľkostnej skupiny v nižinách okresoch Nitra, Nové Zámky, Levice, Komárno, Dunajská Streda, Galanta, Trnava. Najviac obyvateľov žijúcich v obciach od 2000 do 5000 tisíc obyvateľov je podľa posledného sčítania v roku 2001 v dvoch krajoch: na juhu Slovenska v Nitrianskom (15,2%) a na severe v Žilinskom kraji (18,7%). V Nitrianskom kraji ide o Nové Zámky, Šaľa, Nitra a Komárno v Žilinskom kraji Čadca, Námestovo a Žilina. Rozpätie intervalu, v ktorom sa pohybuje podiel obyvateľov žijúcich v obciach od 5000 do 10000 tisíc obyvateľov je pomerne široké: od 4,5% v Bratislavskom kraji po hodnotu 21,5% v Žilinskom kraji. Vyšší podiel obyvateľov obcí tejto veľkostnej skupiny je okrem Žilinského kraja aj v Banskobystrickom a Košickom kraji (u oboch okolo 17%). V Žilinskom kraji je najviac obyvateľov v obciach tejto veľkostnej skupiny v okrese Čadca, Tvrdošín, v Banskobystrickom kraji v okrese Žarnovica a nakoniec v Košickom kraji v okresoch

Spišská Nová Ves a Trebišov. Obce vyšších veľkostných skupín nad 10000 obyvateľov majú v regióne, v ktorom sa nachádzajú strategický význam. Koncentrujú sa tu rôzne ekonomické aktivity a iná hospodárska činnosť. Vo veľkých mestách sú širšie možnosti uplatniť sa v zamestnaní, študovať, je v nich lepšia infraštruktúra, vybavenosť a dostupnosť napr. zdravotníckej starostlivosti apod. Napriek tomu, že v obciach nad 10000 obyvateľov sa sústreďuje najviac obyvateľov SR, sa samotný počet týchto obcí už 13 rokov nezmenil (od roku 1991). Najviac obyvateľov žijúcich v obciach od 10000 do 20000 obyvateľov žije v Banskobystrickom a Prešovskom kraji (približne 18%), v okresoch Žiar nad Hronom, Detva, Veľký Krtíš,

Kežmarok, Stará Ľubovňa a Levoča. Podiel obyvateľov v obciach od 20000 do 50000 sa pohybuje v intervale od 2% v Bratislavskom do takmer 30% v Košickom kraji. Najviac obyvateľov obcí Košického kraja od 20000 do 50000 obyvateľov žije v okresoch samotného mesta Košice – Košice I a Košice II. V predposlednej veľkostnej kategórii obcí od 50000 do 100000 obyvateľov je najväčší podiel obyvateľov v Prešovskom (23%) a Žilinskom (22,5%) kraji, v okresoch Prešov, Poprad, Žilina a Martin. Nad 100000 tisíc obyvateľov majú mestá Bratislava (64,5%) a Košice (35,5%).

Tab. 2.5 Počet obyvateľov SR podľa veľkostných skupín obcí v krajoch (2001)

Veľkostná skupina obcí	Kraj							
	Bratislavský	Trnavský	Trenčiansky	Nitriansky	Žilinský	Banskobystrický	Prešovský	Košický
0-199	-	741	2 793	1 537	4 280	13 382	18 024	5 051
200-499	2 448	16 796	22 352	28 876	23 311	59 032	73 370	50 909
500-999	15 380	57 054	60 791	69 200	57 027	85 893	113 170	99 348
1000-1999	34 710	100 905	89 311	143 804	102 360	84 931	103 525	114 963
2000-4999	47 678	97 019	82 667	115 881	142 457	69 030	104 795	101 553
5000-9999	16 599	36 752	28 172	48 501	79 185	63 095	31 859	64 460
10000-19999	32 446	72 343	72 642	48 640	48 056	83 618	83 568	19 261
20000-49999	21 082	99 107	135 903	169 698	90 123	120 084	112 714	310 467
50000-99999	-	70 286	110 951	87 285	145 533	83 056	148 943	-
100000 a viac	428 672	-	-	-	-	-	-	-
Mestské	503 413	277 403	350 456	343 157	354 957	359 889	398 181	434 650
Vidiecke	95 602	273 600	255 126	370 265	337 375	302 232	391 787	331 362
Spolu	599 015	551 003	605 582	713 422	692 332	662 121	789 968	766 012

3. Štruktúra obyvateľstva

Triedenie populácie podľa určitého spoločného znaku vytvára konkrétnu populačnú štruktúru. K základným demografickým štruktúram patrí pohlavná a veková štruktúra, ktoré významne ovplyvňujú jednotlivé demografické procesy - pô-

rodnosť, úmrtnosť, potratovosť, sobášnosť, rozvodnosť, migráciu atď. Reprodukčné správanie ovplyvňujú i ďalšie štruktúry – rodinný stav, vzdelanie, národnosť a náboženské vyznanie.

3.1 Pohlavie

V roku 1970 mala SR 4 537 290 obyvateľov, z ktorých bolo 50,6% žien a 49,4% mužov. Podiel žien v populácii sa neustále zvyšuje, a v roku 2001 predstavoval 51,4%. Pomer pohlaví nie je rovnaký už pri narodení. Biologicky je podmienené, že sa rodí viac chlapcov 106 na 100 dievčat. Postupne sa podiely mužov a žien (pohlaví) vyrovnávajú a s vyšším vekom začínajú prevažovať v popu-

lácií ženy. Je to spôsobené jednak nadúmrtnosťou mužov ako i celkovým starnutím populácie. Táto situácia sa zintenzívňuje v kategórii 80 ročných a viac, kde počet žien je dvojnásobne vyšší ako počet mužov. Nárast zaznamenáva i ukazovateľ indexu femininity - vyjadrujúci vzájomný pomer pohlaví, resp. pomer počtu žien na 1000 mužov v populácii.

Tab. 3.1 Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia

Rok sčítania	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Muži	Ženy	Podiel žien v %	Počet žien na 1000 mužov
1970	4 537 290	2 239 201	2 298 089	50,6	1 026
1980	4 991 168	2 453 065	2 538 103	50,9	1 035
1991	5 274 335	2 574 061	2 700 274	51,2	1 049
2001	5 379 455	2 612 515	2 766 940	51,4	1 059

Index femininity vyjadruje vzájomný pomer pohlaví. V roku 2001 pripadalo na 1000 mužov 1059 žien, v roku 1970 to bolo iba 1026 žien na 1000 mužov.

Na úrovni krajov vo všetkých prevládajú ženy nad mužmi, najvýraznejšie v Bratislavskom kraji, kde je podiel žien až 52,7%. Naopak najmenej žien 50,8% má Prešovský kraj, kde je aj najnižší index femininity (na 1000 mužov pripadá 1034 žien).

Vo všetkých okresoch SR žije viac žien ako mužov, výnimkou sú iba dva okresy na severnom Slovensku - okres Námestovo a Tvrdošín. V okrese Námestovo ako v jedinom v SR prevládajú muži, podiel žien tu predstavuje 49,4% a index femininity má hodnotu 957‰. V okrese Tvrdošín je podiel mužov a žien vyrovnaný, podiel žien predstavuje 50%. Najvýraznejšia prevaha počtu žien nad mužmi je v okresoch najväčších miest Bratislava a Košíc, ďalej v okresoch s veľkými mestami Banská Bystrica, Nitra, Žilina a Prešov.

Tab. 3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia v krajoch (2001)

Kraj	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Muži	Ženy	Podiel žien v %	Počet žien na 1000 mužov
Bratislavský	599 015	283 383	315 632	52,7	1 114
Trnavský	551 003	268 473	282 530	51,3	1 052
Trenčiansky	605 582	296 123	309 459	51,1	1 045
Nitriansky	713 422	344 738	368 684	51,7	1 069
Žilinský	692 332	340 055	352 277	50,9	1 036
Banskobystrický	662 121	319 580	342 541	51,7	1 072
Prešovský	789 968	388 402	401 566	50,8	1 034
Košický	766 012	371 761	394 251	51,5	1 060

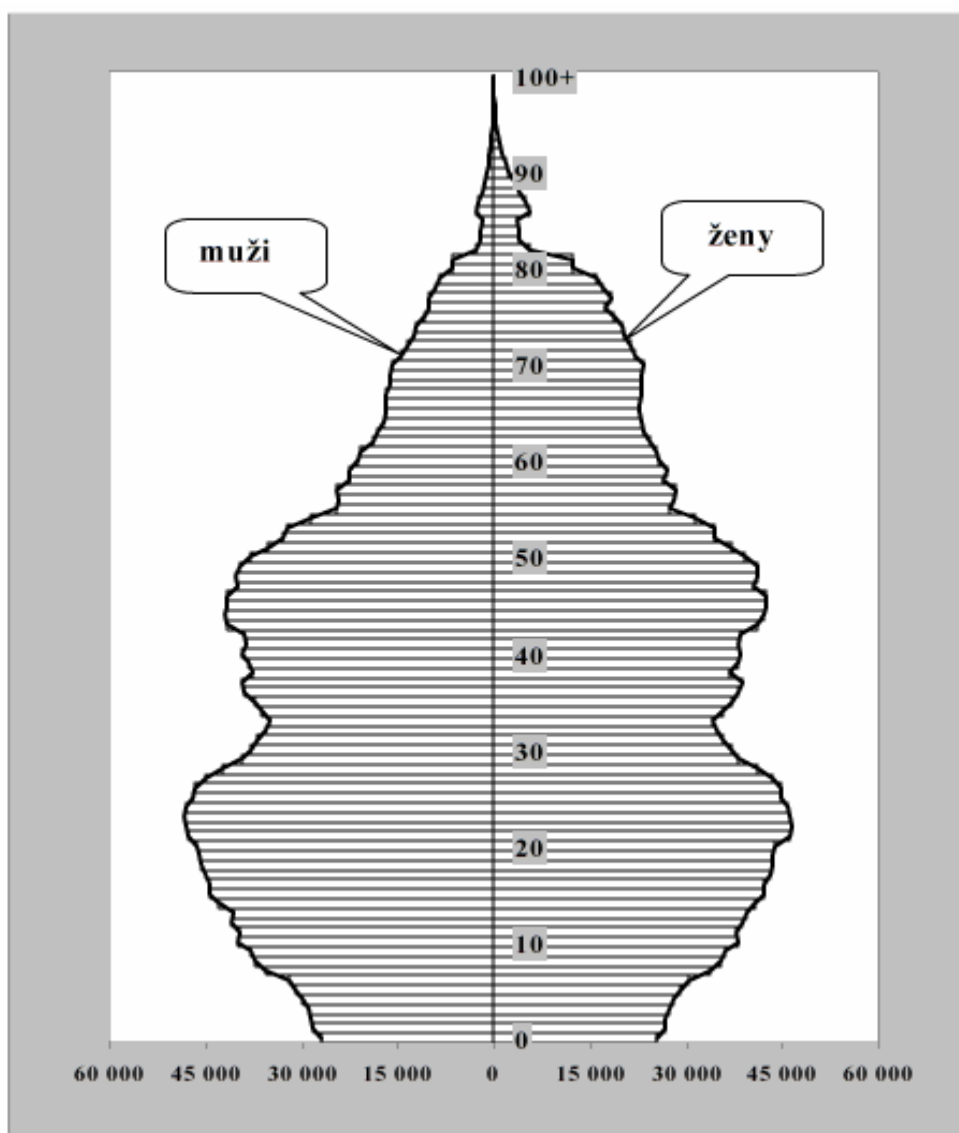
3.2 Vek

Veková štruktúra obyvateľstva je významným faktorom každej populácie. Je ovplyvnená jednak úrovňou reprodukčných procesov (pôrodnosťou a úmrtnosťou) ako i migráciou. Nakoľko úroveň úmrtnosti je relatívne stabilná a migrácia je nevýznamná, vekovú štruktúru obyvateľstva determinuje v súčasnosti najmä úroveň pôrodnosti a plodnosti.

Veková pyramída z roku 2001 poukazuje na regresívny vývoj populácie. Charakterizuje ju každoročný úbytok obyvateľstva v mladších vekových skupinách, súvisiaci s prudko sa znižujúcou

pôrodnosťou, ktorá je typická pre obdobie posledných 20 rokov. Dve výrazné rozšírenia vo veku okolo 21 až 27 rokov a okolo 44 až 50 rokov sú obdobia vysokej pôrodnosti zo 70. a 50. rokov. Z pyramídy je zrejmé, že v SR žije v súčasnosti výrazne vyšší počet žien vo veku nad 65 rokov (62% z obyvateľstva 65 ročného a staršieho), čo súvisí najmä s odlišnými úmrtnostnými pomermi mužov a žien v tomto veku.

Graf 3.1 Veková štruktúra obyvateľstva (2001)

Na základe reprodukcie a ekonomickej aktivity sa v SR vymedzujú tieto vekové skupiny: predreprodukčná 0-14 rokov, reprodukčná 15-44 rokov, poreprodukčná - produktívna 45-64 rokov, 65 a viac rokov poreprodukčná - poproduktívna.

Zatiaľ čo v poreprodukčnej - poproduktívnej zložke jednoznačne prevládajú ženy, čo je spôsobené jednak už spomínanou mužskou nadúmrtnosťou ako i celkovým starnutím populácie, v reprodukčnom veku zaznamenávajú prevahu mužov. Podiel predreprodukčnej zložky neustále klesá,

pričom tempo poklesu sa zintenzívnilo najmä v 90. rokoch. Zatiaľ čo v roku 1970 tvorila veková kategória obyvateľstva do 14 rokov 27,2%, v roku 2001 už iba 18,9%, čo nie je ani štvrtina celkovej populácie. Tento evidentný pokles zastúpenia detskej zložky potvrdzuje prebiehajúci proces starnutia

populácie. Ďalšie dve vekové skupiny obyvateľstva zaznamenali (reprodukčná a poreprodukčná) zvýšenie podielu. Index starnutia populácie sa zvýšil z hodnoty 33,9% v roku 1970 na hodnotu 60,2% v roku 2001.

Tab. 3.3 Štruktúra obyvateľstva SR podľa hlavných vekových skupín

Rok sčítania		Bývajúce obyvateľstvo spolu	Veková skupina				Index starnutia
			0 - 14	15-44	45-64	65+	
1970	abs.	4 537 290	1 232 721	1 977 811	905 522	418 340	2 896
	v %	100,0	27,2	43,6	20,0	9,2	0,1
1980	abs.	4 991 168	1 302 072	2 196 747	965 757	519 388	7 204
	v %	100,0	26,1	44,0	19,4	10,4	0,1
1991	abs.	5 274 335	1 313 961	2 407 836	1 007 885	543 180	1 473
	v %	100,0	24,9	45,7	19,1	10,3	0,0
2001	abs.	5 379 455	1 015 493	2 477 200	1 228 315	610 923	47 524
	v %	100,0	18,9	46,0	22,8	11,4	0,9

Tab. 3.4 Štruktúra obyvateľstva SR podľa hlavných vekových skupín v krajoch (2001)

Kraj		Bývajúce obyvateľstvo spolu	Veková skupina				Index starnutia
			0 - 14	15-44	45-64	65+	
Bratislavský	abs.	599 015	89 222	266 308	152 566	71 702	19 217
	v %	100,0	14,9	44,5	25,5	12,0	3,2
Trnavský	abs.	551 003	97 559	257 652	130 490	62 092	3 210
	v %	100,0	17,7	46,8	23,7	11,3	0,6
Trenčiansky	abs.	605 582	108 862	280 096	142 076	71 733	2 815
	v %	100,0	18,0	46,3	23,5	11,9	0,5
Nitriansky	abs.	713 422	123 435	326 040	171 110	89 894	2 943
	v %	100,0	17,3	45,7	24,0	12,6	0,4
Žilinský	abs.	692 332	140 927	322 219	150 885	74 941	3 360
	v %	100,0	20,4	46,5	21,8	10,8	0,5
Banskobystrický	abs.	662 121	120 090	302 677	154 646	79 102	5 606
	v %	100,0	18,1	45,7	23,4	12,0	0,9
Prešovský	abs.	789 968	180 050	368 227	157 967	79 953	3 771
	v %	100,0	22,8	46,6	20,0	10,1	0,5
Košický	abs.	766 012	155 348	353 981	168 575	81 506	6 602
	v %	100,0	20,3	46,2	22,0	10,6	0,9

3.3 Rodinný stav

Rodinný stav je demografický, sociálny, právny a štatistický znak, ktorý označuje stav osoby podľa väzby na manželstvo a rodinu. Podľa tohto

znaku sa obyvateľstvo triedi na skupiny slobodných, ženatých a vydaté, rozvedených a ovdovených.

Tab. 3.5 Štruktúra obyvateľstva SR podľa rodinného stavu

Rodinný stav	abs.				v %			
	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
Slobodní	2 074 413	2 173 743	2 232 917	2 273 779	45,7	43,6	42,3	42,3
Ženatí / vydaté	2 143 590	2 399 735	2 517 723	2 414 523	47,2	48,1	47,7	44,9
Rozvedení	41 404	88 395	147 523	233 552	0,9	1,8	2,8	4,3
Ovdovení	275 734	327 415	372 451	388 392	6,1	6,6	7,1	7,2
Nezistení	2 149	1 880	3 721	69 209	0,0	0,0	0,1	1,3
Spolu	4 537 290	4 991 168	5 274 335	5 379 455	100,0	100,0	100,0	100,0

Najpočetnejšiu časť populácie Slovenska dlhodobo tvoria osoby žijúce v manželstve. Ich podiel na celkovom počte obyvateľstva rástol až do roku 1980, kedy dosiahol hodnotu takmer 50%. Bol to výsledok priaznivého vývoja sobášnosti, ktorá sa v tom čase udržovala na pomerne vysokej úrovni. Počet ženatých mužov a vydatých žien sa v období medzi sčítaniami 1970 - 1980 zvýšil o 12%. Do nasledujúceho sčítania obyvateľov v roku 1991 sa tento podiel zvýšil o ďalších 5%. Uplatňovanie pronatalitnej a prorodinnej politiky, prostredníctvom celého radu opatrení (mladomanželské pôžič-

ky, zvýhodnené pridelovanie bytov apod.) podporovalo zakladanie rodín. To sa navonok prejavilo rastúcimi podielmi ženatých mužov a vydatých žien v populácii a postupným presúvaním ich početnosti do mladších vekových kategórií. V roku 1970 najvyšší podiel 12,5% z celkového počtu mužov žijúcich v manželstve tvorili 45-49 roční muži, v roku 1980 bola najpočetnejšia kategória 25-29 ročných mužov s podielom 13,8%. V prípade vydatých žien bola v roku 1970 najpočetnejšia skupina 40-44 ročných (12,1%) a v roku 1980 podobne ako u mužov to boli 25-29 ročné ženy s podielom až 14,8%.

Tab. 3.6 Ženatí muži a vydaté ženy v SR

Vek	muži				ženy			
	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
15-19	1 889	2 446	2 898	789	14 487	14 229	14 983	3 776
20-24	54 750	65 609	55 222	27 307	109 241	125 669	105 133	61 319
25-29	109 701	165 521	135 718	100 670	127 668	177 564	155 867	132 768
30-34	114 734	155 174	166 655	122 694	124 463	155 444	170 838	134 657
35-39	125 050	122 900	179 077	141 927	128 841	127 576	177 162	148 181
40-44	130 545	112 769	152 460	154 524	130 158	116 814	148 437	154 484
45-49	133 289	117 178	113 908	160 316	128 288	116 418	114 714	156 876
50-54	76 207	117 179	100 983	135 326	68 560	111 915	100 598	128 854
55-59	98 831	113 460	97 703	97 014	83 145	101 820	90 849	93 499
60-64	90 900	60 651	91 324	79 786	70 827	48 573	78 653	72 784
65-69	65 739	70 983	77 388	67 597	46 930	50 564	58 777	54 924
70-74	41 196	52 583	36 779	52 983	27 152	33 167	22 938	37 328
75-79	18 533	26 908	29 435	33 879	10 046	14 264	14 342	19 190
80-84	6 719	10 031	13 796	11 692	2 517	4 692	5 501	4 574
85+	2 013	2 622	3 980	5 585	480	872	1 303	1 602
nezistení	380	2 271	144	8 712	311	1 869	158	8 906
Spolu	1 070 476	1 198 285	1 257 470	1 200 801	1 073 114	1 201 450	1 260 253	1 213 722

V nasledujúcom období sa počet a zároveň aj podiel osôb žijúcich v manželstve znižoval. Zmena reprodukčného správania² populácie na začiatku 90. rokov sa prejavila aj v zložení obyvateľstva podľa rodinného stavu. V dôsledku odkla-

² Zmena reprodukčného správania obyvateľstva, charakteristická poklesom pôrodnosti, poklesom sobášnosti a posunom v systéme hodnôt. Zmeny sú prejavom postmodernizmu v populačnom vývoji. V literatúre označovaná ako druhá demografická revolúcia alebo druhý demografický prechod.

daní sobášov do vyššieho veku a narastania počtu faktických manželstiev³ významne klesla sobášnosť. Výsledkom toho bolo zvyšovanie počtu slobodných osôb na úkor osôb žijúcich v manželstve. Tieto tendencie neovplyvnila ani rastúca rozvodovosť. Od roku 1991 do roku 2001 klesol počet ženatých mužov a vydatých žien o 4%. Priemerný vek pri sobáši sa za obdobie 30 rokov zvýšil približne o tri roky rovnako u oboch pohlaví (v roku 2001 to

³ Ide o spolužitie partnerov bez uzavretia manželstva, tzv. kohabitácie.

bolo 28,57 rokov u mužov a 25,60 rokov u žien). Výrazne sa znížil počet osôb žijúcich v manželstve v najnižších vekových kategóriách. V roku 1970 tvorili manželia vo veku 15-19 rokov 0,8% z celkového počtu osôb žijúcich v manželstve. Do roku 2001 ich podiel klesol štvornásobne na 0,2%. Podobne tomu bolo aj vo vekovej kategórii 20-24 ročných ženatých mužov a vydatých žien, ktorí tvorili v roku 2001 podiel necelých 4% na celkovom počte osôb žijúcich v manželstve (v roku 1970 to bolo 7,7%). V roku 1991 bolo najviac ženatých mužov a vydatých žien (rovnako po 14%) vo veku 35-39 rokov. V roku 2001 sa najväčšia početnosť

ženatých, resp. vydatých presunula do kategórie 45-49 ročných mužov (13,4%) a žien (12,9%)..

Druhú najpočetnejšiu skupinu populácie Slovenska tvoria slobodní. Ich podiel na celkovom počte obyvateľstva v celom sledovanom období neklesol pod 40%, pričom v roku 1970 bol najvyšší (45,7%). Počet slobodných od začiatku 70. rokov neustále narastal, t. j. v jednotlivých intercenzálnych obdobiach bol zaznamenaný ich prírastok. Od roku 1970-1980 sa zvýšil počet slobodných osôb v populácii o 2,2%, v období 1980-1991 o 1,2%. Najnižší prírastok slobodných (0,8%) bol dosiahnutý v poslednom intercenzálnom období 1991-2001.

Tab. 3.7 Slobodní muži a slobodné ženy

Vek	muži				ženy			
	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
0-14	630 947	664 774	671 125	519 596	601 774	637 298	642 836	495 897
15-19	231 791	205 997	223 009	219 199	209 553	184 617	202 456	207 234
20-24	137 263	155 371	132 585	206 207	75 295	82 248	73 932	161 657
25-29	35 727	54 424	58 066	110 381	18 062	31 965	28 916	66 739
30-34	16 919	22 645	35 113	46 047	8 978	16 046	19 445	25 185
35-39	11 696	13 554	24 817	32 513	7 424	9 008	16 688	17 668
40-44	8 876	10 336	15 443	26 319	8 023	6 454	11 876	15 215
45-49	7 318	8 631	9 680	20 266	9 085	6 326	7 441	14 747
50-54	3 440	7 016	7 345	12 675	5 375	7 088	5 376	11 138
55-59	4 480	5 837	5 871	7 382	6 884	8 061	5 237	6 884
60-64	4 361	2 658	4 623	4 882	7 168	4 677	5 924	4 639
65-69	3 143	3 339	3 601	3 487	6 107	5 905	6 384	4 285
70-74	2 147	2 690	1 567	2 531	4 942	5 355	3 584	4 616
75-79	950	1 480	1 349	1 681	2 840	3 812	3 321	4 242
80-84	363	696	797	602	1 249	2 243	2 250	1 955
85+	202	226	334	520	546	1 053	1 390	1 551
nezistení	795	1 167	330	8 608	690	746	206	7 231
Spolu	1 100 418	1 160 841	1 195 655	1 222 896	973 995	1 012 902	1 037 262	1 050 883

Najväčší percentuálny podiel slobodných osôb tvoria deti do 14 rokov. Odrazom priaznivej populačnej klímy v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch boli pomerne vysoké podiely detí (približne 57% chlapcov a 62% dievčat) do 14 rokov na celkovom počte slobodných osôb. Od deväťdesiatych rokov dochádza k znižovaniu pôrodnosti a plodnosti, čo sa výrazne prejavilo aj v poklese počtu detí v populácii. Kým v roku 1991 tvorili deti do 14 rokov 24,9% v roku 2001 to už bolo iba 18,9%. V tomto období sa počet detí vo veku 0-14 rokov znížil o 22,7%. S rastúcim vekom (zhruba od 25 rokov) sa počet slobodných v populácii znižuje.

Zmeny v demografickom správaní populácie za posledných 15 rokov ovplyvnili reprodukčné správanie sa populácie. Existenčné problémy (nezamestnanosť, nepriaznivá bytová situácia) nútia mladých ľudí odsúvať životne dôležité rozhodnutie vstupu do manželstva na neskoršie obdobie. Zakladaniu rodiny však konkurujú aj nové životné orientácie mladej generácie - možnosti štúdia, budovania kariéry, cestovania. Sobáš prestal byť jedinou mož-

nosťou osamostatnenia sa. V dôsledku toho pozorujeme ku koncu sledovaného obdobia postupné zvyšovanie podielu slobodných od 20 do 34 rokov. Kým v roku 1970 bol podiel slobodných 25-29 ročných mužov na celkovom počte slobodných 3,3%, do roku 2001 vzrástol ich podiel o 5,7 bodu na 9%. Podobne aj u žien rovnakej vekovej kategórie išlo o nárast z 1,9% v roku 1970 na 6,4% v roku 2001.

K zvyšujúcemu sa počtu slobodných osôb v populácii prispieva rastúci počet osôb, ktorí sa rozhodli nevstupovať do žiadnych partnerských zväzkov, ako aj počet osôb žijúcich v tzv. faktickom manželstve a tento spôsob spoluzitia pri sčítaní aj deklarovali. Obe tieto skupiny obyvateľov v konečnom dôsledku ostávajú de facto slobodní. V roku 1980 bolo pri sčítaní zaznamenaných 31,2 tisíc faktických manželstiev. V období 1980-1991 sa ich počet prekvapujúco znížil (o 33,2%) na 20,9 tisíc. V nasledujúcom intercenzálnom období 1991-2001 počet kohabitácii opäť výrazne narástol (o 46%). Podľa údajov z posledného sčítania obyvate-

Ťov v roku 2001 sa na Slovensku eviduje 30,5 tisíc faktických manželstiev.

Nárast kohabitácii je jedným z charakteristických prejavov nových trendov v populačnom vývoji Slovenska. Je možné, že ide o prejav akejsi nezávislosti, či moderného zmýšľania, zvlášť medzi mladšími partnermi. V každom prípade však kohabitácie prispievajú k rozširovaniu alternatívnych foriem rodiny a partnerských vzťahov. V súčasnosti je najviac kohabitujúcich partnerov vo veku 45-49 ročných mužov a 25-29 ročných žien.

Rastúca rozvodovosť a vysoká nadúmrtnosť mužov spôsobuje, že počet rozvedených a ovdovených osôb v populácii neustále rastie. Počet rozvedených a ovdovených osôb čiastočne ovplyvňuje sobášnosť vyššieho poradia. Tá okrem toho prispieva aj k znižovaniu počtu slobodných osôb v populácii. Sobášnosť vyššieho poradia, t.j. sobáše rozvedených a ovdovených, sa však zvyšuje len pomaly, a teda výsledný efekt nie je taký výrazný. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov v roku 1970 bolo na Slovensku 0,9% rozvedených osôb. Legislatívne opatrenia⁴ zjednodušili priebeh rozvodového konania, čo malo výrazný vplyv na rast počtu rozvodov. Do roku 1980 sa počet rozvedených zdvojnásobil a ich podiel na celkovom počte obyvateľov dosiahol 1,8%. Tento trend pokračoval aj v ďalšom období. Od roku 1980 do sčítania obyvateľov v roku 1991 bol prírastok rozvedených osôb 67% a ich podiel na celkovom počte obyvateľov bol 2,8%. V roku 2001 dosiahol podiel rozvedených na celkovom počte obyvateľov 4,3%, prírastok za posledné intercenálne obdobie (1991-2001) bol 58,3%. V priebehu 30 rokov sa zvýšil počet rozvedených zhruba päťnásobne.

V populácii rozvedených počty žien výrazne prevyšujú počty mužov, a to počas celého sledovaného obdobia a v každej vekovej kategórii. Rozvedení muži ľahšie nadväzujú nové partnerské vzťahy ako rozvedené ženy, čo dokladujú aj údaje o vyšších počtoch sobášov mužov druhého a vyššieho poradia.

Najviac rozvedených mužov a žien je vo veku medzi 35 a 49 rokom života. V roku 2001 bolo najviac rozvedených mužov (17,6 tisíc, t.j. 18,2% zo všetkých rozvedených mužov) a žien (22,2 tisíc, t.j. 16,2%) vo veku 45-49.

Najvyššie prírastky - nad 100%, rozvedených mužov v produktívnom veku boli v období 1970-1980 zaznamenané vo vekových kategóriách 20-24 (142%), 25-29 (152%) a 30-34 (110%) ročných mužov. V nasledujúcich imtercenálnych obdobiach sa maximálne prírastky počtu rozvedených mužov „presunuli“ do vyšších vekových kategórii: v období 1980-1991 do kategórie 35-39 (121%) a 40-44 ročných (118%), období 1991-2001 do ka-

tegórie 45-49 (131%) a 50-54 ročných (116%). U žien v produktívnom veku to bolo podobné. Najviac rozvedených žien pribudlo v období medzi sčítaniami 1970 a 1980 vo veku 20-24 rokov (131%). V období 1980-1991 podobne ako u mužov vo veku 35-39 (234%) a 40-44 rokov (201%), rovnako ako v období 1991-2001 u 45-49 (180%) a 40-54 ročných žien (155%). Pozitívne však možno hodnotiť klesajúci počet rozvedených osôb v najnižších vekových kategóriách v poslednom intercenálnom období. Počet 15-19 ročných rozvedených mužov a žien klesol o 9% a 20-24 ročných o 14,2%.

Podiel ovdovených osôb tvorí zhruba 6-7% populácie. Od roku 1970 sa počet ovdovených zvýšil o takmer 41%. Vplyvom už spomínanej mužskej nadúmrtnosti počet ovdovených žien vysoko prevyšuje počet ovdovených mužov. Počas sledovaného obdobia sa počet ovdovených mužov zvýšil o 15% na 58,5 tisíc, pričom najvyšší prírastok 12,2% bol zaznamenaný v prvom intercenálnom období 1970-1980. V období 1980-1991 sa ich počet zvýšil iba o 3% a v poslednom intercenálnom období 1991-2001 došlo k miernemu zníženiu ich počtu o 0,5%. V prípade žien bol vývoj podobný, hoci prírastky počtu ovdovených v jednotlivých intercenálnych obdobiach vysoko prevyšujú prírastky počtu ovdovených mužov. Medzi sčítaniami 1970-1980 sa zvýšil počet ovdovených žien až o 22,2%. Počas nasledujúcich rokov sa prírastky ovdovených žien postupne znižovali, na 16% za obdobie 1980-1991 a na 5,2% v období 1991-2001. V súčasnosti je na Slovensku takmer 330 tisíc ovdovených žien.

Najviac ovdovených osôb bolo v celom sledovanom období vo veku nad 60 rokov, pričom najvyššie podiely týchto osôb boli zaznamenané u mužov aj u žien vo vekovej kategórii 70-74 rokov.

Regionálna štruktúra rodinného stavu obyvateľstva Slovenska je okrem vývoja jednotlivých demografických procesov (sobášnosti, rozvodovosti a úmrtnosti) do značnej miery ovplyvnená aj vekovou štruktúrou obyvateľstva príslušného územia. Najviac slobodných osôb (46%) má spomedzi krajov Slovenska Prešovský, a to aj napriek tomu, že je tu pomerne vysoká sobášnosť. Dôvodom je vysoké zastúpenie mladých ľudí vo veku 15 až 20 rokov. Vo viac ako polovici okresov Prešovského kraja je počet slobodných osôb vyšší ako počet osôb žijúcich v manželstve alebo rozvedených, či ovdovených. Ide o okresy Bardejov, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Stará Ľubovňa a Vranov nad Topľou, v ktorých je podiel slobodných na celkovom počte obyvateľov okresu v rozmedzí 45-54%. Aj v Žilinskom a Košickom kraji je podiel slobodných osôb v populácii relatívne vyšší (44,2% a 43,1%). K okresom Žilinského kraja s najvyšším podielom slobodných na celkovom počte obyvateľov patria Námestovo (52,1%), Tvrdošín (48,7%), Dolný Kubín (46,9%) a Čadca (45%). V Košickom kraji sú to okresy Spišská Nová Ves (47,5%), Koši-

⁴ V roku 1973 bol Zákon o rodine z roku 1963 doplnený legislatívnym opatrením, ktorým sa zrušilo predbežné konanie zmierení manželov.

ce III (45,8%) a Gelnica (45,5%). Naopak najmenej slobodných osôb má podľa výsledkov posledného sčítania obyvateľov z roku 2001 Nitriansky kraj (39,8%). Ostatné kraje Slovenska - Bratislavský, Trnavský Banskobystrický a Trenčiansky majú podiel slobodnej zložky obyvateľstva zhruba 40-41,5%. Z okresov má najmenej slobodných osôb na

celkovom počte obyvateľstva Bratislava III (36,2%), Bratislava I (36,6%) a Bratislava II (37,5%). Ďalej sú to okresy južného Slovenska: Nové Zámky (38,3%), Komárno (38,4%) a Levice (39,4%).

Tab. 3.8 Rozvedení muži a rozvedené ženy

Vek	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
	muži				ženy			
15-19	2	7	14	27	25	44	65	45
20-24	266	644	915	714	925	1 862	2 379	2 113
25-29	1 285	3 240	3 920	5 432	2 371	5 584	6 907	9 431
30-34	1 877	4 767	7 578	9 813	2 742	6 809	11 011	13 922
35-39	2 284	4 795	10 578	13 446	3 198	6 857	14 340	17 767
40-44	2 552	4 698	10 221	15 718	3 594	6 383	13 619	20 563
45-49	2 477	4 848	7 600	17 587	3 797	6 395	10 653	22 164
50-54	1 326	4 286	6 105	13 217	1 911	5 877	8 099	17 226
55-59	1 494	3 553	4 820	7 806	2 121	5 196	6 776	11 223
60-64	1 220	1 588	3 605	5 009	1 773	2 229	5 694	7 537
65-69	772	1 551	2 585	3 140	1 214	2 219	4 340	5 628
70-74	448	1 002	1 048	1 924	836	1 594	1 575	4 161
75-79	212	467	705	1 097	401	887	1 117	2 638
80-84	66	173	302	353	111	402	564	812
85+	29	54	102	189	39	150	238	459
nezistení	23	104	25	1 011	13	130	23	1 380
Spolu	16 333	35 777	60 123	96 483	25 071	52 618	87 400	137 069

Tab. 3.9 Ovdovení muži a ovdovené ženy

Vek	1970	1980	1991	2001	1970	1980	1991	2001
	muži				ženy			
0-14	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	5	5	5	56	30	51	23	74
20-24	40	34	42	80	374	415	292	222
25-29	107	141	146	141	1 036	1 144	924	724
30-34	273	332	351	239	1 909	2 185	2 150	1 500
35-39	439	457	745	504	3 569	3 627	4 373	3 063
40-44	818	831	1 156	1 232	6 113	6 276	7 117	6 128
45-49	1 471	1 528	1 576	2 274	11 536	10 974	10 956	11 669
50-54	1 416	2 640	2 618	3 206	11 097	17 986	17 793	18 038
55-59	3 470	4 378	4 044	3 904	23 050	29 228	28 431	24 709
60-64	6 262	3 699	6 529	5 264	32 588	23 557	41 717	35 679
65-69	8 595	7 934	9 256	7 320	38 566	42 537	55 990	48 631
70-74	10 605	11 138	6 973	9 803	38 978	48 984	38 979	59 858
75-79	8 261	10 988	10 188	10 942	29 161	42 317	47 053	60 257
80-84	5 407	8 392	9 110	6 385	17 263	26 955	36 341	30 403
85+	3 669	4 424	6 038	6 739	9 354	13 483	21 421	26 881
nezistení	56	185	27	415	216	590	87	2 052
Spolu	50 894	57 106	58 804	58 504	224 840	270 309	313 647	329 888

Zastúpenie ženatých mužov, resp. vydatých žien sa v jednotlivých krajoch Slovenska pohybuje od 44,1% v Banskobystrickom a Košickom kraji až po 46,4% v Trnavskom kraji. Dá sa pove-

dať, že je viac-menej rovnomerné, pričom najviac ženatých a vydatých osôb je vo veku od 40 do 49 rokov. Na okresnej úrovni sa však rozdiely v percentuálnom zastúpení tejto zložky populácie

prejavujú o niečo výraznejšie. Vyššie zastúpenie ženatých mužov a vydatých žien je v okresoch Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja na západnom Slovensku, s výnimkou okresov Bratislavského kraja. Najviac ženatých a vydatých je v okrese Dunajská Streda (47,2%). Nasledujú okresy Myjava (46,7%), Trenčín (46,6%), Prievidza (46,5%), Skalica, Hlohovec a Šaľa (46,4%). Okresy stredného a východného Slovenska majú zastúpenie ženatých mužov a vydatých žien nižšie zhruba o 2 až 3%. Aj v týchto regiónoch sú výnimky: v Žilinskom kraji je to okres Liptovský Mikuláš

s podielom 46,1% ženatej, resp. vydatej zložky populácie. V Banskobystrickom kraji je to okres Detva (46,1%), v Prešovskom kraji sú to okresy Svidník (46,7%), Humenné (46,8%) a Snina (46,5%). Skupinu uzatvára okres Sobrance v Košickom kraji s podielom 46,4% ženatých mužov a vydatých žien. Z okresov Bratislavského kraja mal najvyšší podiel t.j. 45,6% ženatých mužov a vydatých žien Senec. Zo všetkých okresov Slovenska je najmenej osôb žijúcich v manželstve v Námestove (41,4%), Banskej Štiavnici (41,5%) a v Spišskej Novej Vsi (41,7%).

Tab. 3.10 Obyvateľstvo vo veku 15 a viac rokov podľa rodinného stavu v krajoch (2001)

Kraj	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Rodinný stav					
		slobodní, slobodné	ženatí, vydaté	Rozvedení, rozvedené	ovdovení ,ovdovené	nezistený	
Bratislavský	abs.	599 015	240 574	264 887	39 829	41 060	12 665
	v %	100,0	40,2	44,2	6,6	6,9	2,1
Trnavský	abs.	551 003	226 170	255 439	23 757	40 616	5 021
	v %	100,0	41,0	46,4	4,3	7,4	0,9
Trenčiansky	abs.	605 582	251 897	278 720	26 231	41 578	7 156
	v %	100,0	41,6	46,0	4,3	6,9	1,2
Nitriansky	abs.	713 422	283 934	326 755	34 997	60 074	7 662
	v %	100,0	39,8	45,8	4,9	8,4	1,1
Žilinský	abs.	692 332	305 942	309 369	24 525	46 954	5 542
	v %	100,0	44,2	44,7	3,5	6,8	0,8
Banskobystrický	abs.	662 121	272 200	292 128	34 928	53 678	9 187
	v %	100,0	41,1	44,1	5,3	8,1	1,4
Prešovský	abs.	789 968	362 788	349 298	18 725	49 591	9 566
	v %	100,0	45,9	44,2	2,4	6,3	1,2
Košický	abs.	766 012	330 274	337 927	30 560	54 841	12 410
	v %	100,0	43,1	44,1	4,0	7,2	1,6

U rozvedených osôb sa od ostatných krajov výraznejšie odlišujú Prešovský kraj s najnižším podielom rozvedených osôb a Bratislavský kraj, v ktorom je podiel rozvedených naopak najvyšší (55% nad republikovým priemerom). Najviac rozvedených mužov a žien majú okresy na území mesta Bratislavy, najviac však okres Bratislava II až 8% z celkového počtu obyvateľov kraja. Ostatné okresy Bratislavského kraja Malacky, Pezinok a Senec sú svojim podielom 4,2-4,7% rozvedených zhruba na úrovni Slovenska (4,3%). Vysoká rozvodnosť v Bratislave je zapríčinená vysokou koncentraciou obyvateľov v reprodukčnom veku, ktorí sú zároveň aj vo veku najvyššej rozvodovosti. Podobne je tomu aj v ostatných okresoch západného Slovenska, výnimkou sú okresy Komárno, Levice a Nové Zámky s vyšším podielom rozvedených v populácii (5,3-5,9%). Vyšší podiel rozvedených ešte vykazuje Banskobystrický kraj s podielom 5,3% rozvedených z celkového počtu obyvateľov kraja. V tomto kraji je najviac rozvedených v okresoch Banská Bystrica a Lučenec (6,2%), Banská Štiavnica (6,1%) a Zvolen (5,9%). Okresy severné-

ho a východného Slovenska majú nižšiu rozvodovosť, takže aj počet rozvedených osôb je v týchto regiónoch nižší. Najnižší podiel rozvedených z celkového počtu obyvateľov má okres Námestovo (1%), Tvrdošín (1,7%) v Žilinskom kraji a Sabinov (1,2%), Stará Ľubovňa (1,3%), Bardejov a Vranov nad Topľou (oba po 1,7%) v Prešovskom kraji. V okresoch Košického kraja je podiel rozvedenej zložky populácie vyšší iba v okresoch mesta Košice (Košice I-IV, od 5,6 do 6,7%) a v okrese Rožňava (5%). V ostatných okresoch tohto kraja je podiel rozvedených osôb na celkovom počte obyvateľov zhruba na republikovej úrovni, resp. ešte nižší.

Počet ovdovených v populácii závisí od vývoja úmrtnosti a úmrtnosť je výrazne závislá od vekovej štruktúry obyvateľstva. Najviac ovdovených osôb je na juhu Slovenska, kde je aj najvyššia úroveň úmrtnosti. Pri hodnotení na krajskej úrovni je to v Nitrianskom a Banskobystrickom kraji, kde podiel ovdovených tvorí viac ako 8% z celkového počtu obyvateľov kraja. Z okresov Nitrianskeho kraja je najviac ovdovených mužov a žien v okrese Levice (9,4%), Nové Zámky (9,1%) a Komárno

(8,8%). Vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja (okrem okresu Banská Bystrica s podielom odvozených obyvateľov 6,4%) podiel odvozených osôb prevyšuje celoslovenský priemer. Najviac odvozených v Banskobystrickom kraji je v okrese Krupina (10%), Veľký Krtíš (9,3%) a Poltár (9,1%). Z ostatných okresov sú to Bratislava I (9,6%) a Bratislava III (9,2%) a na východe Slovenska Medzilaborce (10,6%) v Prešovskom a Sobrance (10,5%) v Košickom kraji. Naopak najmenej odvozených osôb majú okresy Bratislava

V (3,6%), Košice III (3,3%) a Košice II (4,8%), ďalej Námestovo (5,1%) a Tvrdošín (5,4%). Nadúmrtnosť mužov v populácii spôsobuje, že počet odvozených žien vysoko prevyšuje počet odvozených mužov. Z celkového počtu odvozených tvorí podiel mužov od 13 do 18%. Najviac odvozených mužov je v okresoch Myjava (18,1%), Sabinov (17,6%), Senica (17,5%) a Partizánske (17%). Najviac odvozených žien žije v okresoch Tvrdošín (87,4%), Trebišov (86,9%), Michalovce, Poltár, Levice (rovnako po 86,6%).

3.4 Vzdelanie

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva SR sa zvyšuje. Kým v roku 1970 bol podiel obyvateľstva nad 15 rokov so základným vzdelaním 60,7% do roku 2001 sa znížil na 27,4%. Naopak narastá podiel obyvateľstva so stredným a vysokoškolsky

ukončeným vzdelaním. Vysokoškolské vzdelanie mali v roku 1970 len 3% obyvateľstva, do roku 2001 tento podiel narástol na hodnotu 10%. Podiel osôb bez vzdelania klesol z 0,9% na 0,4%.

Tab. 3.11 Štruktúra obyvateľstva SR (vo veku 15 rokov a viac) podľa ukončeného vzdelania

Rok sčítania	Bývajúce obyvateľstvo nad 15 rokov	Najvyššie ukončené vzdelanie						
		základné a neukončené	stredné	úplne stredné	vyššie	vysokoškolské	bez vzdelania	nezistené
1970	abs. 3 304 569	2 006 227	681 531	415 979	3 846	99 922	30 321	66 743
	v % 100,0	60,7	20,6	12,6	0,1	3,0	0,9	2,0
1980	abs. 3 689 096	1 908 855	860 646	658 300	5 415	190 290	27 623	37 967
	v % 100,0	51,7	23,3	17,8	0,1	5,2	0,7	1,0
1991	abs. 3 960 374	1 512 818	1 114 717	957 863	5 852	306 920	27 043	35 161
	v % 100,0	38,2	28,1	24,2	0,1	7,7	0,7	0,9
2001	abs. 4 363 962	1 197 356	1 264 144	1 351 429	26 648	423 324	15 529	85 532
	v % 100,0	27,4	29,0	31,0	0,6	9,7	0,4	2,0

Na úrovni krajov je situácia nasledovná, najviac vysokoškolsky vzdelaných je v Bratislavskom kraji až 20%, naopak najmenej v Trnavskom len 7,3%. Bratislavský kraj je zároveň ako jediný z hľadiska daného ukazovateľa nad republikovým priemerom, to je ale logické, nakoľko sú tu sústredené vzdelávacie inštitúcie a pracovné miesta vyžadujúce vyššie vzdelanie. Najmenej obyvateľstva so základným vzdelaním má Bratislavský iba 19,2%, naopak najviac má Nitriansky kraj 31,2%. Pod republikovým priemerom sú tri kraje - Bratislavský, Trenčiansky a Žilinský. Ostatné vykazujú hodnoty nad republikovým priemerom.

Na úrovni okresov majú najmenej obyvateľov s dosiahnutým základným vzdelaním okresy Bratislavy a Košíc, a celkovo okresy s väčšími okresnými mestami. Naopak, najviac obyvateľov so základným vzdelaním vykazujú okresy na východe a juhu Slovenska – Kežmarok, Námestovo, Revúca, Rimavská Sobota, Rožňava, Poltár, Gelnica, Košice - okolie, všetky 35% a viac. Rastie podiel obyvateľstva s úplným stredoškolským vzdelaním teda s maturitou, podiel obyvateľstva s neúplným stredoškolským vzdelaním podobne ako so základným neustále klesá.

Opačná priestorová diferenciácia je u okresov z hľadiska vysokoškolského vzdelania, kde pozorujeme najmenej obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním v okresoch Košice - okolie, Námestovo, Poltár, Bytča, Gelnica, Čadca, Sabinov, Veľký Krtíš (u všetkých menej ako 5%), ide teda prevažne o okresy s vysokým zastúpením obyvateľstva so základným vzdelaním. Naopak najviac obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním vykazujú okresy Bratislavy, Košíc, Banskej Bystrice, Zvolen, Prešov, Nitra a Žilina, t.j. centrá vysokých škôl - všetky viac ako 11%. V meste Bratislava žije až 24,3% obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním, v Košiciach 16,4%.

Všeobecne platí, že na západe, strede a severovýchode SR je obyvateľstvo na vyššej vzdelanostnej úrovni ako obyvateľstvo na juhu a juhovýchode SR a v odľahlých regiónoch severného Slovenska. Vzdelanostný stupeň obyvateľstva je čiastočne prepojený s národnosťou. Je všeobecne známe, že regióny s vyššou koncentráciou rómskeho obyvateľstva, vykazujú nižšiu úroveň vzdelanosti (okresy Lučenec, Rimavská Sobota, Poltár, Revúca, Rožňava, Košice – okolie, Kežmarok).

Nielen národnosť ale i stupeň urbanizácie a veková štruktúra ovplyvňujú vzdelanostnú úroveň. Veľká časť obyvateľstva so základným alebo nezisteným vzdelaním pripadá na staršie obyvateľstvo, ktoré je silne zastúpené na vidieku. Čím je v oblasti vyššia koncentrácia mladšieho obyvateľstva, tým vyššia je aj jeho vzdelanostná úroveň. Ide väčšinou o regióny s vyššou koncentráciou pracovných miest, ktoré si vyžadujú vyššie vzdelanie.

Zaujímavým ukazovateľom je stupeň dosiahnutého vzdelania u žien. Vo všeobecnosti platí, že vzdelanostná úroveň žien sa zvyšuje a zároveň sa znižuje rozdiel medzi vzdelanosťou mužov a žien (ženy so základným vzdelaním 32,9%, muži 21,5%, ženy s vysokoškolským vzdelaním 8,6%, muži 10,9%).

Tab. 3.12 Štruktúra obyvateľstva SR (vo veku 15 rokov a viac) podľa ukončeného vzdelania v krajoch (2001)

Kraj	Bývajúce obyvateľstvo nad 15 rokov	Najvyššie ukončené vzdelanie							
		základné a neukončené	stredné	úplne stredné	vyššie	vysokoškolské	bez vzdelania	nezistené	
Bratislavský	abs.	509 793	98 042	114 838	173 270	5 233	102 076	640	15 694
	v %	100,0	19,2	22,5	34,0	1,0	20,0	0,1	3,1
Trnavský	abs.	453 444	131 983	146 009	129 818	2 466	33 254	1 693	8 221
	v %	100,0	29,1	32,2	28,6	0,5	7,3	0,4	1,8
Trenčiansky	abs.	496 720	121 000	162 927	157 842	2 688	42 060	1 074	9 129
	v %	100,0	24,4	32,8	31,8	0,5	8,5	0,2	1,8
Nitriansky	abs.	589 987	184 053	177 455	168 175	3 026	46 188	2 215	8 875
	v %	100,0	31,2	30,1	28,5	0,5	7,8	0,4	1,5
Žilinský	abs.	551 405	147 374	174 765	170 998	3 523	47 785	1 624	5 336
	v %	100,0	26,7	31,7	31,0	0,6	8,7	0,3	1,0
Banskobystrický	abs.	542 031	161 751	147 333	167 599	3 011	46 426	2 496	13 415
	v %	100,0	29,8	27,2	30,9	0,6	8,6	0,5	2,5
Prešovský	abs.	609 918	183 688	175 814	187 600	3 156	47 992	1 737	9 931
	v %	100,0	30,1	28,8	30,8	0,5	7,9	0,3	1,6
Košícký	abs.	610 664	169 465	165 003	196 127	3 545	57 543	4 050	14 931
	v %	100,0	27,75	27,02	32,12	0,58	9,42	0,66	2,45

3.5 Národnosť

Národnosť sa zisťovala rôznymi spôsobmi v jednotlivých sčítaniach a bola aj rôzne charakterizovaná, preto sa výsledky jednotlivých sčítaní nedajú transparentne porovnať.

V povojnových sčítaniach pred rokom 1991 sa národnosť zisťovala deklaratórne, avšak obyvateľstvo sa mohlo prihlásiť len k niektorej z oficiálne uznaných národností, medzi ktorými nebola napríklad rómska národnosť. Tým sa výsledky sčítaní obyvateľov z rokov 1970-1980 stali neporovnateľné s výsledkami posledných dvoch sčítaní.

Väčšina obyvateľstva sa prihlasuje k národnosti na základe svojej etnickej príslušnosti, výnimkou sú Rómovia, ktorí sa často krát hlásia k inej ako rómskej národnosti. Väčšinou ku majoritnej v danom regióne, najčastejšie ku slovenskej alebo maďarskej. V SR je šesť národností, ku ktorým sa v roku 2001 prihlásilo aspoň 10 tisíc osôb.

Najviac obyvateľov je slovenskej národnosti, nasleduje maďarská, rómska, česká, rusínska a ukrajinská národnosť. Ku všetkým ostatným ná-

rodnostiam sa prihlásilo spolu len 20 tisíc osôb obyvateľov SR (0,4%).

V roku 2001 žilo na území Slovenska 85,5% obyvateľov slovenskej národnosti. Druhou najpočetnejšou národnosťou je maďarská, ku ktorej sa prihlásilo viac ako pol milióna ľudí (9,7%). V poradí treťou najpočetnejšou národnosťou v SR je rómska – takmer 90 tisíc obyvateľov, čo predstavuje podiel 1,7%. Nasledujú česká, rusínska, ukrajinská a nemecká národnosť. Obyvateľstvo maďarskej národnosti je sústredené na juhu Slovenska, Rusíni a Ukrajinci na východe, Poliaci na severe, Nemci na Spiši a v starých banských mestách, Česi v pohraničných oblastiach na západe SR. Špeciálnym prípadom je rómske etnikum, ktoré je rozmiestnené rozptýlene po celej SR. Najväčšia koncentrácia Rómov je na východnom Slovensku a na juhu stredného Slovenska.

Tab. 3.13 Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti

Rok sčítania	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť								
		slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	ostatné	nezistená	
1970	abs.	4 537 290	3 878 904	552 006	-	47 402	-	38 960	13 473	6 545
	v %	100,0	85,5	12,2		1,0		0,9	0,3	0,1
1980	abs.	4 991 168	4 317 008	559 490	-	57 197	-	36 850	10 279	10 344
	v %	100,0	86,5	11,2		1,1		0,7	0,2	0,2
1991	abs.	5 274 335	4 519 328	567 296	75 802	52 884	17 197	13 281	19 765	8 782
	v %	100,0	85,7	10,8	1,4	1,0	0,3	0,3	0,4	0,2
2001	abs.	5 379 455	4 614 854	520 528	89 920	44 620	24 201	10 814	20 016	54 502
	v %	100,0	85,8	9,7	1,7	0,8	0,4	0,2	0,4	1,0

Tab. 3.14 Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti v krajoch (2001)

Kraj	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť								
		slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	ostatné	nezistená	
Bratislavský	abs.	599 015	546 685	27 434	755	9 591	526	542	6 165	7 317
	v %	100,0	91,3	4,6	0,1	1,6	0,1	0,1	1,0	1,2
Trnavský	abs.	551 003	407 246	130 740	3 163	4 778	72	196	1 273	3 535
	v %	100,0	73,9	23,7	0,6	0,9	0,0	0,0	0,2	0,6
Trenčiansky	abs.	605 582	589 344	1 058	1 547	6 319	87	214	1 956	5 057
	v %	100,0	97,3	0,2	0,3	1,0	0,0	0,0	0,3	0,8
Nitriansky	abs.	713 422	499 761	196 609	4 741	4 526	85	275	1 709	5 716
	v %	100,0	70,1	27,6	0,7	0,6	0,0	0,0	0,2	0,8
Žilinský	abs.	692 332	674 766	660	2 795	6 123	129	223	1 930	5 706
	v %	100,0	97,5	0,1	0,4	0,9	0,0	0,0	0,3	0,8
Banskobystrický	abs.	662 121	553 865	77 795	15 463	4 560	148	553	1 703	8 034
	v %	100,0	83,7	11,7	2,3	0,7	0,0	0,1	0,3	1,2
Prešovský	abs.	789 968	716 441	817	31 653	3 774	21 150	6 781	1 930	7 422
	v %	100,0	90,7	0,1	4,0	0,5	2,7	0,9	0,2	0,9
Košický	abs.	766 012	626 746	85 415	29 803	4 949	2 004	2 030	3 350	11 715
	v %	100,0	81,8	11,2	3,9	0,6	0,3	0,3	0,4	1,5

Najviac obyvateľstva slovenskej národnosti je v Žilinskom (97,5%) a Trenčianskom kraji (97,3%). Vyššie zastúpenie slovenského obyvateľstva ako je republikový priemer majú ešte Bratislavský a Prešovský kraj. Zvyšné štyri kraje vykazujú nižšie hodnoty podielu obyvateľstva slovenskej národnosti ako je celoslovenský priemer. Krajom s najnižším zastúpením slovenského obyvateľstva je Nitriansky 70,1%. V tomto kraji je najvyššie zastúpenie obyvateľstva maďarskej národnosti až 27,6 % (takmer 200 tisíc obyvateľov sa prihlásilo k tejto národnosti). Druhým krajom s vysokým podielom maďarského obyvateľstva je Trnavský 23,7%. Naopak najmenej obyvateľstva maďarskej národnosti evidujeme v krajoch, kde je vysoký podiel slovenského obyvateľstva, teda v Trenčianskom (0,2%), Žilinskom (0,1%). Nízky podiel znamená i Prešovský kraj 0,1%, v ktorom je však vyššie zastúpenie iných národnostných menšín

(najmä rómskej, rusínskej a ukrajinskej). K ďalším národnostiam sa hlási menej ako 100 tisíc obyvateľov. Najviac sa k tejto hodnote približuje rómska národnosť (odhad počtu žijúcich Rómov v SR je však omnoho vyšší, okolo 380 tisíc). Rómovia sú sústredení najmä vo východoslovenských krajoch SR - v Prešovskom (4%) a Košickom (3,9%) kraji, v ktorých žije spolu až 61,5 tisíc príslušníkov tejto národnosti. V relatívnom vyjadrení ide o 68% zo všetkých prihlásených Rómov v SR. Nad priemerom SR zostáva ešte Banskobystrický kraj s hodnotou 2,3%. Ostatné kraje sú s podielom obyvateľstva rómskej národnosti pod republikovým priemerom (najmenej príslušníkov tejto národnosti má Bratislavský kraj - 0,1%). Rusínska a ukrajinská národnosť je najviac zastúpená už v spomínanom Prešovskom kraji (2,7% a 0,9%). Zastúpenie ostatných národností nedosahuje ani 1%.

3.6 Materinský jazyk

Pri zisťovaní údajov o materinskom jazyku platí zásada deklarácie, to znamená že tento ukazovateľ je ovplyvnený subjektívnym názorom a presvedčením jednotlivých obyvateľov⁵. Prejavujú sa v ňom historické, kultúrne, spoločenské a politické podmienky obdobia, kedy sa táto charakteristika obyvateľstva zisťuje. Preto je možné považovať materinský jazyk za objektívnejšie kritérium príslušnosti k určitej národnostnej, resp. etnickej skupine. Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka⁶ je veľmi podobná, nie však totožná so štruktúrou podľa národnosti. Dokazuje to aj skutočnosť, že približne 100 tisíc osôb, ktoré sa v poslednom sčítaní obyvateľov v roku 2001 prihlásilo k slovenskej národnosti, uviedlo iný materinský jazyk ako slovenský. Je to výsledok prirodzenej asimilácie obyvateľstva s prostredím.

Metodika zisťovania údajov o materinskom jazyku bola v posledných dvoch sčítaniach (1991, 2001) rovnaká a výsledky sú priamo porovnateľné. Z tohto dôvodu sa budeme zaoberať iba obdobím 1991-2001.

Najviac obyvateľov Slovenska hovorí slovenským jazykom. V roku 1991 uviedlo ako svoj materinský jazyk slovenčinu 83,9% obyvateľov a v roku 2001 84,3%. Zvyšnú časť populácie tvoria obyvatelia, ktorí deklarovali iný materinský jazyk. Z tejto skupiny obyvateľov sa najviac osôb prihlásilo k maďarskému jazyku. V roku 1991 to bolo 11,5% z celkového počtu obyvateľov Slovenska. V roku 2001 bol podiel osôb s materinským jazykom maďarským nižší o 0,8 bodu (10,7%). K ďalším jazykom, ku ktorým sa prihlásilo aspoň 10 tisíc osôb patrí rómsky, rusínsky a český jazyk. Rovnako ako v prípade slovenského jazyka a národnosti, aj v prípade týchto jazykov sú rozdiely medzi deklarovanou národnosťou a deklarovaným materinským jazykom. U Maďarov, Rómov a Čechov je to rozdiel od 10,1 až 10,8%. Najväčší rozdiel medzi deklarovaným materinským jazykom a národnosťou je u Rusínov (nad 100%). Dá sa predpokladať, že

časť obyvateľov s rusínskym materinským jazykom sa hlási k ukrajinskej národnosti, nakoľko počet osôb s ukrajinskou národnosťou vysoko prevyšuje počet osôb s ukrajínskym materinským jazykom.

Rómsky materinský jazyk sa po prvýkrát štatisticky zisťoval pri sčítaní obyvateľstva v roku 1991. V období pred rokom 1991 sa obyvatelia rómskej národnosti s rómskym materinským jazykom hlásili najčastejšie k väčšinovej slovenskej národnosti a slovenskému jazyku. Od roku 1991, kedy rómštinu ako svoj materinský jazyk deklarovalo 77,3 tisíc osôb, t.j. 1,5% z celkového počtu obyvateľov SR, sa ich počet v priebehu desiatich rokov zvýšil o takmer 29%. V roku 2001 bol počet osôb s rómskym materinským jazykom 99,4 tisíc (1,8%). Toto zvýšenie možno vysvetliť zmenou postoja rómskej populácie, ktorá si začína uvedomovať svoju etnickú príslušnosť a kultúrnu jedinečnosť, ktorú môžu navonok prejavovať aj slobodným prihlásením sa k materinskému jazyku. V poslednom intercenzálnom období sa zvýšil o 11,8% aj počet osôb s rusínskym materinským jazykom. Pri sčítaní v roku 1991 deklarovalo necelé 1%, t.j. približne 49,1 tisíc obyvateľov Slovenska rusínsky materinský jazyk a v roku 2001 to bolo 54,9 tisíc osôb. Naopak u osôb s českým materinským jazykom žijúcich na území Slovenska, bol v sledovanom období zaznamenaný pokles počtu o takmer 15%. Kým v roku 1991 sa k tomuto jazyku hlásilo 56,5 tisíc osôb (1,1%), do roku 2001 klesol ich počet na 48,2 tisíc (0,9%).

Okrem spomínaných jazykov sa pri sčítaní časť populácie hlásila aj k ďalším materinským jazykom. Ide hlavne o ukrajinský, nemecký a poľský jazyk. U každého z týchto jazykov bol do roku 2001 zaznamenaný pokles počtu osôb, ktoré sa k nim hlásili. Najvyšší pokles bol v prípade poľského jazyka (20,1%), nasledujú nemecký (18%) a ukrajinský jazyk (16,9%). V roku 2001 sa niekoľko (štatisticky zanedbateľné hodnoty) osôb prihlásilo aj k ruskému, chorvátskemu, srbskému a židovskému jazyku.

Na celom území Slovenska, ako aj v jednotlivých regiónoch, sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskému materinskému jazyku. Podľa výsledkov sčítania z roku 2001 najviac obyvateľov s materinským jazykom slovenským žije v Žilinskom a Trenčianskom kraji. V oboch prípadoch je to viac ako 97% z celkového počtu obyvateľov kraja. Nad 90% obyvateľov so slovenským materinským jazykom má ešte Bratislavský kraj. Časť populácie, ktorá sa prihlásila k inému materinskému jazyku patrí spravidla k niektorej z národnostných skupín. Tieto národnostné skupiny sa väčšinou sústreďujú na určitom území a „spestrujú“ tak regionálnu štruktúru. Ide zväčša o oblasti v blízkosti hraníc so susednými štátmi. Jedinou výnimkou sú

⁵ Podľa Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd má každá osoba patriaca k národnostnej menšine právo prejavovať, zachovávať a rozvíjať úplne slobodne svoju náboženskú, etnickú, jazykovú či kultúrnu identitu.

⁶ Materinský jazyk bol pri sčítaní v roku 2001 definovaný ako jazyk, ktorým prevažne hovorili rodičia s obyvateľom v jeho detstve. V prípade rozdielnych jazykov rodičov sa zapísal ten, ktorým s dieťaťom hovorila matka.

⁷ Údaje o materinskom jazyku pred rokom 1991 sú k dispozícii len zo SODB 1970. V tomto sčítaní sa však nezisťoval napr. rómsky jazyk. Nezisťoval sa ani osobitne rusínsky a ukrajinský jazyk. Tým sú výsledky tohto sčítania neporovnateľné so sčítaniami v roku 1991 a 2001.

obyvatelia s rómskym materinským jazykom, ktorí žijú rozptýlene po celom území Slovenska.

V krajoch na juhu Slovenska žije najviac obyvateľov maďarskej národnosti s maďarským materinským jazykom, z tohto dôvodu je v Nitrianskom kraji najnižší podiel (67,6%) osôb s materin-

ským jazykom slovenským. Podobne je na tom aj Trnavský a Košický kraj s podielmi 73,1% a 77,9%. Nad 80% obyvateľov so slovenským materinským jazykom majú Prešovský (85,8%) a Banskobystrický (82,8%).

Tab. 3.15 Štruktúra obyvateľstva SR podľa materinského jazyka

Rok sčítania	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Materinský jazyk								
		slovenský	maďarský	rómsky	český	rusínsky	ukrajinský	ostatné	nezistený	
1991	abs.	5 274 335	4 445 303	608 221	77 269	56 487	49 099	9 480	16 146	12 330
	v %	100,0	84,3	11,5	1,5	1,1	0,9	0,2	0,3	0,2
2001	abs.	5 379 455	4 512 217	572 929	99 448	48 201	54 907	7 879	17 818	66 056
	v %	100,0	83,9	10,7	1,8	0,9	1,0	0,1	0,3	1,2

Tab.3.16 Štruktúra obyvateľstva SR podľa materinského jazyka v krajoch (2001)

Kraj	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Materinský jazyk								
		slovenský	maďarský	rómsky	český	rusínsky	ukrajinský	ostatné	nezistený	
Bratislavský	abs.	599 015	540 483	31 070	594	10 960	774	435	5 588	9 111
	v %	100,0	90,2	5,2	0,1	1,8	0,1	0,1	0,9	1,5
Trnavský	abs.	551 003	403 062	133 904	3 227	4 993	119	196	1 032	4 470
	v %	100,0	73,2	24,3	0,6	0,9	0,0	0,0	0,2	0,8
Trenčiansky	abs.	605 582	588 974	1 533	455	6 914	159	207	1 395	5 945
	v %	100,0	97,3	0,3	0,1	1,1	0,0	0,0	0,2	1,0
Nitriansky	abs.	713 422	482 538	211 595	5 548	4 759	171	251	1 381	7 179
	v %	100,0	67,6	29,7	0,8	0,7	0,0	0,0	0,2	1,0
Žilinský	abs.	692 332	674 049	915	2 045	6 527	254	219	1 580	6 743
	v %	100,0	97,4	0,1	0,3	0,9	0,0	0,0	0,2	1,0
Banskobystrický	abs.	662 121	548 520	88 377	8 741	4 887	234	524	1 415	9 423
	v %	100,0	82,8	13,3	1,3	0,7	0,0	0,1	0,2	1,4
Prešovský	abs.	789 968	677 773	1 354	43 208	3 991	48 427	4 252	1 977	8 986
	v %	100,0	85,8	0,2	5,5	0,5	6,1	0,5	0,3	1,1
Košický	abs.	766 012	596 818	104 181	35 630	5 170	4 769	1 795	3 450	14 199
	v %	100,0	77,9	13,6	4,7	0,7	0,6	0,2	0,5	1,9

V krajoch na juhu Slovenska žije najviac obyvateľov maďarskej národnosti s maďarským materinským jazykom, z tohto dôvodu je v Nitrianskom kraji najnižší podiel (67,6%) osôb s materinským jazykom slovenským. Podobne je na tom aj Trnavský a Košický kraj s podielmi 73,1% a 77,9%. Nad 80% obyvateľov so slovenským materinským jazykom majú Prešovský (85,8%) a Banskobystrický (82,8%).

Regionálna štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka je na okresnej úrovni rôznorodejšia. Aj tu platia rovnaké tendencie, tj. vo väčšine okresov prevládajú počty osôb s materinským jazykom slovenským. Výnimkou sú okresy Dunajská Streda a Komárno, v ktorých je väčšinovým materinským jazykom maďarský jazyk. V okrese Dunajská Streda sa k maďarskému materinskému jazyku prihlásilo až 85% obyvateľov, v okrese Komárno 73,1%. K ďalším okresom na juhu Slovenska s pomerne vysokým podielom obyvateľov s maďarským materinským jazykom patria: Rimavská So-

bota (45,7%), Nové Zámky (41,2%), Galanta (40%), Šaľa (37%), Rožňava (34,5%) a Trebišov (34%).

V dôsledku vyššej koncentrácie obyvateľov rusínskej a ukrajinskej národnosti na východe Slovenska, je v okresoch Prešovského kraja (s výnimkou okresov Kežmarok a Levoča) vyšší podiel osôb s rusínskym materinským jazykom. V okrese Medzilaborce dokonca podiel obyvateľov s rusínskym materinským jazykom dosahuje 64,1%. Medzilaborce teda uzatvárajú trojicu okresov (s okresmi Dunajská Streda a Komárno), v ktorých je väčšinovým materinským jazykom iný jazyk ako slovenský. Aj v ďalších okresoch Prešovského kraja je podiel obyvateľov s rusínskym materinským jazykom vyšší: Snina (24,8%), Svidník (24,4%), Stropkov (15,2%), Stará Ľubovňa (11,5%).

Ako už bolo vyššie spomenuté, Rómovia žijú prakticky po celom území Slovenska. V každom zo 79 okresov SR bol pri sčítaní obyvateľov zaznamenaný určitý podiel osôb s deklarovaným

rómskym materinským jazykom. Smerom od západu na východ Slovenska sa podiely osôb, ktoré sa prihlásili k rómskemu materinskému jazyku začínajú zvyšovať. Okresy Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho, Nitrianskeho a Žilinského kraja majú najnižšie podiely osôb (menej ako 1% z celkového počtu obyvateľov okresu) s rómskym materinským jazykom. Výnimkou sú Dunajská Streda (1,34%), Komárno (1%), Nitra (1,1%), Šaľa (1,3%) a Liptovský Mikuláš (1,55%). V okresoch Banskobystrického kraja je koncentrácia obyvateľov s rómskym materinským jazykom vyššia. Až polovica okresov tohto kraja má nad 1% obyvateľov hlásiacich sa k rómskemu materinskému jazyku, napr. okres Revúca (4,6%), Brezno (3%), Krupina (1,8%). Najviac obyvateľov, ktorí sa prihlásili k rómskemu materinskému jazyku žije v okresoch Prešovského a Košického kraja. V okrese Kežma-

rok dosiahol podiel obyvateľov s rómskym materinským jazykom takmer 12%, čo je najvyššia hodnota v rámci celej SR. Nasledujú okresy Sabinov (9,5%), Vranov nad Topľou (7,8%), Svidník (6,5%), Levoča (6,4%), Stará Ľubovňa (6,2%). V Košickom kraji patrí k okresom s vyšším podielom osôb s deklarovaným rómskym materinským jazykom Gelnica (10,2%), Spišská Nová Ves (9%), Košice okolie (7,4%) a Rožňava (5,7%).

Okrem maďarského, rusínskeho a rómskeho jazyka sa na regionálnej úrovni prejavuje aj koncentrácia osôb s českým materinským jazykom, a to predovšetkým v oblastiach blízko hraníc s Českou republikou. Najvyšší počet a zároveň podiel obyvateľov s českým materinským jazykom majú okresy mesta Bratislava: Bratislava I (2,9%), Bratislava II (2,11%), Bratislava III (2,44%), Bratislava IV (2,24%), Bratislava V (1,65%) a Skalica (2,55%).

3.7 Náboženské vyznanie

Podľa Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd má každý človek právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva. Toto právo človeka garantuje aj Ústava Slovenskej republiky⁸.

Pod náboženským vyznaním sa rozumie účasť na náboženskom živote niektorej cirkvi alebo vzťah k nej (metodika SODB). Údaje o náboženskom vyznaní obyvateľstva sa zisťujú prostredníctvom štatistického zisťovania pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov. Podobne ako národnosť a materinský jazyk je aj náboženské vyznanie deklaratórnym údajom, takže každý občan sa môže slobodne rozhodnúť, ku ktorému náboženskému vyznaniu sa prihlási, resp. prihlási sa ku skupine obyvateľov bez vyznania.

Počas sledovaného obdobia, t.j. od roku 1970 až po súčasnosť sa náboženské vyznanie zisťovalo iba pri sčítaniach v rokoch 1991 a 2001. Pri sčítaní pred rokom 1991 sa náboženské vyznanie nezisťovalo⁹.

V roku 1991 sa z celkového počtu obyvateľov Slovenska hlásilo k niektorej z registrovaných cirkví 72,8%. Podiel veriacich sa počas nasledujúcich 10 rokov zvýšil o 11,3 percentuálnych bodov na 84,1%. Nižší podiel veriacich v roku 1991 môže do istej miery súvisieť so skutočnosťou, že v tom období u mnohých ľudí ešte pretrvávali obavy po dlhoročnej náboženskej neslobode z minulosti a pri sčítaní sa k otázke náboženského vyznania radšej nevyjadrili. Išlo zhruba o 918 tisíc osôb, t.j. 17,4% z celkového počtu obyvateľov. V roku 2001 sa po-

čet osôb, ktorí sa nevyjadrovali, resp. neuviedli svoje vierovyznanie znížil na 161 tisíc, čo predstavuje podiel iba 3% obyvateľstva Slovenska. To sa v konečnom dôsledku prejavilo na zvýšení celkového podielu veriacich pri sčítaní v roku 2001.

Spomedzi všetkých registrovaných cirkví má na Slovensku dominantné postavenie rímskokatolícka cirkev, ku ktorej sa v roku 2001 prihlásilo 68,9% obyvateľov (v roku 1991 to bolo 60,4%). Prírastok rímskokatolíckych veriacich v intercenzálnom období 1991-2001 predstavoval 16,3%. Na druhom mieste je evanjelická cirkev a.v., k nej sa v roku 2001 prihlásilo 6,9% obyvateľov SR. V porovnaní s rokom 1991 sa počet osôb hlásiacich sa k evanjelickej cirkvi a.v. zvýšil o 14,2%.

Pomerne silné postavenie si u nás stále udržuje gréckokatolícka a pravoslávna cirkev. Počet gréckokatolíckych veriacich sa od roku 1991 zvýšil o 41 tisíc, t.j. o 23%, čím sa v roku 2001 dosiahol podiel 4,1% z celkového počtu obyvateľov Slovenska (v roku 1991 to bolo 3,4%). Ešte výraznejší nárast počtu osôb bol v spomínanom období zaznamenaný u pravoslávnej cirkvi. Kým v roku 1991 sa k nej hlásilo 34,7 tisíc (0,7%) osôb, v roku 2001 to bolo o 46,5% viac, t.j. 50,4 tisíc. V relatívnom vyjadrení to však predstavuje podiel iba 0,9% obyvateľstva Slovenska. Počet osôb hlásiacich sa k reformovanej kresťanskej cirkvi prekročil pri sčítaní obyvateľov v roku 2001 100 tisíc. V roku 1991 sa k tejto cirkvi hlásilo zhruba 92 tisíc osôb, teda 1,7%. Do roku 2001 ich počet vzrástol o 18,9% a dosiahol 109,7 tisíc (2%). Ku všetkým ostatným cirkvám sa v roku 2001 spolu prihlásilo 60,6 tisíc osôb, čo je v porovnaní s výsledkami predchádzajúceho sčítania v roku 1991 takmer trojnásobok. Z celkového počtu obyvateľov to predstavuje 1%.

Podobne ako počas intercenzálného obdobia 1991-2001 rástol počet osôb hlásiacich sa k jednotlivým cirkvám a náboženským spoločnos-

⁸ Ústavný zákon č.23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a Zákon č.308/1991 Zb. O slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností

⁹ Posledné údaje o náboženskom vyznaní v období socializmu sú zo sčítania v roku 1950.

tiam, rástol aj počet osôb bez náboženského vyznania. V súčasnosti je na Slovensku bez náboženského vyznania zhruba 700 tisíc osôb. Od roku 1991 sa počet osôb, ktorí sú bez náboženského vyznania

zvýšil o približne 182 tisíc, t.j. o 35%. Z celkového počtu obyvateľov v roku 2001 tvorili osoby bez vyznania podiel 13% (v roku 1991 9,8%).

Tab. 3.17 Štruktúra obyvateľstva SR podľa náboženského vyznania

Rok sčítania	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Náboženské vyznanie								
		Rímsko-katolícka cirkev	Grécko-katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev a.v.	Reformovaná kresť. cirkev	Ostatné cirkvi a náb. spoločnosti	Bez vyznania	Nezistené	
1991	abs.	5 274 335	3 187 383	178 733	34 376	326 397	92 245	21 815	515 551	917 835
	v %	100,0	60,4	3,4	0,7	6,2	1,7	0,4	9,8	17,4
2001	abs.	5 379 455	3 708 120	219 831	50 363	372 858	109 735	60 642	697 308	160 598
	v %	100,0	68,9	4,1	0,9	6,9	2,0	1,1	13,0	3,0

Vo všetkých krajoch s výnimkou Bratislavského dosahuje počet veriacych viac ako tri štvrtiny všetkých obyvateľov. Za ním nasledujú v poradí Banskobystrický a Trenčiansky kraj s podielom veriacych 79,5% a 82,6% z celkového počtu obyvateľov kraja. V Trnavskom, Nitrianskom, Ži-

linskom a Košickom kraji sa podiel veriacych pohybuje v intervale 85-87%. V Prešovskom je úroveň religiozity najvyššia – až 92,3% obyvateľov sa prihlásilo k niektorej z registrovaných cirkví, resp. náboženských spoločností. V Bratislavskom kraji podiel veriacych dosiahol 70,6%.

Tab. 3.18 Štruktúra obyvateľstva SR podľa náboženského vyznania v krajoch (2001)

Kraj	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Náboženské vyznanie								
		Rímsko-katolícka cirkev	Grécko-katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev a.v.	Reformovaná kresť. cirkev	Ostatné cirkvi a náb. spoločnosti	Bez vyznania	Nezistené	
Bratislavský	abs.	599 015	370 767	3 625	1 836	33 813	2 622	9 947	149 436	26 969
	v %	100,0	61,9	0,6	0,3	5,6	0,4	1,7	24,9	4,5
Trnavský	abs.	551 003	431 154	1 037	457	24 262	11 495	4 550	64 381	13 667
	v %	100,0	78,2	0,2	0,1	4,4	2,1	0,8	11,7	2,5
Trenčiansky	abs.	605 582	435 246	1 175	478	57 891	284	4 950	87 385	18 173
	v %	100,0	71,9	0,2	0,1	9,6	0,0	0,8	14,4	3,0
Nitriansky	abs.	713 422	550 492	1 529	513	23 905	33 484	7 816	78 331	17 352
	v %	100,0	77,2	0,2	0,1	3,4	4,7	1,1	11,0	2,4
Žilinský	abs.	692 332	522 580	1 732	550	72 824	193	5 037	72 175	17 241
	v %	100,0	75,5	0,3	0,1	10,5	0,0	0,7	10,4	2,5
Banskobystrický	abs.	662 121	413 267	5 543	1 084	85 882	11 771	9 158	110 905	24 511
	v %	100,0	62,4	0,8	0,2	13,0	1,8	1,4	16,7	3,7
Prešovský	abs.	789 968	529 099	121 188	31 458	40 432	710	6 451	44 324	16 306
	v %	100,0	67,0	15,3	4,0	5,1	0,1	0,8	5,6	2,1
Košický	abs.	766 012	455 515	84 002	13 987	33 849	49 176	12 733	90 371	26 379
	v %	100,0	59,5	11,0	1,8	4,4	6,4	1,7	11,8	3,4

Z hľadiska územnej diferenciacie religioznej štruktúry pozorujeme v rámci jednotlivých krajov a ich okresov výrazné rozdiely. K okresom s najvyššou religiozitou patria východoslovenské okresy Bardejov, Sabinov, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník, Vranov nad Topľou (všetky nad 96%), Sobrance (95,6%) a okresy na Kysuciach a Orave – Námestovo (98%), Tvrdošín, Bytča a Čadca (všetky 96%). Naopak k okresom s najnižšou religiozitou patria okresy, kde podiel osôb bez vyznania presahuje hranicu 15 %. Do tejto skupiny

patri približne 1/3 okresov. Ide tu predovšetkým o okresy s veľkými mestami a priemyselnými centrami. Z priestorového hľadiska sú to najmä okresy na južnom a strednom Slovensku. Najviac osôb bez vyznania sa nachádza v okrese Bratislava V (32,6%) a Bratislava IV (30,2%).

Najvyšší podiel v počte veriacych medzi cirkvami a náboženskými spoločnosťami má vo väčšine okresoch Slovenska rímskokatolícka cirkev. Najvyššia koncentrácia rímskokatolíckych veriacych – nad 90% je v okresoch Žilinského kraja

na severe Slovenska Námestovo (97,6%), Čadca (95,2%), Tvrdošín (95%), Bytča (92,5%) a Kysucké Nové Mesto (90,5%). Na západe SR výraznejšie vystupuje spomedzi okresov Trenčianskeho kraja iba okres Považská Bystrica s podielom 86% veriacich, ktorí sa prihlásili k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. V Trnavskom kraji sú to okresy Hlohovec (83,4%), Trnava (81,4%), Piešťany (80%). Najviac rímskokatolíckych veriacich na južnom Slovensku je v Nitrianskom kraji v okresoch Zlaté Moravce (90%), Topoľčany (88,1%) a v Banskobystrickom kraji v okresoch Žarnovica (83,6%) a Detva (83,1%). Vo východoslovenskom regióne je podiel rímskokatolíckych veriacich najnižší, výnimkou sú okresy Kežmarok (86,5%), Levoča (85,4%) a Sabinov (83,4%) v Prešovskom kraji.

Najviac evanjelikov sa koncentruje v stredoslovenskom regióne v Banskobystrickom (13%) a Žilinskom kraji (10,5%) a na západnom Slovensku v Trenčianskom kraji (9,6%). Z okresného hľadiska je najviac osôb hlásiacich sa k evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania v okresoch Myjava (60%), Nové Mesto nad Váhom (23,2%), Liptovský Mikuláš (37%), Turčianske Teplice (35%), Poltár (21,8%) a Zvolen (21%).

Gréckokatolícka cirkev z geografického hľadiska dominuje predovšetkým na východnom Slovensku. V Prešovskom kraji sa k nej hlási viac ako 15% obyvateľov, v Košickom kraji je to 11%. U ostatných krajov podiel osôb hlásiacich sa ku gréckokatolíckej cirkvi nepresiahol 1%. Viac ako polovica obyvateľov okresu Medzilaborce a dve pätiny obyvateľov okresu Svidník sa v poslednom

sčítaní 2001 hlásilo ku gréckokatolíckej cirkvi. Sú to zároveň jediné dva okresy na Slovensku, kde nedominuje rímskokatolícka cirkev. Najvyšší podiel z celkového počtu obyvateľov má gréckokatolícka cirkev v okresoch Medzilaborce (55,5%), Stropkov (40,8%), Svidník (36,1%), Stará Ľubovňa (31%) v Prešovskom kraji a v okresoch Sobrance (37,2%), Trebišov (22,8%), Michalovce (20,4%) v Košickom kraji.

Obyvateľstvo s pravoslávny nábženským vyznaním je koncentrované podobne ako v predchádzajúcom prípade v okresoch Prešovského a Košického kraja. Najväčšie zastúpenie tejto cirkvi je v okresoch Medzilaborce (29%), Snina (21%), Svidník (19,8%), Stropkov (7,5%), Bardejov (5,4%), Sobrance (6,7%) a Michalovce (5,2%).

Reformovaná kresťanská cirkev má z hľadiska priestorovej diferenciacie dve významnejšie centrá. Prvé na východnom Slovensku v Košickom kraji (6,4%) a na západe v Nitrianskom kraji (4,7%). V Košickom kraji má najväčší podiel osôb hlásiacich sa k reformovanej kresťanskej cirkvi okres Trebišov (14,5%), Michalovce (10,7%) a Rožňava (10,3%), v Nitrianskom kraji je to Komárno (16,7%), Šaľa a Levice (oba po 6%).

Pri používaní údajov o nábženskej príslušnosti občanov treba počítať s okolnosťami, ktoré do istej miery relativizujú výsledky sčítania v otázke vierovyznania. Skutočnosť, že občan pri sčítaní ľudu vyjadruje svoj vzťah k niektorému vierovyznaniu, ešte neznamená, že sa zúčastňuje na nábženskom živote cirkvi alebo nábženskej spoločnosti.

4. Plodnosť žien podľa výsledkov sčítania

Analýza plodnosti podľa výsledkov sčítania má odlišný charakter ako bežná demografická analýza, ktorá skúma ročné súbory narodených detí a ich matiek. Údaje zo sčítania ukazujú plodnosť jednotlivých generácií (kohort) žien žijúcich v dobe sčítania. K základným ukazovateľom plodnosti, ktoré sa zisťujú v jednotlivých sčítaniach patrí

4.1 Vydaté ženy podľa počtu detí

Počet i podiel bezdetných vydatých žien zaznamenáva klesajúcu tendenciu. Zatiaľ čo v roku 1970 bolo v SR evidovaných v SR 103,3 tisíc bezdetných žien (9,6%), do posledného sčítania v roku 2001 sa ich počet znížil na 52 tisíc, čo predstavuje 4,3%. Pri úvahách o bezdetnosti v celej populácii treba vziať do úvahy, že rozhodujúcu časť bezdetných žien tvoria nevydaté ženy (do tejto skupiny patria napr. aj početné kohorty žien zo 70. rokov). Na druhej strane je zrejmé, že ženy, ktoré uzatvárajú manželstvo s bezdetnosťou veľmi neuvažujú a vo väčšine prípadov chcú mať aspoň jedno dieťa.

Podiel vydatých žien s jedným dieťaťom si udržiava stabilné hodnoty 17 – 18% počas celého sledovaného obdobia. V roku 1970 bol podiel vydatých žien s jedným dieťaťom 18,4%, do roku 2001 sa mierne znížil na hodnotu 17,1%.

štruktúra vydatých žien podľa počtu, veku a poradia živonarodených detí v manželstve.

V jednotlivých intercenzálnych obdobiach môžeme pozorovať odlišné reprodukčné správanie žien, ako aj rôznu úroveň a intenzitu reprodukčných procesov.

Vo všetkých sčítaniach od roku 1970 až do roku 2001 majú najväčšie zastúpenie vydaté ženy s dvoma deťmi. Podľa výsledkov sčítania v roku 1970 ženy s dvoma deťmi tvorili 30% z celkového počtu vydatých žien v populácii, v poslednom sčítaní v roku 2001 sa ich podiel zvýšil na hodnotu 45%. Podiel vydatých žien s tromi deťmi nepatrne narástol, z hodnoty 18,9% na 20,7%. Podiely vydatých žien, ktoré majú štyri a viac detí vykazujú klesajúce tendencie, pričom platí, že čím viac detí, tým vyšší pokles. Zatiaľ čo v roku 1970 bol podiel vydatých žien, ktoré mali sedem a viac detí 4,2%, v súčasnosti je to už iba 1,1%. Klesajúci trend počtu detí v rodinách potvrdzuje nielen znižujúci sa podiel žien s väčším počtom detí, ale aj ukazovateľ počtu detí na 100 vydatých žien. V roku 1970 pripadlo na 100 vydatých žien 261 detí, do roku 2001 sa táto hodnota znížila na 227 detí.

Tab. 4.1 Vydaté ženy podľa počtu živonarodených detí

	Počet živonarodených detí									vydaté ženy spolu	počet detí	počet detí na 100 vydatých žien
	0	1	2	3	4	5	6	7+	nezis-tené			
1970	103 305	197 618	318 768	202 663	105 549	54 814	30 954	45 436	14 007	1 073 114	2 805 933	261
%	9,6	18,4	29,7	18,9	9,8	5,1	2,9	4,2	1,3			
1980	97 987	214 304	435 766	243 760	101 338	45 551	23 193	29 358	10 193	1 201 450	2 932 425	244
%	8,2	17,8	36,3	20,3	8,4	3,8	1,9	2,4	0,8			
1991	87 103	214 697	525 372	262 880	90 917	33 991	15 077	16 145	14 071	1 260 253	2 908 500	231
%	6,9	17,0	41,7	20,9	7,2	2,7	1,2	1,3	1,1			
2001	51 964	207 574	541 626	251 365	81 122	27 910	11 339	12 881	27 941	1 213 722	2 759 946	227
%	4,3	17,1	44,6	20,7	6,7	2,3	0,9	1,1	2,3			

Najviac bezdetných žien sa nachádza v Žilinskom a Trenčianskom kraji (u oboch 4,8%), najmenej v Banskobystrickom kraji (3%). Najmenej vydatých žien, ktoré majú jedno dieťa sa nachádza v Žilinskom a Prešovskom kraji, teda v krajoch s progresívnym reprodukčným správaním sa obyvateľstva. Naopak najviac žien s jedným dieťaťom je v Bratislavskom kraji, v ktorom ako jedinom podiel presahuje hranicu 20%.

Najviac vydatých žien s dvoma deťmi je v Banskobystrickom kraji (49%), naopak najmenej v Prešovskom (36,5%). Podiel žien, ktoré majú tri

deti je najvyšší v Prešovskom (25,3%) a v Žilinskom kraji (23,6%), nad celoslovenským priemerom sa ešte nachádza Trenčiansky kraj s hodnotou 22,5 %. Podiely žien, ktoré majú štyri a viac detí majú rovnakú priestorovú diferenciáciu, ako je tomu u žien s tromi deťmi. To znamená, že nad celoslovenským priemerom sa nachádzajú už spomínané dva kraje Žilinský a Prešovský, v ktorých majú ženy spravidla viacej detí. Vo všetkých ostatných krajoch sú ženy so štyrmi a viac deťmi zastúpené rovnako alebo nižšie ako celoslovenský priemer.

Tab. 4.2 Vydané ženy spolu podľa počtu živonarodených detí v roku 2001

SR/ Kraj	Počet živonarodených detí												nezis- tené	spolu
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+			
SR	51 964	207 574	541 626	251 365	81 122	27 910	11 339	5 466	2 838	1 787	2 790	27 941	1 213 722	
v %	4,3	17,1	44,6	20,7	6,7	2,3	0,9	0,5	0,2	0,1	0,2	2,3		
Bratislavský	6 235	29 333	65 429	20 390	4 587	1 274	422	221	100	75	159	5 535	133 760	
v %	4,7	21,9	48,9	15,2	3,4	1,0	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	4,1		
Trnavský	5 237	22 850	59 067	27 000	7 527	2 267	815	379	181	134	183	2 781	128 421	
v %	4,1	17,8	46,0	21,0	5,9	1,8	0,6	0,3	0,1	0,1	0,1	2,2		
Trenčiansky	6 702	22 285	64 084	31 486	9 332	2 808	985	434	174	146	293	1 213	139 942	
v %	4,8	15,9	45,8	22,5	6,7	2,0	0,7	0,3	0,1	0,1	0,2	0,9		
Nitriansky	6 517	31 215	78 629	31 009	8 474	2 548	933	440	213	146	241	3 761	164 126	
v %	4,0	19,0	47,9	18,9	5,2	1,6	0,6	0,3	0,1	0,1	0,1	2,3		
Žilinský	7 466	23 562	62 593	36 655	13 976	5 245	2 091	977	442	284	379	1 805	155 475	
v %	4,8	15,2	40,3	23,6	9,0	3,4	1,3	0,6	0,3	0,2	0,2	1,2		
Bansko- bystrický	4 464	27 083	71 877	26 567	7 104	2 389	933	461	261	191	304	5 173	146 807	
v %	3,0	18,4	49,0	18,1	4,8	1,6	0,6	0,3	0,2	0,1	0,2	3,5		
Prešovský	8 267	22 667	63 981	44 284	19 134	7 356	3 229	1 547	870	466	711	2 765	175 277	
v %	4,7	12,9	36,5	25,3	10,9	4,2	1,8	0,9	0,5	0,3	0,4	1,6		
Košický	7 076	28 579	75 966	33 974	10 988	4 023	1 931	1 007	597	345	520	4 908	169 914	
v %	4,2	16,8	44,7	20,0	6,5	2,4	1,1	0,6	0,4	0,2	0,3	2,9		

4.2 Plodnosť vydatých žien podľa veku

Plodnosť žien je značne determinovaná vekom, nakoľko v jednotlivých vekových kategóriách pozorujeme rôznu úroveň pôrodnosti a plodnosti. Podľa výsledkov jednotlivých sčítaní od roku 1970 až po posledné sčítanie v roku 2001 pozorujeme zmeny v štruktúre plodnosti žien podľa veku, ktoré sa prejavujú najmä časovaním pôrodov resp. ich odkladom do vyšších vekových kategórií.

Nárast počtu a podielu bezdetných vydatých žien pozorujeme len v kategórii 25-29 ročných žien. Zatiaľ čo v roku 1970 predstavoval podiel týchto žien 7,3% z celkového úhrnu vydatých žien, v súčasnosti je to už 9,5% z celkového počtu vydatých žien. Vo všetkých ostatných vekových kategóriách počty i podiely bezdetných žien zaznamenávajú úbytok, čo je spôsobené už spomínaným celkovým poklesom vydatých žien v populácii.

Najviac vydatých žien, ktoré majú jedno dieťa sa koncentruje do dvoch najmladších veko-

vých skupín 15 až 24 ročných žien. Nárast zastúpenia podielu týchto žien pozorujeme i vo vyšších vekových skupinách 25 až 39 ročných žien. Kategória 25 – 29 ročných vydatých žien s jedným dieťaťom zaznamenala nárast z 27% v roku 1970 na 40% v roku 2001. Vydaté ženy s jedným dieťaťom nad 40 rokov si udržiavajú stabilné hodnoty na úrovni 10 – 11%.

V dvoch najplodnejších vekových kategóriách 20 až 29 ročných žien, ktoré majú dve deti, pozorujeme klesajúce tendencie, čo môže naznačovať jednak posun k jednodetnému modelu rodiny, ako i odklad pôrodov do vyššieho veku.

Podiel žien s tromi deťmi narástol v najmladšej vekovej skupine z 0,5% v roku 1970 na 1,4% v roku 2001. V ostatných vekových skupinách podiely žien, ktoré majú tri deti zaznamenávajú úbytok. Vydaté ženy so štyrmi a viacerými deťmi vykazujú pokles vo všetkých vekových skupinách.

4.3 Živonarodení podľa poradia

V štruktúre narodených podľa poradia sa za priaznivý stav považuje, keď podiel detí v prvom a druhom poradí nie je väčší ako 60%. Táto podmienka nebola splnená už v roku 1970, kedy bol podiel detí narodených v prvom a druhom poradí 70,1%, do roku 2001 sa tento podiel ešte zvýšil na 77,2%.

Podiel detí narodených v prvom poradí má stúpajúcu tendenciu, druhé a tretie poradie zaznamenáva po roku 1980 pokles. Ďalšie poradia vykazujú klesajúce tendencie už od roku 1970.

V súčasnosti sa takmer polovica detí rodí ženám v prvom poradí. Podiel detí narodených v druhom poradí predstavuje 32,5%. Celkový pokles úrovne pôrodnosti a plodnosti v SR zapríčiňuje najmä pokles počtu a podielu detí narodených v treťom a vyššom poradí. Zatiaľ čo v roku 1980 bol podiel detí narodených v treťom poradí 15,4%, v roku 2001 to bolo už len 12,1%. Podiel detí v piatom a vyššom poradí predstavoval 8,4% v roku 1980, v súčasnosti už len 5,9%.

Tab. 4.3 Vydaté ženy podľa veku a počtu živonarodených detí

	0	1	2	3	4	5+	nezist.	spolu
rok 1970								
15-19	8 177	5 391	628	72	11	10	199	14 488
%	56,4	37,2	4,3	0,5	0,1	0,1	1,4	
20-24	27 050	53 870	22 208	3 935	769	240	1 169	109 241
%	24,8	49,3	20,3	3,6	0,7	0,2	1,1	
25-29	9 376	37 162	53 928	18 923	4 917	2 288	1 074	127 668
%	7,3	29,1	42,2	14,8	3,9	1,8	0,8	
30-34	5 396	18 216	52 184	29 345	10 884	7 343	1 095	124 463
%	4,3	14,6	41,9	23,6	8,7	5,9	0,9	
35-39	5 801	14 125	45 666	32 969	15 362	13 637	1 281	128 841
%	4,5	11,0	35,4	25,6	11,9	10,6	1,0	
40-44	7 138	13 752	40 011	31 957	17 290	18 441	1 569	130 158
%	5,5	10,6	30,7	24,6	13,3	14,2	1,2	
45-49	9 072	14 860	35 257	28 601	17 506	21 239	1 735	128 288
%	7,1	11,6	27,5	22,3	13,6	16,6	1,4	
rok 1980								
15-19	6 952	6 215	734	42	8	2	276	14 229
%	48,9	43,7	5,2	0,3	0,1	0,0	1,9	
20-24	25 777	58 091	33 575	5 693	783	194	1 556	125 669
%	20,5	46,2	26,7	4,5	0,6	0,2	1,2	
25-29	13 700	45 156	84 117	26 189	5 227	2 008	1 167	177 564
%	7,7	25,4	47,4	14,7	2,9	1,1	0,7	
30-34	7 250	20 378	75 617	37 013	9 785	4 709	692	155 444
%	4,7	13,1	48,6	23,8	6,3	3,0	0,4	
35-39	4 878	14 030	55 241	33 862	11 680	7 373	512	127 576
%	3,8	11,0	43,3	26,5	9,2	5,8	0,4	
40-44	4 701	12 883	45 522	30 244	12 518	10 384	562	116 814
%	4,0	11,0	39,0	25,9	10,7	8,9	0,5	
45-49	5 705	12 570	40 586	29 686	13 983	13 161	727	116 418
%	4,9	10,8	34,9	25,5	12,0	11,3	0,6	
rok 1991								
15-19	6 788	6 457	658	32	1	0	1 047	14 983
%	45,3	43,1	4,4	0,2	0,0	0,0	7,0	
20-24	20 537	50 868	26 482	3 648	572	983	2 043	105 133
%	19,5	48,4	25,2	3,5	0,5	0,9	1,9	
25-29	11 220	42 373	76 311	19 492	3 709	1 087	1 675	155 867
%	7,2	27,2	49,0	12,5	2,4	0,7	1,1	
30-34	7 266	24 347	90 377	35 976	8 425	3 351	1 096	170 838
%	4,3	14,3	52,9	21,1	4,9	2,0	0,6	
35-39	6 485	20 454	88 415	43 522	11 775	5 534	977	177 162
%	3,7	11,5	49,9	24,6	6,6	3,1	0,6	
40-44	5 777	16 016	68 393	39 056	12 030	6 254	911	148 437
%	3,9	10,8	46,1	26,3	8,1	4,2	0,6	
45-49	5 013	12 310	49 160	30 222	10 582	6 528	899	114 714
%	4,4	10,7	42,9	26,3	9,2	5,7	0,8	
rok 2001								
15-19	951	2 054	299	54	9	0	409	3 776
%	25,2	54,4	7,9	1,4	0,2	0,0	10,8	
20-24	11 820	32 913	10 283	1 508	383	160	4 252	61 319
%	19,3	53,7	16,8	2,5	0,6	0,3	6,9	
25-29	12 642	52 550	50 091	9 159	2 079	1475	4 772	132 768
%	9,5	39,6	37,7	6,9	1,6	1,1	3,6	
30-34	4 945	29 195	69 387	20 287	5 183	3223	2 437	134 657
%	3,7	21,7	51,5	15,1	3,8	2,4	1,8	
35-39	3 501	19 668	78 699	30 847	8 565	4813	2 088	148 181
%	2,4	13,3	53,1	20,8	5,8	3,2	1,4	
40-44	3 416	15 847	78 836	37 443	10 720	6031	2 191	154 484
%	2,2	10,3	51,0	24,2	6,9	3,9	1,4	
45-49	3 492	14 682	77 601	40 348	11 993	6367	2 393	156 876
%	2,2	9,4	49,5	25,7	7,6	4,1	1,5	

Tab. 4.4 Živonarodení podľa poradia

	1	2	3	4	5+	spolu
1970	31 635	24 966	11 860	5 404	6 801	80 666
%	39,2	30,9	14,7	6,7	8,4	
1980	38 165	33 577	14 641	4 951	3 766	95 100
%	40,1	35,3	15,4	5,2	4,0	
1991	34 668	25 874	11 374	3 981	2 672	78 569
%	44,1	32,9	14,5	5,1	3,4	
2001	22 751	16 621	6 167	2 582	3 015	51 136
%	44,5	32,5	12,1	5,0	5,9	

5. Cenzové domácnosti

Cenzová domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne bývajú v jednom byte na základe rodinných alebo iných vzťahov v rámci jednej hospodáriadacej domácnosti. Cenzová domácnosť je základnou jednotkou, ktorá sa ďalej nedelí (metodika ŠODB). Za rodinu sa považuje zväzok spoločne bývajúcich manželov, druha a družky alebo jedného či oboch rodičov s ich deťmi. Cenzové domácnosti sa delia na rodinné a ostatné. Rodinné domácnosti môžu byť úplné, ak sú tvorené manželským párom alebo nezosobášeným párom, s deťmi (bez ohľadu na ich vek, ak dospelé deti netvoria samostatnú cenzovú domácnosť) alebo bez detí. Neúplnú rodi-

5.1 Cenzové domácnosť podľa druhu

Počet cenzových domácností od roku 1970 plynulo narastal. Pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 1970 bolo na Slovensku 1,34 milióna cenzových domácností. Do roku 1980 ich počet vzrástol o 23,5% na 1,66 milióna. Relatívny prírastok cenzových domácností bol viac ako dvojnásobne vyšší ako prírastok obyvateľstva (10%). V tomto období sa Slovensko (podobne ako aj ostatné krajiny bývalého východného bloku) od ostatnej časti Európy odlišovalo nielen politickým usporiadaním, ale aj odlišným demografickým vývojom. Priaznivý vývoj sobášnosti, sociálna a bytová politika, zameraná na podporu rodín s deťmi, vytvorili vhodné podmienky pre rast počtu cenzových domácností. Napriek faktu, že od roku 1974 na Slovensku plodnosť neustále klesala, Slovensko patrilo až do konca 80. rokov medzi krajiny s najvyššou plodnosťou. Najpočetnejšiu skupinu (78,5%) cenzových domácností tvorili v roku 1970, tak ako aj v roku 1980 (70,6%) úplné rodinné domácnosti. Absolútne počty úplných rodín rástli, napriek znižovaniu ich podielu na celkovom počte cenzových domácností. Intenzita vytvárania úplných rodín bola až do konca 80. rokov stále vysoká vzhľadom k prevažujúcemu podielu osôb žijúcich v manželstve. Orientácia na tradičnú rodinu, ktorá v populácii prevládala, sa prejavovala najvyšším podielom úplných rodín s deťmi na celkovom počte rodinných domácností. Vtedajšia spoločenská a politická situácia vytvorila „pohodlný“ systém rôznych sociálnych istôt. V spoločnosti sa zvyhodňovali mladé rodiny celým radom pronatalitných opatrení, (mladomanželské pôžičky, predĺženie materskej dovolenky, vyplácanie materského príspevku po skončení materskej dovolenky atď.), ktoré mali silný motivačný a stimulujúci účinok pre zakladanie rodiny. Narodenie dieťaťa najviac zvyšovalo šancu rodičov získať samostatné bývanie. Na druhej strane je potrebné si uvedomiť, že toto obdobie neposkytovalo také široké možnosti spoločenskej realizácie ako je tomu v súčasnosti.

nu tvorí jeden z rodičov s aspoň jedným dieťaťom (bez ohľadu na vek dieťaťa, ale so zohľadnením spoločného hospodárenia). K ostatným cenzovým domácnostiam patria viacčlenné nerodinné domácnosti a domácnosti jednotlivcov. Viacčlennú nerodinnú domácnosť tvoria dve alebo viac osôb, príbuzných i nepríbuzných, hospodáriacich spoločne, netvoria však rodinnú domácnosť. Domácnosť jednotlivca tvorí jediná fyzická osoba, ktorá býva v byte buď sama alebo ako podnájomník alebo býva spoločne s ďalšou cenzovou domácnosťou, ale samostatne hospodári.

V roku 1970 bolo z úplných rodinných domácností 65,2% s deťmi. Do nasledujúceho sčítania v roku 1980 počet úplných rodín s deťmi vzrástol o 58,3 tisíc na 746,9 tisíc, ale súčasne poklesol ich podiel na celkovom počte úplných rodinných domácností (o 1,5 bodu na 63,7%), ako aj na počte cenzových domácností spolu (o 6,3 bodu na 44,9%). Priemerný počet detí v úplnej rodine sa v intercenzálnom období 1970-1980 znížil len mierne o 0,05 bodu na 1,90. Do roku 1980 vzrástol počet úplných domácností s jedným, dvomi a tromi deťmi, najviac však dvojdetných úplných rodín, a to o 24,8%, keď ich počet dosiahol 319,6 tisíc. Počet úplných rodín s viac ako troma deťmi poklesol o 30% na 49,5 tisíc. Všeobecne platí, že s rastúcim počtom detí v úplných rodinách sa znižuje ich podiel na celkovom počte úplných rodinných domácností.

V rámci úplných rodín sa intenzívnejšie vyvíjali úplné rodinné domácnosti bez detí. Potvrďuje to aj skutočnosť, že prírastok úplných rodín bez detí bol v období 1970-1980 takmer dvojnásobný (15,8%) ako u úplných rodín s deťmi (8,5%). V tomto čase sa začal formovať trend postupného znižovania podielu úplných rodín s deťmi na celkovom počte úplných rodín a zároveň aj na celkovom počte cenzových domácností.

Súčasne s rastom úplných rodín bez detí sa zvyšovala aj intenzita vytvárania neúplných rodín. Nízky priemerný vek pri prvom sobáši a pôrodnosť na samom začiatku reprodukčného obdobia zapríčinili, že do manželstva vstupovali a rodičmi sa stávali veľmi mladí ľudia, bez náležitých životných skúseností. Tento fakt pravdepodobne prispieval k nestabilite rodiny, dôsledkom čoho je dlhodobá rastúca rozvodovosť. Počas intercenzálneho obdobia 1970-1980 sa počet neúplných rodinných domácností zvýšil o 21,3 tisíc (o 18,5%) na 136,4 tisíc. Závažnejší je však vysoký prírastok počtu neúplných rodín s deťmi (46%), aj keď sa v nich priemerný počet detí znižuje (z 1,61 v roku 1970 na 1,54 v roku 1980). Na čele neúplných domácností

stála vo väčšine prípadov žena (85,6% v roku 1970, 85,3% v roku 1980). Z celkového počtu neúplných domácností s deťmi sa najčastejšie vyskytujú prípady domácnosti s jedným dieťaťom. Kým v roku

1970 na 100 úplných rodín s deťmi pripadalo 8,1 neúplných rodín s deťmi, v roku 1980 to už bolo 10,9.

Tab. 5.1 Cenzové domácnosti podľa druhu

Druh cenzovej domácnosti	1970		1980		1991		2001	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Spolu	1 344 687	100,0	1 660 477	100,0	1 832 484	100,0	2 071 743	100,0
Úplné rodiny spolu	1 055 744	78,5	1 171 976	70,6	1 234 473	67,4	1 168 023	56,4
Úplné rodiny s deťmi	688 637	51,2	828 032	49,9	762 336	41,6	644 103	31,1
Úplné rodiny bez detí	367 107	27,3	343 944	20,7	472 137	25,8	523 920	25,3
Neúplné rodiny spolu	115 050	8,6	136 360	8,2	190 931	10,4	246 358	11,9
Neúplné rodiny s deťmi	55 460	4,1	81 140	4,9	99 146	5,4	138 329	6,7
Neúplné rodiny bez detí	59 590	4,4	55 220	3,3	91 785	5,0	108 029	5,2
Nerodinné domácnosti	13 091	1,0	23 953	1,4	7 792	0,4	35 339	1,7
Domácnosti jednotlivcov	160 802	12,0	328 188	19,8	399 288	21,8	622 023	30,0

Od začiatku 90. rokov sa populačná klíma na Slovensku začína zhoršovať. Demografický vývoj z minulosti spolu s vonkajšími politickými, ekonomickými a sociálnymi vplyvmi mení priebeh reprodukčných procesov a približuje sa štandardom vyspelých demokratických krajín. Sobášnosť na tieto „nové skutočnosti“ zareagovala zníženou intenzitou, zvýšením sobášneho veku a vyšším výskytom spolužitia bez uzavretia manželstva. Úroveň úmrtnosti je neuspokojivá, napriek jej postupnému miernemu zlepšovaniu. Mení sa veková štruktúra obyvateľstva, prehĺbuje sa proces starnutia populácie, čo potvrdzujú aj nízke prírastky obyvateľstva. Počas intercenzálného obdobia 1991-2001 bol prírastok obyvateľstva len 2,0%, to znamená pokles o 7,1 bodu oproti predchádzajúcemu intercenzálnemu obdobiu. Keď k tomu pridáme výrazný pokles plodnosti a počtu narodených, zvyšovanie priemerneho veku rodičov v čase narodenia dieťaťa a rastúcu rozvodovosť, získame predstavu o hlavných príčinách zmien v zložení rodinných cenzových domácností v súčasnosti.

V roku 1991 bolo na Slovensku 1,83 milióna cenzových domácností, do roku 2001 sa ich počet zvýšil o 239 tisíc domácností, t. j. o 13,1% a dosiahol hodnotu 2,07 milióna. V predchádzajúcom intercenzálnom období 1980-1991 bol prírastok počtu cenzových domácností nižší o takmer štyri percentuálne body. Trend postupného znižovania podielu úplných rodín na celkovom počte cenzových domácností z predchádzajúceho obdobia pokračuje. Kým v roku 1991 klesol podiel úplných rodín z celkového počtu cenzových domácností v porovnaní s rokom 1980 o 3,1 bodu na 67,4%, do nasledujúceho sčítania 2001 poklesol ešte výraznejšie o ďalších 11 bodov na 56,4%. Napriek tomu sú aj naďalej úplné rodiny najpočetnejšou zložkou cenzových domácností. V roku 2001 vôbec po prvýkrát za tridsať rokov klesol počet úplných rodín (o 66,5 tisíc na 1 168 tisíc) aj úplných rodín s deťmi (o 118,2 tisíc na 644,1 tisíc), znížil sa aj priemerný

počet detí v úplných rodinách z 1,2 v roku 1991 na 1,01 v roku 2001. Pokles sobášnosti a plodnosti vedie na jednej strane k rastu podielu bezdetných manželstiev, a teda aj bezdetných rodín a na strane druhej k znižovaniu počtu detí v rodine. Počas desiatich rokov (1991-2001) klesol počet úplných rodín s dvoma deťmi o 71,3 tisíc domácností, t. j. o 20,3%, s tromi deťmi o 42,6 tisíc (o 35,9%), so štyrmi a viac deťmi o 8,3 tisíc (o 22,6%). Naopak počet úplných rodín s jedným dieťaťom sa mierne zvýšil na 259,3 tisíc, t. j. o 1,5 %. Nároky na starostlivosť a výchovu detí neustále rastú. Okrem toho cenová nedostupnosť bytov (a ich nedostatok na trhu) prispieva k tomu, že mladí ľudia odkladajú riešenie otázky zakladania rodiny, resp. otázky príchodu dieťaťa do rodiny „na neskôr“. Rozhodnutie založiť si rodinu a mať deti sa čoraz častejšie dostáva do konkurencie s inými možnosťami manželov. Bezdetnosť alebo len jedno dieťa v rodine znamená zvýšenie životných šancí oboch manželov (kariéra v zamestnaní, materiálny blahobyt, dostatok času pre realizáciu vlastných záujmov...). Takáto forma individualizmu a rastúca tendencia uprednostňovať krátkodobé ciele pred cieľmi zameranými do vzdialenej budúcnosti je zjavná v názoroch mladých ľudí už teraz. Potvrdzuje to už spomínaný nárast počtu bezdetných úplných rodín, ktorý sa za posledné intercenzálné obdobie zvýšil o 51,8 tisíc, čo je takmer 11% (za tridsať rokov vzrástol o 42,7%). Kým v roku 1970 predstavovali úplné rodiny bez detí 34,8% zo všetkých úplných rodín, v roku 1991 to bolo 38,2 % a v roku 2001 to bolo už 44,9%. Ďalším faktorom, ktorý prispieva k znižovaniu počtu detí v rodine je rastúca ekonomická aktivita žien v rodinách. Kým v roku 1970 bolo z celkového počtu úplných rodín 54,3% s ekonomicky aktívnou ženou, v roku 1991 to už bolo 72,6% domácností. V roku 2001 podľa údajov z posledného sčítania podiel úplných rodín s ekonomicky aktívnou ženou mierne poklesol na 71%.

Pokračujúci nepriaznivý vývoj rozvodovosti spôsobil výrazné zvýšenie počtu neúplných rodín. Počas tridiatich rokov sa počet neúplných rodinných domácností viac ako zdvojnásobil, keď v roku 2001 dosiahol 246,4 tisíc. Vrámcami neúplných rodín prevažujú od roku 1980 rodiny s deťmi. V tom istom čase ich podiel po prvýkrát prekročil 50% zo všetkých neúplných rodín. Priemerný počet detí v neúplnej rodine sa tiež mierne zvýšil, a to z 0,78 v roku 1991 na 0,83 v roku 2001. Viac ako 60% prípadov neúplných rodín s deťmi tvoria rodiny s jedným dieťaťom. Ich počet sa neustále zvyšuje, len za posledné intercenálne obdobie ich prírastok dosiahol 44,4%, čo je nárast o 27,2 tisíc na 88,6 tisíc domácností v roku 2001. Počet neúplných rodín s dvoma deťmi predstavoval v roku 2001, podobne ako v roku 1991 takmer jednu tretinu zo všetkých neúplných domácností s deťmi. Najčastejšie stojí na čele neúplnej domácnosti žena. V roku 2001 to bolo takmer 87 prípadov zo 100. V roku 1991 bol podiel neúplných rodín na čele so ženou 83,5% a do roku 2001 sa zvýšil na 86,9%. Z celkového počtu neúplných domácností bolo podľa posledného sčítania, podobne ako aj v roku 1991, najviac na čele s ovdovenou ženou (30,6%), aj keď sa ich podiel znížil o 9,4 bodu. Naopak vzrástol počet (o 24,8 tisíc) i podiel (o 4,4 bodu) neúplných domácností na čele s rozvedenou ženou, keď dosiahol 29,5%. Najmenšiu, ale vôbec nie zanedbateľnú časť neúplných rodín tvoria domácnosti na čele so slobodnou ženou. Ich počet sa v poslednom intercenálnom období výrazne zvýšil (o 8,4 tisíc) a dosiahol 25,2 tisíc v roku 2001. Aj v prípadoch neúplných domácností na čele s prednostom – mužom prevládajú tie, kde je prednosta ovdovený alebo rozvedený. Od roku 2001 klesol podiel neúplných domácností na čele s ovdoveným mužom o 1,5 bodu na 5,6%, ale mierne vzrástol (o 0,8 bodu), podiel domácností na čele s rozvedeným mužom (3,9%). Trend zvyšovania počtu neúplných domácností na čele so slobodným prednostom neplatí v prípadoch tých domácností, kde stojí na jej čele muž. Práve naopak ich podiel od roku 1991 (3,8%) do roku 2001 výrazne poklesol na 0,7%.

Na 100 úplných rodín s deťmi pripadalo podľa posledného sčítania 21,5 neúplných rodín s deťmi, čo je od roku 1970 skoro trojnásobok.

Špecifickú skupinu cenzových domácností tvoria viacčlenné nerodinné domácnosti. Podľa jednotlivých sčítaní tvorili viacčlenné nerodinné zoskupenia iba malú časť z celkového množstva domácností – ich podiel v sledovanom období nepresiahol 2%. S rastúcim počtom cenzových domácností rástol aj počet viacčlenných nerodinných domácností. Výnimkou je rok 1991, kedy ich podiel predstavoval iba 0,4% všetkých cenzových domácností. Od roku 1970 do sčítania 2001 sa ich počet zvýšil 2,7 násobne. Najväčší intercenálny prírastok (353,5%) zaznamenali tieto domácnosti v období 1991-2001, kedy sa ich počet zvýšil 4,5 krát. Zloženie viacčlenných nerodinných domácností podľa

pohlavia a rodinného stavu prednostu (osoby na čele domácnosti) bolo u mužov aj u žien rovnaké. V roku 2001 v oboch prípadoch prevládali slobodní, ale podiel zo všetkých viacčlenných nerodinných domácností slobodných mužov – prednostov bol vyšší (37%) ako slobodných žien (21,9%). Druhou najpočetnejšiu skupinu v prípade domácností na čele s mužom tvorili rozvedení (5,3%), v prípade žien to boli ovdovené (18,9%). Rastúci počet týchto domácností, ale predovšetkým zväčšujúci sa podiel slobodných prednostov (vo veku 20–54 u mužov a 20–29 u žien) je jedným z ďalších dôkazov, že v populácii proces odkladania manželstva a reprodukcie skutočne prebieha. Naproti tomu vysoký podiel ovdovených žien (predovšetkým vo veku 65 ročných a starších) na čele viacčlenných nerodinných domácností je výsledkom vysokej nadúmrtosti mužov.

Stále významnejším typom cenzových domácností sa stávajú domácnosti jednotlivcov. Ich počet sa od začiatku sledovaného obdobia neustále a intenzívne zvyšuje, rovnako ako aj ich podiel na celkovom počte cenzových domácností. Kým v roku 1970 tvorili domácnosti jednotlivcov 12% zo všetkých cenzových domácností, v roku 2001 to už bolo 30%. Najväčší prírastok počtu domácností jednotlivcov (104%) bol zaznamenaný medzi sčítaniami 1970-1980, kedy sa ich počet zdvojnásobil a neskôr v období 1991-2001 (55,8%). Ich rýchly počiatkový vzostup bol spôsobený predovšetkým starnutím populácie, pribúdaním rozvedených a ovdovených osôb, zvyšovaním počtu bytov (predovšetkým v 80. rokoch) a rastom dôchodkov. V roku 1991 žilo v domácnostiach jednotlivcov 10,1% dospeléj populácie Slovenska. Za desať rokov sa tento podiel zvýšil o 4,2 bodu a dosiahol 14,3%. To znamená, že každá 7 dospelá osoba žila sama. Medzi domácnosťami jednotlivcov sú rozdiely predovšetkým vo vekovom zložení a v rodinnom stave. Najväčšiu časť z domácností jednotlivcov mužov tvoria slobodní vo veku 20-34 rokov. Počet týchto domácností sa za posledné intercenálne obdobie zvýšil najviac – o 178,7%, keď ich počet dosiahol 45,2% domácností jednotlivcov mužov. Napriek miernemu poklesu podielu (o 2,4 bodu) na 21,7% v roku 2001, tvoria druhú najpočetnejšiu skupinu domácností jednotlivcov rozvedení muži, najčastejšie vo veku 35-54 rokov. Znížil sa aj podiel (o 8,2 bodu) domácností ovdovených mužov – jednotlivcov. Z 15% domácností vdovcov prevládali 70 roční a starší muži. Čo sa týka domácností jednotlivcov žien boli v období 1991-2001 najviac zastúpené domácnosti ovdovených žien nad 55 rokov, najviac však 70 ročné a staršie. Počet týchto domácností v spomínanom období vzrástol o 42,2 tisíc na 213,5 tisíc, ale ich podiel sa znížil zo 65,9% na 57,4%. Podobne ako v prípade domácností mužov aj u domácností žien je rast počtu domácností slobodných pomerne intenzívny, zvlášť v poslednom období, keď ich počet dosiahol 87,8 tisíc a podiel sa zvýšil z 19,7% v roku 1991 na 23,6%

v roku 2001. Medzi domácnosťami slobodných žien dominujú 20-29 ročné. Vysoké podiely slobodných mužov a žien v uvedených vekových kategóriách svedčia o odkladaní prvých sobášov do vyššieho veku a znižovaní intenzity sobášnosti. Tento trend zvyšovania priemerného veku pri sobáši je v krajinách západnej Európy bežný. Predpokladá sa, že aj v budúcnosti ako prejav zosilneného individualizmu a oslabeného záujmu o rodinný život, bude počet domácností jednotlivcov ďalej narastať.

Z regionálneho hľadiska bolo podľa posledného sčítania v roku 2001 najviac cenzových domácností v Košickom a Nitrianskom kraji, najmenej v Trnavskom kraji. Vo všetkých krajoch Slovenska je štruktúra cenzových domácností rovnaká. Najviac sú zastúpené úplné rodinné domácnosti, za nimi nasledujú domácnosti jednotlivcov, potom neúplné rodinné domácnosti a najmenší podiel z celkového počtu cenzových domácností v krajoch tvoria viacčlenné nerodinné domácnosti. Najvyšší podiel úplných rodín má Prešovský (62,3%) a Žilinský (59,2%) kraj. Na približne rov-

nakej úrovni je Trenčiansky, Košický, Trnavský a Banskobystrický kraj s podielom úplných rodinných domácností 54-58%. Na konci rebríčka je Bratislavský kraj (48,5%). Z okresného pohľadu majú najviac (63-68%) úplných rodinných domácností okresy na Orave (Námestovo, Tvrdošín) a na severe východného Slovenska – (Kežmarok, Stará Ľubovňa, Bardejov, Svidník, Stropkov a Vranov nad Topľou). Je to územie s pomerne vysokým stupňom religiozity, kde má rodina a tradičný prístup k uzatváraniu manželstva hlboký význam. Podiel neúplných rodín sa pohybuje od 10% v Prešovskom kraji do 14% v Bratislavskom kraji. V okresoch Bratislavského kraja, kde sú ukazovatele rozvodovosti dlhodobo vysoké je zároveň najvyšší podiel (14-17%) neúplných rodín. Ide o okresy Bratislava I až V, (samotné mesto Bratislava má podiel neúplných rodinných domácností 14,6%), Senec a Banská Bystrica. K ďalším okresom s vysokým podielom (okolo 13%) neúplných rodín patria Komárno, Kysucké Nové Mesto, Poprad a okresy Košice I, II a IV.

Tab. 5.2 Cenzové domácnosti podľa druhu v krajoch (2001)

Kraj	Úplné rodiny		Neúplné rodiny		Viacčlenné nerodinné domácnosti	Domácnosti jednotlivcov	Úhrn domácností
	Bez závislých detí	so závislými deťmi	bez závislých detí	so závislými deťmi			
Bratislavský	60 837	62 940	14 996	21 034	6 005	89 150	254 962
Trnavský	57 015	67 119	10 368	15 048	1 689	70 022	221 261
Trenčiansky	61 766	73 225	11 641	14 904	3 886	68 540	233 962
Nitriansky	75 185	83 250	15 523	17 598	4 463	89 584	285 603
Žilinský	62 672	85 499	14 263	16 392	4 729	66 878	250 433
Banskobystrický	67 708	78 153	12 982	18 096	4 399	88 057	269 395
Prešovský	66 720	101 154	13 242	15 587	5 146	67 565	269 414
Košický	72 017	92 763	15 014	19 670	5 022	82 227	286 713

Enormný nárast domácností jednotlivcov poslednom období sa prejavil nielen na republikovej úrovni, ale aj na úrovni jednotlivých regiónov Slovenska. Najviac domácností jednotlivcov je sústredených v Bratislavskom (35%), Trnavskom (31,6%) a Nitrianskom (31,4%) kraji. V rámci okresov majú najvyšší podiel domácností jednotlivcov na území mesta Bratislavy - Bratislava I (46%), Bratislava II (40,3%) a Bratislava III (39,3%), ďalej Zlaté Moravce (41%) v Nitrianskom a Detva (42,5%) v Banskobystrickom kraji. Väčšina okresov Trnavského, Trenčianskeho, Nitrianskeho a Banskobystrického kraja má podiel domácností jednotlivcov nad 30%, výnimkou sú Skalica (28,2%), Ilava (27,5%), Prievidza (25,8%), Púchov (26,9%), Trenčín (27,8%) a Revúca (27,7%). V Košickom kraji je vyšší podiel (nad 30%) domácností jednotlivcov iba v troch okresoch Košice I (34,5%), Košice IV (34,1%) a Sobrance (34,8%), v Prešovskom iba v okrese Medzilaborce (31,4%) V Žilinskom kraji majú všetky okresy podiel domácností jednotlivcov od 20-29%. Najmenší podiel týchto domácností – tesne pod hranicou 20% majú

dva východoslovenské okresy Bardejov (19,5%) a Vranov nad Topľou (19,6%).

Podiel viacčlenných nerodinných domácností v jednotlivých krajoch nedosahuje ani 2%. Výnimkou je Bratislavský kraj s 2,4% týchto domácností. O niečo výraznejšia je diferencovanosť z hľadiska podielu viacčlenných nerodinných v okresoch SR. Najvyšší podiel viacčlenných nerodinných domácností majú bratislavské okresy Bratislava I (3,5%) a Bratislava III (3,3%). Hodnotu 2% prekročil podiel viacčlenných nerodinných domácností v 16 okresoch, napr. Bratislava II, Senec, Bytča, Turčianske Teplice, Lučenec, Kežmarok, Bardejov, Vranov nad Topľou, Košice I, Košice IV a ďalšie (viď príloha). V Trnavskom a Nitrianskom kraji dosiahol podiel viacčlenných nerodinných domácností v priemere 1,1%, najvyšší bol v okresoch Myjava, Prievidza, Púchov (u všetkých 1,8%). Zo všetkých okresov bolo najmenej viacčlenných nerodinných domácností v okresoch Dunajská Streda (0,3%) a Piešťany (0,6%) v Trnavskom kraji.

5.2 Cenzové domácnosti podľa počtu členov

Pre vývoj cenzových domácností podľa počtu členov od roku 1970 je charakteristický trend postupného znižovania počtu viacčlenných domác-

ností (4 a viac členov) a narastania domácností s menším počtom členov (1-3).

Tab. 5.3: Cenzové domácnosti podľa počtu členov

Rok sčítania/Druh CD	Počet členov cenzovej domácnosti							Spolu
	1	2	3	4	5	6	7 a viac	
1970								
Úplné rodiny	-	242 746	244 731	281 368	161 882	70 020	54 997	1 055 744
Neúplné rodiny	-	63 780	30 064	12 704	4 956	2 053	1 493	115 050
Nerodinné domácnosti	-	10 649	1 739	429	159	46	69	13 091
Domácnosti jednotlivcov	160 802	-	-	-	-	-	-	160 802
1980								
Úplné rodiny spolu	-	289 172	276 342	360 214	162 296	52 945	31 007	1 171 976
Neúplné rodiny spolu	-	75 901	37 371	14 126	5 558	2 058	1 346	136 360
Nerodinné domácnosti	-	19 858	3 204	586	167	87	51	23 953
Domácnosti jednotlivcov	328 188	-	-	-	-	-	-	328 188
1991								
Úplné rodiny spolu	-	316 075	284 359	405 420	163 524	45 903	19 192	1 234 473
Neúplné rodiny spolu	-	115 760	51 659	16 055	4 978	1 637	842	190 931
Nerodinné domácnosti	-	6 992	674	94	21	8	3	7 792
Domácnosti jednotlivcov	399 288	-	-	-	-	-	-	399 288
2001								
Úplné rodiny spolu	-	314 160	291 551	380 916	127 286	35 260	18 850	1 168 023
Neúplné rodiny spolu	-	140 055	73 730	21 660	6 891	2 346	1 676	246 358
Nerodinné domácnosti	-	27 413	5 685	1 470	440	161	170	35 339
Domácnosti jednotlivcov	622 023	-	-	-	-	-	-	622 023

Za posledných tridsať rokov malo najviac cenzových domácností dvoch členov (výnimkou je rok posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001, kedy počet jednočlenných domácností vysoko prekročil počty ostatných cenzových domácností). Počet cenzových domácností s dvoma členmi sa bez prerušenia zvyšoval až na 481,6 tisíc v roku 2001, čo predstavuje nárast o 51,8%. Najväčší inter-cenzálny prírastok dvojčlenných domácností (21,6%) bol dosiahnutý v období 1970-1980. Ich podiel na celkovom počte cenzových domácností bol v jednotlivých rokoch sčítania približne rovnaký (23,2-23,6%). Najväčšiu časť dvojčlenných cenzových domácností tvorili úplné rodiny (manželský pár bez detí), pričom sa ich početnosť počas sledovaného obdobia pozvoľna znižovala – z 18,1% v roku 1970 na 15,2% v roku 2001. Naopak počet dvojčlenných neúplných rodín rástol, a to s deťmi i bez nich. Od roku 1970 sa ich počet viac ako zdvojnásobil, keď dosiahol hodnotu 140,1 tisíc. Druhou najpočetnejšou skupinou cenzových domácností podľa počtu členov sú štvorčlenné domácnosti. Najviac štvorčlenných domácností pribudlo opäť v inter-cenzálnom období 1970-1980, kedy prírastok počtu týchto domácností dosiahol 27,3%. Do sčítania v roku 1991 sa prírastok štvorčlenných cenzových domácností znížil takmer o

polovicu na 12,4%, a v roku 2001 došlo po prvýkrát k úbytku týchto domácností (o 4,2%). V rámci nich sa znížil aj počet úplných rodinných domácností s deťmi o 52,4 tisíc, t.j. o 14,2%. Znamená to, že tradičný model dvojdetnej rodiny je v súčasnosti na ústupe. Doteraz pomerne univerzálna predstava o „ideálnom“ počte detí v rodine začne v najbližšom čase nadobúdať väčšiu rozmanitosť- okrem dvojdetných začínajú byť atraktívne rodiny s jedným dieťaťom a bezdetné rodiny. Takáto tendencia je u mladých ľudí zjavná už teraz. V protiklade s poklesom počtu štvorčlenných úplných rodín je nárast štvorčlenných neúplných rodín, a to s deťmi i bez detí. Predovšetkým vplyvom nepriaznivého vývoja rozvodovosti sa počas posledného inter-cenzálneho obdobia zvýšil počet štvorčlenných neúplných rodín o 35% (s deťmi o 12,7%).

Trojčlenné cenzové domácnosti patria svojím počtom i podielom na celkovom počte cenzových domácností stále k tým početnejším, hoci sa ich podiel v roku 2001 znížil v porovnaní s rokom 1970 o 2,7 bodu, na 18%. V trojčlenných domácnostiach dominujú, podobne ako v predchádzajúcom prípade úplné rodiny. V nich prevládajú úplné rodiny s deťmi, ktorých podiel v poslednom inter-cenzálnom období mierne klesol z 18,4% na 17,9%. Naopak vzrástol počet trojčlenných úplných rodín

bez detí (o 12,8%) na 123,4 tisíc. Intenzívnejšie sa zvýšil aj počet neúplných rodín s troma členmi, zvlášť neúplných rodín s deťmi. Od roku 1991 do roku 2001 sa ich počet zvýšil o takmer 40% na 13,6 tisíc.

Od roku 1970 je možné sledovať postupné znižovanie podielu domácností, v ktorých je počet členov vyšší ako štyri. Úbytok týchto domácností sa zvyšuje s rastúcim počtom členov. Slovenská rodina prechádza z viacgeneračnej na jednogeneračnú. Výnimkou sú však úplné rodiny bez detí s počtom členov 5, 6, 7 a viac, ktorých klesajúci trend od roku 1970 bol v roku 1991 prerušený. Zvýšenie

počtu týchto domácností, ktoré sa prejavilo v nasledujúcom sčítaní v roku 2001, bolo spôsobené pravdepodobne prechodným spolužitím viacerých rodín hlavne z ekonomických dôvodov. Podobne je to aj v prípade neúplných rodín s počtom členov 6, 7 a viac.

Vo všetkých krajoch SR je z hľadiska počtu členov najvyšší podiel domácností s jedným členom. Aj na úrovni okresov prevažuje podiel jednočlenných domácností ostatné cenzové domácnosti, okrem dvoch Bardejova a Vranova nad Topľou.

Tab. 5.4: Počet členov cenzovej domácnosti v krajoch (2001)

Kraj	Cenzové domácnosti s počtom členov							Spolu
	1	2	3	4	5	6	7 a viac	
Bratislavský	89 150	62 912	46 205	43 504	10 113	2 163	915	254 962
Trnavský	70 022	51 553	40 638	43 951	11 979	2 269	849	221 261
Trenčiansky	68 540	54 923	41 902	48 211	15 667	3 500	1 219	233 962
Nitriansky	89 584	68 507	52 296	54 670	15 269	3 598	1 679	285 603
Žilinský	66 878	55 905	45 063	50 745	21 499	6 845	3 498	250 433
Banskobystrický	88 057	64 843	47 898	50 651	13 061	3 159	1 726	269 395
Prešovský	67 565	57 034	45 039	54 921	27 996	10 481	6 378	269 414
Košický	82 227	65 951	51 925	57 393	19 033	5 752	4 432	286 713

Druhé najpočetnejšie sú cenzové domácnosti s dvoma členmi. Približne rovnaký podiel (24%) domácností s dvoma členmi z celkového počtu cenzových domácností majú Nitriansky a Banskobystrický kraj. Ďalšiu skupinu s podielom 23% tvoria Trnavský, Trenčiansky a Košický kraj. Žilinský kraj sa s podielom 22,3% približuje k Prešovskému kraju, v ktorom je podiel dvojčlenných cenzových domácností 21,2%. Najviac cenzových domácností s dvoma členmi má Bratislavský kraj – 24,7%. Zastúpenie dvojčlenných cenzových domácností je na úrovni okresov v podstate rovnomerné – u väčšiny okresov sa pohybuje v intervale 20-24%, výnimkou sú okresy Bratislavského kraja, kde je tento podiel výrazne vyšší: Bratislava III (28,8%), Bratislava II (27,6) a Bratislava I (26,8%). Vysoké podiely domácností jednotlivcov a domácností s dvoma členmi sú pre bratislavské okresy typické. Vyplýva to zo samotného postavenia Bratislavy, ktorá ako hlavné mesto ponúka oveľa širšie možnosti uplatniť sa v zamestnaní, štúdiu. Vyšší podiel cenzových domácností s dvoma členmi je aj v okresoch Komárno (25,6%), Lučenec (25%) a Košice IV (25,3%). Najviac okresov, v ktorých je podiel domácností s dvoma členmi menší ako 20% je v Prešovskom kraji: Sabinov, Stará Ľubovňa, Levoča a Kežmarok, ku ktorým je možné ešte pričleniť okres Košice III v Košickom kraji a Námestovo, Tvrdošín v Žilinskom kraji. V poslednom spomínanom okrese bol zaznamenaný vôbec najnižší podiel cenzových domácností tvorených dvoma osobami – 17,4%.

Na ďalšom mieste v poradí sú cenzové domácnosti s počtom členov 4. Výnimkou je Bratislavský kraj, v ktorom podiel domácností s tromi členmi prevažuje o 1% štvorčlenné domácnosti. Ide o ďalší dôkaz prechodu na nový reprodukčný model s uprednostňovaním jedného dieťaťa v rodine. Približne 20% podiel domácností s počtom členov štyri má podľa posledného sčítania Trnavský, Trenčiansky, Žilinský, Prešovský a Košický kraj. V Nitrianskom a Banskobystrickom to bolo tesne pod touto hranicou. Najmenej štvorčlenných domácností má Bratislavský kraj – 17,1%. Väčšia variabilita podielu (10,4-25,6%) cenzových domácností so štyrmi členmi je na okresnej úrovni. Najnižšie podiely takýchto domácností majú okresy Bratislava I (10,4%), Bratislava II (12,9%), Bratislava III (12,2%), Bratislava IV (17,5%) v Bratislavskom kraji. Polovica okresov v Banskobystrickom kraji má podiel štvorčlenných cenzových domácností menší ako 19%. Ide o okresy Banská Štiavnica (17,4%), Detva (14,4%), Krupina (16,8%), Lučenec (17,3%), Veľký Krtíš (18,5%), Žarnovica (18,8%), Žiar nad Hronom (18,7%). Nízky podiel cenzových domácností s počtom členov štyri bol aj v okresoch Zlaté Moravce (15,1%), Námestovo (17,5%), Sabinov (16,7%), Košice I (17,6%), Košice IV (15,4%) a Sobrance (16,4%). Relatívne rovnomerné, od 19,5% do 21,8%, je zastúpenie štvorčlenných cenzových domácností v okresoch Žilinského kraja (okrem spomínaného okresu Námestovo). Vyšší podiel štvorčlenných cenzových domácností je v okresoch Bratislava V (23%), Svidník (22,8%), Prievidza (22,6%). Najvy-

šší zaznamenaný podiel štvorčlenných cenзовých domácností bol v okrese Košice III (25,6%).

Podiel cenзовých domácností s počtom členov viac ako štyri sa na krajskej a okresnej úrovni radikálne znižuje. Najviac päťčlenných cenзовých domácností mal v roku 2001 Prešovský (10,4%) a Žilinský kraj (8,6%). Z geografického pohľadu ide o oblasti, v ktorom sa uplatňuje starší reprodukčný model, resp. prechod na nový prebieha s určitým časovým odstupom. Patria sem okresy: Bardejov (12,7%), Kežmarok (12,6%), Stará Ľubovňa (12,5%), Vranov nad Topľou (12,8%), Sabinov (10,8%), Stropkov (11,8%) a Levoča (11,1%), z okresov Žilinského kraja Námestovo (14%), Tvrdošín (13,2%), Bytča (10,3%), Čadca (10%) a Dolný Kubín (10,9%).

Úbytok počtu členov v cenзовých domácnostiach sa prejavuje najnižším podielom domác-

ností s počtom členov šesť, sedem a viac na celkovom počte cenзовých domácností v krajoch a okresoch. Podiel šesťčlenných cenзовých domácností sa pohyboval od 0,8% v Bratislavskom do 3,9% v Prešovskom kraji. Najvyšší podiel cenзовých domácností s počtom členov šesť mali okresy Námestovo (8,5%), Tvrdošín (5,8%) na severe, ďalej Kežmarok (5,9%), Stará Ľubovňa (6%) a Sabinov (5,2%) na východe Slovenska. V prípade sedem a viac členov je podiel cenзовých domácností ešte nižší od 0,4% v Bratislavskom do 2,4% v Prešovskom kraji. Najviac takýchto domácností sa vyskytuje v rovnakých obvodoch ako v predchádzajúcom prípade, t.j. Námestovo (8,5%), Tvrdošín (5,8%), Kežmarok (5,4%), Stará Ľubovňa (4,5%) a Sabinov (4,2%).

Literatúra

Haberlová, V. (2001)

Rodičovství a velikost rodiny

Sociální politika 9, Příloha

Jurčová, D. (2002)

Krátký slovník základných demografických pojmov

Bratislava, INFOSTAT

Jurčová, D. (ed.) (2003)

Populačný vývoj v regiónoch Slovenskej republiky 2001

Bratislava, INFOSTAT

Pavlík, Z., Richtaříková, J., Šubrtová, A. (1986)

Základy demografie

Praha, Academia

Matulník, J. (1998)

Pokles pôrodnosti na Slovensku

Trnava, Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity

Matulník, J., Minichová, M., Vavrová, Z. (ed.) (2002)

Rodina v ohrození – výzva pre sociálne vedy

Trnava, Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity

Jurčová, D. (ed.) (2004)

Demografická charakteristika obvodov Slovenskej republiky 1996 – 2003

Bratislava, INFOSTAT

Vaňo, B. (ed.) (2001)

Obyvateľstvo Slovenska 1945-2000

Bratislava, INFOSTAT

Rodina ako predmet vedy.

Zborník príspevkov z medzinárodného sympózia, 12.-13.máj 1994

Bratislava, Medzinárodné stredisko pre štúdium rodiny

Rozvoj spoločnosti v Slovenskej socialistickej republike (1970)

(podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov)

Bratislava, Slovenský Štatistický úrad

Sčítanie ľudu, domov a bytov 1980

Bratislava, Slovenský štatistický úrad

Sčítanie ľudu, domov a bytov 1991

Bratislava, Slovenský štatistický úrad

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Bratislava, Štatistický úrad SR

Vývoj obyvateľstva v Slovenskej republike (1992-2002)

Bratislava, Štatistický úrad SR

Tabuľková príloha

Počet a prírastok obyvateľstva SR v roku 2001

SR , kraj, okres	Počet obyvateľov	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Migračný prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
SR	5 379 455	-844	1 012	168
Bratislavský kraj	599 015	-939	1 200	261
Bratislava I	44 798	-334	-169	-503
Bratislava II	108 139	-289	218	-71
Bratislava III	61 418	-322	519	197
Bratislava IV	93 058	44	17	61
Bratislava V	121 259	177	-663	-486
<i>Bratislava</i>	<i>428 672</i>	<i>-724</i>	<i>-78</i>	<i>-802</i>
Malacky	64354	-56	350	294
Pezinok	54164	-67	378	311
Senec	51825	-92	550	458
Trnavský kraj	551 003	-848	765	-83
Dunajská Streda	112 384	-51	300	249
Galanta	94 533	-222	193	-29
Hlohovec	45 351	-52	-19	-71
Piešťany	63 928	-190	101	-89
Senica	60 891	-97	15	-82
Skalica	46 791	-93	64	-29
Trnava	127 125	-143	111	-32
Trenčiansky kraj	605 582	-655	-392	-1 047
Bánovce nad Bebravou	38 640	-20	-34	-54
Ilava	62 042	-30	-159	-189
Myjava	29 243	-127	-48	-175
Nové Mesto nad Váhom	63 530	-183	53	-130
Partizánske	48 005	-99	1	-98
Považská Bystrica	65 150	49	-100	-51
Prievidza	140 444	-64	-216	-280
Púchov	45 761	-60	16	-44
Trenčín	112 767	-121	95	-26
Nitriansky kraj	713 422	-2 198	456	-1 742
Komárno	108 556	-449	26	-423
Levice	120 021	-508	116	-392
Nitra	163 540	-87	181	94
Nové Zámky	149 594	-679	-57	-736
Šaľa	54 000	-138	97	-41
Topoľčany	74 089	-157	22	-135
Zlaté Moravce	43 622	-180	71	-109
Žilinský kraj	692 332	631	-336	295
Bytča	30 788	-14	-26	-40
Čadca	92 843	87	-76	11
Dolný Kubín	39 364	134	-65	69
Kysucké Nové Mesto	33 778	52	-5	47
Liptovský Mikuláš	73 984	-128	-47	-175
Martin	97 813	113	-113	0
Námestovo	56 053	472	-108	364
Ružomberok	59 420	-104	-23	-127
Turčianske Teplice	16 866	-145	48	-97
Tvrdošín	35 062	201	-63	138
Žilina	156 361	-37	142	105

Počet a prírastok obyvateľstva SR v roku 2001 (pokračovanie)

SR , kraj, okres	Počet obyvateľov	Prirodzený prírastok (-úbytok)	Migračný prírastok (-úbytok)	Celkový prírastok (-úbytok)
Banskobystrický kraj	662 121	-1 230	33	-1 197
Banská Bystrica	111 984	-107	67	-40
Banská Štiavnica	17 151	-88	26	-62
Brezno	65 909	-216	-100	-316
Detva	33 514	-80	-30	-110
Krupina	22 885	-60	-18	-78
Lučenec	72 837	-79	113	34
Poltár	23 666	-111	48	-63
Revúca	40 918	-44	-17	-61
Rimavská Sobota	83 124	5	-146	-141
Veľký Krtíš	46 741	-164	-53	-217
Zvolen	67 633	-153	213	60
Žarnovica	27 634	-52	-7	-59
Žiar nad Hronom	48 125	-81	-63	-144
Prešovský kraj	789 968	3 067	-626	2 441
Bardejov	75 793	269	-79	190
Humenné	64 845	113	-120	-7
Kežmarok	63 231	483	3	486
Levoča	31 880	189	-13	176
Medzilaborce	12 668	-58	-3	-61
Poprad	104 348	400	-104	296
Prešov	161 782	490	165	655
Sabinov	54 067	411	-99	312
Snina	39 633	-45	-53	-98
Stará Ľubovňa	50 684	325	-120	205
Stropkov	21 027	20	19	39
Svidník	33 506	63	-108	-45
Vranov nad Topľou	76 504	407	-114	293
Košický kraj	766 012	1 328	-88	1 240
Gelnica	30 841	75	-86	-11
Košice I	68 262	0	50	50
Košice II	79 850	268	-12	256
Košice III	30 745	117	-211	-94
Košice IV	57 236	-65	-236	-301
Košice okolie	106 999	255	412	667
	<i>Košice</i>	<i>236 093</i>	<i>320</i>	<i>-409</i>
Michalovce	109 121	148	-41	107
Rožňava	61 887	0	13	13
Sobrance	23 776	-81	-25	-106
Spišská Nová Ves	93 516	474	-46	428
Trebišov	103 779	137	94	231

Počet obyvateľov, rozloha a hustota obyvateľstva v roku 2001

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov	Rozloha v ha	Rozloha v km ²	Hustota zaľudnenia
SR	5 379 455	4 940 073	49 401	109
Bratislavský kraj	599 015	242 008	2 420	248
Bratislava I	44 798	959	10	4 671
Bratislava II	108 139	9 249	92	1 169
Bratislava III	61 418	7 461	75	823
Bratislava IV	93 058	9 663	97	963
Bratislava V	121 259	9 420	94	1 287
<i>Bratislava</i>	<i>428 672</i>	<i>36 752</i>	<i>368</i>	<i>1 166</i>
Malacky	64 354	94 961	950	68
Pezinok	54 164	37 554	376	144
Senec	51 825	35 989	360	144
Trnavský kraj	551 003	414 750	4 148	133
Dunajská Streda	112 384	74 132	741	152
Galanta	94 533	107 500	1 075	88
Hlohovec	45 351	64 179	642	71
Piešťany	63 928	26 717	267	239
Senica	60 891	38 115	381	160
Skalica	46 791	68 368	684	68
Trnava	127 125	35 739	357	356
Trenčiansky kraj	605 582	450 194	4 502	135
Bánovce nad Bebravou	38 640	67 482	675	57
Ilava	62 042	46 192	462	134
Myjava	29 243	35 850	358	82
Nové Mesto nad Váhom	63 530	32 745	327	194
Partizánske	48 005	57 999	580	83
Považská Bystrica	65 150	30 116	301	216
Prievidza	140 444	46 298	463	303
Púchov	45 761	95 978	960	48
Trenčín	112 767	37 535	375	300
Nitriansky kraj	713 422	634 373	6 344	112
Komárno	108 556	87 073	871	125
Levice	120 021	110 034	1 100	109
Nitra	163 540	155 114	1 551	105
Nové Zámky	149 594	134 676	1 347	111
Šaľa	54 000	35 590	356	152
Topoľčany	74 089	59 769	598	124
Zlaté Moravce	43 622	52 118	521	84
Žilinský kraj	692 332	678 837	6 788	102
Bytča	30 788	81 508	815	38
Čadca	92 843	28 164	282	330
Dolný Kubín	39 364	76 062	761	52
Kysucké Nové Mesto	33 778	49 030	490	69
Liptovský Mikuláš	73 984	17 368	174	426
Martin	97 813	132 254	1 323	74
Námestovo	56 053	73 565	736	76
Ružomberok	59 420	69 057	691	86
Turčianske Teplice	16 866	64 690	647	26
Tvrdošín	35 062	39 272	393	89
Žilina	156 361	47 867	479	327

Počet obyvateľov, rozloha a hustota obyvateľstva v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov	Rozloha v ha	Rozloha v km ²	Hustota zaľudnenia
Banskobystrický kraj	662 121	945 505	9 455	70
Banská Bystrica	111 984	80 943	809	138
Banská Štiavnica	17 151	29 228	292	59
Brezno	65 909	126 520	1 265	52
Detva	33 514	44 922	449	75
Krupina	22 885	58 490	585	39
Lučenec	72 837	79 710	797	91
Poltár	23 666	50 487	505	47
Revúca	40 918	73 037	730	56
Rimavská Sobota	83 124	147 107	1 471	57
Veľký Krtíš	46 741	84 838	848	55
Zvolen	67 633	75 903	759	89
Žarnovica	27 634	42 554	426	65
Žiar nad Hronom	48 125	51 768	518	93
Prešovský kraj	789 968	899 264	8 993	88
Bardejov	75 793	93 367	934	81
Humenné	64 845	93 666	937	69
Kežmarok	63 231	75 458	755	84
Levoča	31 880	83 949	839	38
Medzilaborce	12 668	35 723	357	35
Poprad	104 348	42 729	427	244
Prešov	161 782	112 348	1 123	144
Sabinov	54 067	48 350	483	112
Snina	39 633	80 495	805	49
Stará Ľubovňa	50 684	62 417	624	81
Stropkov	21 027	38 888	389	54
Svidník	33 506	54 982	550	61
Vranov nad Topľou	76 504	76 894	769	99
Košický kraj	766 012	675 140	6 751	113
Gelnica	30 841	58 442	584	53
Košice I	68 262	.	.	.
Košice II	79 850	.	.	.
Košice III	30 745	.	.	.
Košice IV	57 236	.	.	.
<i>Košice</i>	<i>236 093</i>	<i>24 233</i>	<i>242</i>	<i>974</i>
Košice okolie	106 999	153 345	1 533	70
Michalovce	109 121	101 858	1 019	107
Rožňava	61 887	117 333	1 173	53
Sobrance	23 776	53 836	538	44
Spišská Nová Ves	93 516	58 708	587	159
Trebišov	103 779	107 385	1 074	97

Počet obyvateľov SR podľa veľkostnej skupiny obce v roku 2001

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov									
	0-199	200-499	500-999	1000-1999	2000-4999	5000-9999	10000-19999	20000-49999	50000-99999	100000 a viac
SR	45 808	277 094	557 863	774 509	761 080	368 623	460 574	1 059 178	646 054	664 765
Bratislavský kraj	-	2 448	15 380	34 710	47 678	16 599	32 446	21 082	-	428 672
Bratislava I	-	-	-	-	-	-	-	44 798	-	-
Bratislava II	-	-	-	-	-	-	38 135	-	70 004	-
Bratislava III	-	-	-	-	3 828	-	-	57 590	-	-
Bratislava IV	-	-	884	-	2 086	6 544	15 502	68 042	-	-
Bratislava V	-	-	911	3 121	-	-	-	-	-	117 227
<i>Bratislava</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	428 672
Malacky	-	-	5 629	12 886	20 003	8 063	17 773	-	-	-
Pezinok	-	599	2 634	10 401	10 912	8 536	-	21 082	-	-
Senec	-	1 849	7 117	11 423	16 763	-	14 673	-	-	-
Trnavský kraj	741	16 796	57 054	100 905	97 019	36 752	72 343	99 107	70 286	-
Dunajská Streda	440	5 423	17 509	19 740	19 413	14 197	12 143	23 519	-	-
Galanta	-	1 601	2 932	23 428	26 723	6 078	33 771	-	-	-
Hlohovec	164	1 747	7 850	7 862	3 999	-	-	23 729	-	-
Piešťany	-	1 987	7 571	7 781	9 734	6 249	-	30 606	-	-
Senica	-	1 454	8 668	12 310	12 201	5 005	-	21 253	-	-
Skalica	137	1 751	4 370	3 966	4 915	5 223	26 429	-	-	-
Trnava	-	2 833	8 154	25 818	20 034	-	-	-	70 286	-
Trenčiansky kraj	2 793	22 352	60 791	89 311	82 667	28 172	72 642	135 903	110 951	-
Bánovce nad Bebravou	1 111	7 122	6 504	3 002	-	-	-	20 901	-	-
Ilava	-	1 801	4 690	4 648	7 139	5 411	12 358	25 995	-	-
Myjava	-	2 306	4 911	3 317	-	5 567	13 142	-	-	-
Nové Mesto nad Váhom	249	1 672	7 395	12 500	10 096	-	10 291	21 327	-	-
Partizánske	255	638	7 641	7 536	7 028	-	-	24 907	-	-
Považská Bystrica	996	2 213	4 323	10 038	4 807	-	-	42 773	-	-
Prievidza	-	3 897	6 037	32 028	22 361	5 006	18 018	-	53 097	-
Púchov	-	804	8 366	5 392	6 314	6 052	18 833	-	-	-
Trenčín	182	1 899	10 924	10 850	24 922	6 136	-	-	57 854	-
Nitriansky kraj	1 537	28 876	69 200	143 804	115 881	48 501	48 640	169 698	87 285	-
Komárno	318	2 287	6 977	17 104	20 514	13 167	10 823	37 366	-	-
Levice	1 035	9 165	21 202	25 039	11 459	15 583	-	36 538	-	-
Nitra	184	4 780	8 022	32 767	21 009	9 493	-	-	87 285	-
Nové Zámky	-	4 320	11 232	30 177	29 146	10 258	22 199	42 262	-	-
Šaľa	-	-	895	6 372	22 169	-	-	24 564	-	-
Topoľčany	-	6 016	12 108	18 301	8 696	-	-	28 968	-	-
Zlaté Moravce	-	2 308	8 764	14 044	2 888	-	15 618	-	-	-
Žilinský kraj	4 280	23 311	57 027	102 360	142 457	79 185	48 056	90 123	145 533	-
Bytča	-	-	3 449	7 664	8 125	-	11 550	-	-	-
Čadca	-	-	2 837	4 899	32 998	25 410	-	26 699	-	-
Dolný Kubín	340	1 985	6 836	7 434	2 821	-	19 948	-	-	-
Kysucké Nové Mesto	-	1 250	2 881	5 613	7 476	-	16 558	-	-	-
Liptovský Mikuláš	1 274	7 144	6 194	13 337	4 796	8 232	-	33 007	-	-
Martin	1 338	3 973	7 377	8 646	9 048	7 298	-	-	60 133	-
Námestovo	-	-	3 719	14 772	29 427	8 135	-	-	-	-
Ružomberok	111	2 230	4 830	9 939	11 893	-	-	30 417	-	-
Turčianske Teplice	1 217	1 880	3 752	2 986	-	7 031	-	-	-	-
Tvrdošín	-	-	3 486	8 037	6 534	17 005	-	-	-	-
Žilina	-	4 849	11 666	19 033	29 339	6 074	-	-	85 400	-

Počet obyvateľov SR podľa veľkostnej skupiny obce v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov									
	0-199	200-499	500-999	1000-1999	2000-4999	5000-9999	10000-19999	20000-49999	50000-99999	100000 a viac
Banskobystrický kraj	13 382	59 032	85 893	84 931	69 030	63 095	83 618	120 084	83 056	-
Banská Bystrica	1 534	4 166	9 057	7 043	7 128	-	-	-	83 056	-
Banská Štiavnica	586	1 888	1 444	2 359	-	-	10 874	-	-	-
Brezno	43	1 984	2 631	13 737	19 572	5 067	-	22 875	-	-
Detva	-	1 499	4 286	4 318	-	8 289	15 122	-	-	-
Krupina	1 992	3 138	5 567	4 197	-	7 991	-	-	-	-
Lučenec	681	6 007	13 490	10 031	4 098	-	10 198	28 332	-	-
Poltár	581	2 747	3 700	2 679	7 860	6 099	-	-	-	-
Revúca	1 290	5 549	5 574	3 583	3 287	8 169	13 466	-	-	-
Rimavská Sobota	3 919	13 728	14 782	8 282	9 768	7 557	-	25 088	-	-
Veľký Krtíš	2 037	9 495	11 617	9 579	-	-	14 013	-	-	-
Zvolen	410	3 165	1 434	6 820	12 015	-	-	43 789	-	-
Žarnovica	165	719	4 292	6 013	2 344	14 101	-	-	-	-
Žiar nad Hronom	144	4 947	8 019	6 290	2 958	5 822	19 945	-	-	-
Prešovský kraj	18 024	73 370	113 170	103 525	104 795	31 859	83 568	112 714	148 943	-
Bardejov	2 045	11 329	19 261	4 720	5 191	-	-	33 247	-	-
Humenné	1 560	7 848	12 247	5 761	2 272	-	-	35 157	-	-
Kežmarok	619	2 862	7 920	11 961	16 350	6 136	17 383	-	-	-
Levoča	1 372	3 495	6 594	-	6 053	-	14 366	-	-	-
Medzilaborce	1 331	3 994	602	-	-	6 741	-	-	-	-
Poprad	-	583	7 029	12 846	14 881	12 852	-	-	56 157	-
Prešov	1 125	10 987	22 096	21 924	12 864	-	-	-	92 786	-
Sabinov	707	5 250	7 907	12 871	8 912	6 130	12 290	-	-	-
Snina	1 395	2 947	3 820	2 342	7 804	-	-	21 325	-	-
Stará Ľubovňa	882	3 867	7 015	14 468	8 225	-	16 227	-	-	-
Stropkov	2 426	5 260	2 467	-	-	-	10 874	-	-	-
Svidník	2 922	7 416	5 478	1 073	4 189	-	12 428	-	-	-
Vranov nad Topľou	1 640	7 532	10 734	15 559	18 054	-	-	22 985	-	-
Košický kraj	5 051	50 909	99 348	114 963	101 553	64 460	19 261	310 467	-	236 093
Gelnica	288	552	3 558	11 963	8 076	6 404	-	-	-	-
Košice I	-	453	-	2 807	-	-	-	65 002	-	-
Košice II	-	361	990	2 688	9 008	-	-	66 803	-	-
Košice III	-	-	-	-	2 259	-	-	28 486	-	-
Košice IV	-	-	584	1 453	6 506	-	-	48 693	-	-
<i>Košice</i>										236 093
Košice okolie	1 010	14 912	19 056	29 128	33 368	9 525	-	-	-	-
Michalovce	489	7 043	28 418	14 607	8 856	9 760	-	39 948	-	-
Rožňava	1 352	6 633	13 617	11 322	9 702	-	19 261	-	-	-
Sobrance	802	10 317	4 309	2 086	-	6 262	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	391	2 724	6 961	12 935	14 653	16 659	-	39 193	-	-
Trebišov	719	7 914	21 855	25 974	9 125	15 850	-	22 342	-	-

Počet obyvateľov SR podľa veľkostnej skupiny obce v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov			Kraj, okres	Počet obyvateľov		
	Mestské	Vidiecke	Spolu		Mestské	Vidiecke	Spolu
SR	3 025 088	2 357 349	5 379 455				
Bratislavský kraj	503 413	95 602	599 015	Banskobystrický kraj	359 889	302 232	662 121
Bratislava I	44 798	-	44 798	Banská Bystrica	83 056	28 928	111 984
Bratislava II	108 139	-	108 139	Banská Štiavnica	10 874	6 277	17 151
Bratislava III	61 418	-	61 418	Brezno	22 875	43 034	65 909
Bratislava IV	93 058	-	93 058	Detva	23 411	10 103	33 514
Bratislava V	121 259	-	121 259	Krupina	9 491	13 394	22 885
Bratislava	-	-	428 672	Lučenec	38 530	34 307	72 837
Malacky	25 836	38 518	64 354	Poltár	6 099	17 567	23 666
Pezinok	34 232	19 932	54 164	Revúca	24 922	15 996	40 918
Senec	14 673	37 152	51 825	Rimavská Sobota	36 860	46 264	83 124
Trnavský kraj	277 403	273 600	551 003	Veľký Krtíš	15 447	31 294	46 741
Dunajská Streda	44 775	67 609	112 384	Zvolen	48 456	19 177	67 633
Galanta	39 849	54 684	94 533	Žarnovica	14 101	13 533	27 634
Hlohovec	27 728	17 623	45 351	Žiar nad Hronom	25 767	22 358	48 125
Piešťany	36 855	27 073	63 928	Prešovský kraj	398 181	391 787	789 968
Senica	26 258	34 633	60 891	Bardejov	33 247	42 546	75 793
Skalica	31 652	15 139	46 791	Humenné	35 157	29 688	64 845
Trnava	70 286	56 839	127 125	Kežmarok	25 874	37 357	63 231
Trenčiansky kraj	353 456	255 126	605 582	Levoča	18 146	13 734	31 880
Bánovce nad Bebravou	20 901	17 739	38 640	Medzilaborce	6 741	5 927	12 668
Ilava	43 764	18 278	62 042	Poprad	69 009	35 339	104 348
Myjava	18 709	10 534	29 243	Prešov	96 804	64 978	161 782
Nové Mesto nad Váhom	31 618	31 912	63 530	Sabinov	18 420	35 647	54 067
Partizánske	27 907	23 098	48 005	Snina	21 325	18 308	39 633
Považská Bystrica	42 773	22 377	65 150	Stará Ľubovňa	19 400	31 284	50 684
Prievidza	80 523	59 921	140 444	Stropkov	10 874	10 153	21 027
Púchov	18 833	26 928	45 761	Svidník	16 617	16 889	33 506
Trenčín	68 428	44 339	112 767	Vranov nad Topľou	26 567	49 937	76 504
Nitriansky kraj	343 157	370 265	713 422	Košický kraj	434 650	331 362	766 012
Komárno	56 342	52 214	108 556	Gelnica	6 404	24 437	30 841
Levice	56 426	63 595	120 021	Košice I	68 262	-	68 262
Nitra	96 778	66 762	163 540	Košice II	79 850	-	79 850
Nové Zámky	64 461	85 133	149 594	Košice III	30 745	-	30 745
Šaľa	24 564	29 436	54 000	Košice IV	57 236	-	57 236
Topoľčany	28 968	45 121	74 089	<i>Košice</i>			236 093
Zlaté Moravce	15 618	28 004	43 622	Košice okolie	13 192	93 807	106 999
Žilinský kraj	354 939	337 375	692 332	Michalovce	54 182	54 939	109 121
Bytča	11 550	19 238	30 788	Rožňava	24 157	37 730	61 887
Čadca	41 492	51 351	92 843	Sobrance	6 262	17 514	23 776
Dolný Kubín	19 948	19 416	39 364	Spišská Nová Ves	51 523	41 993	93 516
Kysucké Nové Mesto	16 558	17 220	33 778	Trebišov	42 837	60 942	103 779
Liptovský Mikuláš	41 239	32 745	73 984				
Martin	67 413	30 382	97 813				
Námestovo	8 135	47 918	56 053				
Ružomberok	30 417	29 003	59 420				
Turčianske Teplice	7 031	9 835	16 866				
Tvrdošín	17 005	18 057	35 062				
Žilina	94 151	62 210	156 361				

Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia v roku 2001

SR, kraj, okres	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Muži	Ženy	Podiel žien v %	Počet žien na 1000 mužov
SR	5 379 455	2 612 515	2 766 940	51,4	1 059
Bratislavský kraj	599 015	283 383	315 632	52,7	1 114
Bratislava I	44 798	20 552	24 246	54,1	1 180
Bratislava II	108 139	49 628	58 511	54,1	1 179
Bratislava III	61 418	28 371	33 047	53,8	1 165
Bratislava IV	93 058	43 879	49 179	52,8	1 121
Bratislava V	121 259	58 111	63 148	52,1	1 087
<i>Bratislava</i>	<i>428 672</i>	<i>200 541</i>	<i>228 131</i>	<i>53,2</i>	<i>1 138</i>
Malacky	64 354	31 466	32 888	51,1	1 045
Pezinok	54 164	26 255	27 909	51,5	1 063
Senec	51 825	25 121	26 704	51,5	1 063
Trnavský kraj	551 003	268 473	282 530	51,3	1 052
Dunajská Streda	112 384	54 814	57 570	51,2	1 050
Galanta	94 533	46 071	48 462	51,3	1 052
Hlohovec	45 351	22 304	23 047	50,8	1 033
Piešťany	63 928	30 706	33 222	52,0	1 082
Senica	60 891	29 774	31 117	51,1	1 045
Skalica	46 791	22 869	23 922	51,1	1 046
Trnava	127 125	61 935	65 190	51,3	1 053
Trenčiansky kraj	605 582	296 123	309 459	51,1	1 045
Bánovce nad Bebravou	38 640	18 821	19 819	51,3	1 053
Ilava	62 042	30 436	31 606	50,9	1 038
Myjava	29 243	14 180	15 063	51,5	1 062
Nové Mesto nad Váhom	63 530	30 891	32 639	51,4	1 057
Partizánske	48 005	23 430	24 575	51,2	1 049
Považská Bystrica	65 150	32 019	33 131	50,9	1 035
Prievidza	140 444	69 049	71 395	50,8	1 034
Púchov	45 761	22 469	23 292	50,9	1 037
Trenčín	112 767	54 828	57 939	51,4	1 057
Nitriansky kraj	713 422	344 738	368 684	51,7	1 069
Komárno	108 556	52 634	55 922	51,5	1 062
Levice	120 021	57 514	62 507	52,1	1 087
Nitra	163 540	79 030	84 510	51,7	1 069
Nové Zámky	149 594	71 821	77 773	52,0	1 083
Šaľa	54 000	26 329	27 671	51,2	1 051
Topoľčany	74 089	36 269	37 820	51,0	1 043
Zlaté Moravce	43 622	21 141	22 481	51,5	1 063
Žilinský kraj	692 332	340 055	352 277	50,9	1 036
Bytča	30 788	15 185	15 603	50,7	1 028
Čadca	92 843	46 116	46 727	50,3	1 013
Dolný Kubín	39 364	19 335	20 029	50,9	1 036
Kysucké Nové Mesto	33 778	16 682	17 096	50,6	1 025
Liptovský Mikuláš	73 984	35 974	38 010	51,4	1 057
Martin	97 813	47 634	50 179	51,3	1 053
Námestovo	56 053	28 376	27 677	49,4	975
Ružomberok	59 420	28 832	30 588	51,5	1 061
Turčianske Teplice	16 866	8 292	8 574	50,8	1 034
Tvrdošín	35 062	17 530	17 532	50,0	1 000
Žilina	156 361	76 099	80 262	51,3	1 055

Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Muži	Ženy	Podiel žien v %	Počet žien na 1000 mužov
Banskobystrický kraj	662 121	319 580	342 541	51,7	1 072
Banská Bystrica	111 984	53 383	58 601	52,3	1 098
Banská Štiavnica	17 151	8 245	8 906	51,9	1 080
Brezno	65 909	32 115	33 794	51,3	1 052
Detva	33 514	16 500	17 014	50,8	1 031
Krupina	22 885	11 050	11 835	51,7	1 071
Lučenec	72 837	34 723	38 114	52,3	1 098
Poltár	23 666	11 462	12 204	51,6	1 065
Revúca	40 918	19 940	20 978	51,3	1 052
Rimavská Sobota	83 124	40 230	42 894	51,6	1 066
Veľký Krtíš	46 741	22 620	24 121	51,6	1 066
Zvolen	67 633	32 443	35 190	52,0	1 085
Žarnovica	27 634	13 526	14 108	51,1	1 043
Žiar nad Hronom	48 125	23 343	24 782	51,5	1 062
Prešovský kraj	789 968	388 402	401 566	50,8	1 034
Bardejov	75 793	37 577	38 216	50,4	1 017
Humenné	64 845	31 790	33 055	51,0	1 040
Kežmarok	63 231	31 343	31 888	50,4	1 017
Levoča	31 880	15 740	16 140	50,6	1 025
Medzilaborce	12 668	6 156	6 512	51,4	1 058
Poprad	104 348	50 748	53 600	51,4	1 056
Prešov	161 782	78 814	82 968	51,3	1 053
Sabinov	54 067	26 968	27 099	50,1	1 005
Snina	39 633	19 465	20 168	50,9	1 036
Stará Ľubovňa	50 684	25 180	25 504	50,3	1 013
Stropkov	21 027	10 470	10 557	50,2	1 008
Svidník	33 506	16 370	17 136	51,1	1 047
Vranov nad Topľou	76 504	37 781	38 723	50,6	1 025
Košický kraj	766 012	371 761	394 251	51,5	1 060
Gelnica	30 841	15 169	15 672	50,8	1 033
Košice I	68 262	32 212	36 050	52,8	1 119
Košice II	79 850	38 492	41 358	51,8	1 074
Košice III	30 745	14 960	15 785	51,3	1 055
Košice IV	57 236	27 251	29 985	52,4	1 100
Košice okolie	106 999	53 075	53 924	50,4	1 016
<i>Košice</i>	<i>236 093</i>	<i>112 915</i>	<i>123 178</i>	<i>52,2</i>	<i>1 091</i>
Michalovce	109 121	52 822	56 299	51,6	1 066
Rožňava	61 887	29 979	31 908	51,6	1 064
Sobrance	23 776	11 558	12 218	51,4	1 057
Spišská Nová Ves	93 516	46 052	47 464	50,8	1 031
Trebišov	103 779	50 191	53 588	51,6	1 068

Štruktúra obyvateľstva SR podľa základných vekových skupín v roku 2001

SR, kraj, okres	Predreprodukčná			Reprodukčná			Poreprodukčná - produktívna		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
	0-14	0-14	0-14	15 -44	15-44	15-44	45-64	45-64	45-64
SR	519 596	495 897	1 015 493	1 255 153	1 222 047	2 477 200	582 854	645 461	1 228 315
Bratislavský kraj	45 620	43 602	89 222	130 974	135 334	266 308	70 287	82 279	152 566
Bratislava I	2 679	2 535	5 214	8 432	8 700	17 132	5 472	6 487	11 959
Bratislava II	7 674	7 501	15 175	21 276	22 415	43 691	12 151	16 249	28 400
Bratislava III	3 934	3 861	7 795	12 048	12 212	24 260	6 971	8 630	15 601
Bratislava IV	8 338	7 964	16 302	19 706	20 775	40 481	10 271	13 072	23 343
Bratislava V	7 922	7 458	15 380	29 619	32 448	62 067	16 011	17 106	33 117
<i>Bratislava</i>	<i>30 547</i>	<i>29 319</i>	<i>59 866</i>	<i>91 081</i>	<i>96 550</i>	<i>187 631</i>	<i>50 876</i>	<i>61 544</i>	<i>112 420</i>
Malacky	5 747	5 489	11 236	15 203	14 721	29 924	7 303	7 574	14 877
Pezinok	4 746	4 497	9 243	12 731	12 402	25 133	6 124	6 591	12 715
Senec	4 580	4 297	8 877	11 959	11 661	23 620	5 984	6 570	12 554
Trnavský kraj	49 993	47 566	97 559	130 676	126 976	257 652	62 775	67 715	130 490
Dunajská Streda	10 113	9 760	19 873	27 026	26 721	53 747	13 068	13 998	27 066
Galanta	8 638	8 253	16 891	22 511	21 632	44 143	10 685	11 597	22 282
Hlohovec	4 221	3 921	8 142	10 863	10 230	21 093	5 093	5 449	10 542
Piešťany	5 530	5 241	10 771	14 288	14 083	28 371	7 407	8 278	15 685
Senica	5 754	5 408	11 162	14 606	14 163	28 769	6 644	7 097	13 741
Skalica	4 566	4 224	8 790	11 068	10 857	21 925	5 193	5 498	10 691
Trnava	11 171	10 759	21 930	30 314	29 290	59 604	14 685	15 798	30 483
Trenčiansky kraj	55 650	53 212	108 862	142 481	137 615	280 096	68 586	73 490	142 076
Bánovce nad Bebravou	3 696	3 483	7 179	9 135	8 998	18 133	4 193	4 518	8 711
Ilava	5 918	5 606	11 524	14 978	14 580	29 558	6 865	7 408	14 273
Myjava	2 373	2 333	4 706	6 705	6 468	13 173	3 460	3 698	7 158
Nové Mesto nad Váhom	5 394	5 234	10 628	14 354	13 820	28 174	7 502	8 003	15 505
Partizánske	4 179	3 926	8 105	11 222	10 767	21 989	5 436	6 115	11 551
Považská Bystrica	6 706	6 491	13 197	15 810	15 175	30 985	6 770	7 180	13 950
Prievidza	12 868	12 345	25 213	33 638	32 359	65 997	16 134	17 038	33 172
Púchov	4 477	4 354	8 831	10 868	10 297	21 165	5 087	5 326	10 413
Trenčín	10 039	9 440	19 479	25 771	25 151	50 922	13 139	14 204	27 343
Nitriansky kraj	63 438	59 997	123 435	165 747	160 293	326 040	81 017	90 093	171 110
Komárno	9 286	8 541	17 827	25 226	24 261	49 487	12 584	14 306	26 890
Levice	10 746	10 165	20 911	27 424	26 706	54 130	13 557	15 119	28 676
Nitra	15 067	14 221	29 288	38 205	37 101	75 306	18 139	20 413	38 552
Nové Zámky	12 754	12 118	24 872	34 303	33 364	67 667	17 292	19 379	36 671
Šaľa	4 938	4 720	9 658	12 905	12 552	25 457	6 082	6 525	12 607
Topoľčany	6 577	6 280	12 857	17 674	16 860	34 534	8 435	8 977	17 412
Zlaté Moravce	4 070	3 952	8 022	10 010	9 449	19 459	4 928	5 374	10 302
Žilinský kraj	72 032	68 895	140 927	164 964	157 255	322 219	72 738	78 147	150 885
Bytča	3 412	3 178	6 590	7 229	6 709	13 938	3 192	3 374	6 566
Čadca	10 209	9 691	19 900	22 893	21 173	44 066	9 367	9 580	18 947
Dolný Kubín	4 326	4 084	8 410	9 438	9 275	18 713	3 956	4 187	8 143
Kysucké Nové Mesto	3 432	3 381	6 813	8 267	7 731	15 998	3 491	3 761	7 252
Liptovský Mikuláš	6 800	6 237	13 037	17 229	16 824	34 053	8 274	9 027	17 301
Martin	8 899	8 575	17 474	23 165	22 706	45 871	10 974	12 267	23 241
Námestovo	8 287	7 924	16 211	13 846	12 530	26 376	4 570	4 575	9 145
Ružomberok	5 714	5 704	11 418	13 788	13 122	26 910	6 529	7 194	13 723
Turnčianske Teplice	1 431	1 492	2 923	3 880	3 525	7 405	2 025	2 044	4 069
Tvrdošín	4 425	4 080	8 505	8 653	8 038	16 691	3 284	3 637	6 921
Žilina	15 097	14 549	29 646	36 576	35 622	72 198	17 076	18 501	35 577

Štruktúra obyvateľstva SR podľa základných vekových skupín v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Predreprodukčná			Reprodukčná			Poreprodukčná - produktívna		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
	0-14	0-14	0-14	15-44	15-44	15-44	45-64	45-64	45-64
Banskobystrický kraj	61 491	58 599	120 090	152 740	149 937	302 677	73 253	81 393	154 646
Banská Bystrica	9 452	8 983	18 435	25 550	26 705	52 255	12 733	14 562	27 295
Banská Štiavnica	1 599	1 530	3 129	3 962	3 832	7 794	1 926	2 061	3 987
Brezno	6 354	6 006	12 360	15 296	14 690	29 986	7 374	7 875	15 249
Detva	3 076	2 946	6 022	7 867	7 393	15 260	3 896	4 167	8 063
Krupina	2 338	2 184	4 522	5 264	4 956	10 220	2 365	2 680	5 045
Lučenec	6 535	6 356	12 891	16 641	16 492	33 133	7 904	9 018	16 922
Poltár	2 137	2 037	4 174	5 424	5 249	10 673	2 658	2 802	5 460
Revúca	4 219	3 972	8 191	9 560	9 175	18 735	4 438	4 832	9 270
Rimavská Sobota	8 339	8 005	16 344	19 398	18 903	38 301	8 682	9 642	18 324
Veľký Krtíš	4 436	4 292	8 728	10 824	10 473	21 297	5 103	5 625	10 728
Zvolen	6 018	5 632	11 650	15 547	15 401	30 948	7 651	8 835	16 486
Žarnovica	2 662	2 436	5 098	6 266	6 050	12 316	3 161	3 256	6 417
Žiar nad Hronom	4 326	4 220	8 546	11 141	10 618	21 759	5 362	6 038	11 400
Prešovský kraj	92 098	87 952	180 050	188 108	180 119	368 227	75 182	82 785	157 967
Bardejov	8 799	8 340	17 139	18 355	17 088	35 443	7 251	7 976	15 227
Humenné	6 776	6 538	13 314	15 559	14 799	30 358	6 714	7 599	14 313
Kežmarok	8 857	8 357	17 214	15 081	14 388	29 469	5 372	5 715	11 087
Levoča	3 851	3 560	7 411	7 676	7 309	14 985	2 930	3 136	6 066
Medzilaborce	1 154	1 086	2 240	2 874	2 602	5 476	1 304	1 489	2 793
Poprad	10 927	10 515	21 442	24 919	24 700	49 619	10 675	12 058	22 733
Prešov	18 155	17 307	35 462	38 016	37 136	75 152	15 723	17 938	33 661
Sabinov	7 477	7 108	14 585	12 721	11 848	24 569	4 621	4 956	9 577
Snina	4 103	4 104	8 207	9 396	8 921	18 317	3 907	4 176	8 083
Stará Ľubovňa	6 792	6 570	13 362	12 021	11 308	23 329	4 404	4 550	8 954
Stropkov	2 283	2 168	4 451	5 145	4 721	9 866	2 130	2 203	4 333
Svidník	3 697	3 508	7 205	8 011	7 879	15 890	3 184	3 425	6 609
Vranov nad Topľou	9 227	8 791	18 018	18 334	17 420	35 754	6 967	7 564	14 531
Košický kraj	79 274	76 074	155 348	179 463	174 518	353 981	79 016	89 559	168 575
Gelnica	3 518	3 425	6 943	7 210	6 603	13 813	3 078	3 309	6 387
Košice I	7 174	6 756	13 930	15 025	15 537	30 562	6 108	7 784	13 892
Košice II	7 915	7 705	15 620	19 030	19 628	38 658	8 287	9 972	18 259
Košice III	2 325	2 226	4 551	7 691	8 260	15 951	4 139	4 218	8 357
Košice IV	4 256	4 016	8 272	12 407	11 879	24 286	7 709	9 580	17 289
Košice okolie	12 015	11 500	23 515	25 545	23 666	49 211	10 659	11 281	21 940
<i>Košice</i>	<i>21 670</i>	<i>20 703</i>	<i>42 373</i>	<i>54 153</i>	<i>55 304</i>	<i>109 457</i>	<i>26 243</i>	<i>31 554</i>	<i>57 797</i>
Michalovce	11 508	10 986	22 494	25 621	25 019	50 640	10 951	12 347	23 298
Rožňava	6 190	5 862	12 052	14 358	13 875	28 233	6 568	7 170	13 738
Sobrance	2 386	2 297	4 683	5 296	4 858	10 154	2 421	2 612	5 033
Spišská Nová Ves	11 035	10 755	21 790	22 687	21 615	44 302	8 971	9 782	18 753
Trebišov	10 952	10 546	21 498	24 593	23 578	48 171	10 125	11 504	21 629

Štruktúra obyvateľstva SR podľa základných vekových skupín v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Poreprodukčná			Nezistené		
	muži 65 +	ženy 65 +	spolu 65 +	muži	ženy	spolu
SR	231 370	379 553	610 923	23 542	23 982	47 524
Bratislavský kraj	27 027	44 675	71 702	9 475	9 742	19 217
Bratislava I	3 346	5 859	9 205	623	665	1 288
Bratislava II	6 437	10 142	16 579	2 090	2 204	4 294
Bratislava III	4 373	7 234	11 607	1 045	1 110	2 155
Bratislava IV	3 716	5 555	9 271	1 848	1 813	3 661
Bratislava V	2 187	3 696	5 883	2 372	2 440	4 812
<i>Bratislava</i>	<i>20 059</i>	<i>32 486</i>	<i>52 545</i>	<i>7 978</i>	<i>8 232</i>	<i>16 210</i>
Malacky	2 664	4 583	7 247	549	521	1 070
Pezinok	2 118	3 878	5 996	536	541	1 077
Senec	2 186	3 728	5 914	412	448	860
Trnavský kraj	23 430	38 662	62 092	1 599	1 611	3 210
Dunajská Streda	4 353	6 835	11 188	254	256	510
Galanta	4 017	6 776	10 793	220	204	424
Hlohovec	1 985	3 308	5 293	142	139	281
Piešťany	3 183	5 319	8 502	298	301	599
Senica	2 674	4 349	7 023	96	100	196
Skalica	1 981	3 286	5 267	61	57	118
Trnava	5 237	8 789	14 026	528	554	1 082
Trenčiansky kraj	28 002	43 731	71 733	1 404	1 411	2 815
Bánovce nad Bebravou	1 742	2 770	4 512	55	50	105
Ilava	2 549	3 885	6 434	126	127	253
Myjava	1 600	2 497	4 097	42	67	109
Nové Mesto nad Váhom	3 484	5 440	8 924	157	142	299
Partizánske	2 349	3 504	5 853	244	263	507
Považská Bystrica	2 708	4 252	6 960	25	33	58
Prievidza	5 968	9 220	15 188	441	433	874
Púchov	1 990	3 267	5 257	47	48	95
Trenčín	5 612	8 896	14 508	267	248	515
Nitriansky kraj	33 100	56 794	89 894	1 436	1 507	2 943
Komárno	5 270	8 556	13 826	268	258	526
Levice	5 549	10 272	15 821	238	245	483
Nitra	7 180	12 288	19 468	439	487	926
Nové Zámky	7 207	12 636	19 843	265	276	541
Šaľa	2 275	3 737	6 012	129	137	266
Topoľčany	3 519	5 638	9 157	64	65	129
Zlaté Moravce	2 100	3 667	5 767	33	39	72
Žilinský kraj	28 582	46 359	74 941	1 739	1 621	3 360
Bytča	1 323	2 322	3 645	29	20	49
Čadca	3 387	6 062	9 449	260	221	481
Dolný Kubín	1 472	2 337	3 809	143	146	289
Kysucké Nové Mesto	1 398	2 134	3 532	94	89	183
Liptovský Mikuláš	3 522	5 781	9 303	149	141	290
Martin	4 348	6 418	10 766	248	213	461
Námestovo	1 635	2 596	4 231	38	52	90
Ružomberok	2 718	4 484	7 202	83	84	167
Turnčianske Teplice	940	1 503	2 443	16	10	26
Tvrdošín	1 118	1 729	2 847	50	48	98
Žilina	6 721	10 993	17 714	629	597	1 226

Štruktúra obyvateľstva SR podľa základných vekových skupín v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Poreprodukčná			Nezistené		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
	65 +	65 +	65 +			
Banskobystrický kraj	29 330	49 772	79 102	2 766	2 840	5 606
Banská Bystrica	4 560	7 250	11 810	1 088	1 101	2 189
Banská Štiavnica	650	1 356	2 006	108	127	235
Brezno	2 963	5 112	8 075	128	111	239
Detva	1 526	2 395	3 921	135	113	248
Krupina	1 067	1 982	3 049	16	33	49
Lučenec	3 375	5 972	9 347	268	276	544
Poltár	1 201	2 066	3 267	42	50	92
Revúca	1 646	2 908	4 554	77	91	168
Rimavská Sobota	3 683	6 210	9 893	128	134	262
Veľký Krtíš	2 181	3 663	5 844	76	68	144
Zvolen	2 935	5 002	7 937	292	320	612
Žarnovica	1 334	2 274	3 608	103	92	195
Žiar nad Hronom	2 209	3 582	5 791	305	324	629
Prešovský kraj	31 150	48 803	79 953	1 864	1 907	3 771
Bardejov	3 104	4 755	7 859	68	57	125
Humenné	2 626	4 001	6 627	115	118	233
Kežmarok	1 895	3 282	5 177	138	146	284
Levoča	1 219	2 074	3 293	64	61	125
Medzilaborce	805	1 308	2 113	19	27	46
Poprad	3 770	5 860	9 630	457	467	924
Prešov	6 514	10 175	16 689	406	412	818
Sabinov	2 010	3 069	5 079	139	118	257
Snina	1 903	2 829	4 732	156	138	294
Stará Ľubovňa	1 911	3 010	4 921	52	66	118
Stropkov	863	1 408	2 271	49	57	106
Svidník	1 420	2 262	3 682	58	62	120
Vranov nad Topľou	3 110	4 770	7 880	143	178	321
Košický kraj	30 749	50 757	81 506	3 259	3 343	6 602
Gelnica	1 287	2 266	3 553	76	69	145
Košice I	3 313	5 308	8 621	592	665	1 257
Košice II	2 603	3 411	6 014	657	642	1 299
Košice III	459	720	1 179	346	361	707
Košice IV	2 330	3 955	6 285	549	555	1 104
Košice okolie	4 510	7 133	11 643	346	344	690
	<i>Košice</i>	<i>13 394</i>	<i>22 099</i>	<i>2 144</i>	<i>2 223</i>	<i>4 367</i>
Michalovce	4 564	7 752	12 316	178	195	373
Rožňava	2 780	4 906	7 686	83	95	178
Sobrance	1 423	2 420	3 843	32	31	63
Spišská Nová Ves	3 179	5 153	8 332	180	159	339
Trebišov	4 301	7 733	12 034	220	227	447

Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia a rodinného stavu v roku 2001

SR, kraj, okres	Muži					spolu
	slobodní	ženatí	rozvedení	ovdovení	stav nezistený	
SR	1 222 896	1 200 801	96 483	58 504	33 831	2 612 515
Bratislavský kraj	124 625	131 127	14 816	6 505	6 310	283 383
Bratislava I	8 297	9 535	1 301	690	729	20 552
Bratislava II	20 306	23 519	3 074	1 376	1 353	49 628
Bratislava III	11 426	13 602	1 754	896	693	28 371
Bratislava IV	18 881	20 906	2 289	858	945	43 879
Bratislava V	27 835	25 190	3 159	750	1 177	58 111
<i>Bratislava</i>	<i>86 745</i>	<i>92 752</i>	<i>11 577</i>	<i>4 570</i>	<i>4 897</i>	<i>200 541</i>
Malacky	14 479	14 486	1 207	767	527	31 466
Pezinok	12 044	12 136	1 099	584	392	26 255
Senec	11 357	11 753	933	584	494	25 121
Trnavský kraj	122 411	127 018	10 237	6 372	2 435	268 473
Dunajská Streda	24 490	26 348	2 072	1 266	638	54 814
Galanta	21 019	21 779	1 840	1 105	328	46 071
Hlohovec	10 398	10 493	678	509	226	22 304
Piešťany	13 728	14 664	1 232	802	280	30 706
Senica	13 803	13 805	1 128	800	238	29 774
Skalica	10 429	10 796	913	526	205	22 869
Tnava	28 544	29 133	2 374	1 364	520	61 935
Trenčiansky kraj	136 186	138 778	10 969	6 672	3 518	296 123
Bánovce nad Bebravou	8 787	8 821	650	435	128	18 821
Ilava	14 404	13 968	1 021	643	400	30 436
Myjava	6 118	6 813	562	433	254	14 180
Nové Mesto nad Váhom	13 767	14 717	1 229	815	363	30 891
Partizánske	10 582	11 008	910	574	356	23 430
Považská Bystrica	15 655	14 395	1 021	649	299	32 019
Prievidza	31 215	32 546	3 006	1 447	835	69 049
Púchov	10 725	10 358	694	495	197	22 469
Trenčín	24 933	26 152	1 876	1 181	686	54 828
Nitriansky kraj	154 538	162 629	14 940	8 903	3 728	344 738
Komárno	23 153	24 519	2 689	1 487	786	52 634
Levice	25 839	26 775	2 755	1 529	616	57 514
Nitra	35 934	37 526	2 898	1 792	880	79 030
Nové Zámky	31 223	34 367	3 461	2 027	743	71 821
Šaľa	11 814	12 498	1 087	632	298	26 329
Topoľčany	16 806	17 022	1 351	899	191	36 269
Zlaté Moravce	9 769	9 922	699	537	214	21 141
Žilinský kraj	165 882	153 894	10 405	7 082	2 792	340 055
Bytča	7 550	6 790	318	344	183	15 185
Čadca	23 218	20 356	1 164	971	407	46 116
Dolný Kubín	9 900	8 361	500	370	204	19 335
Kysucké Nové Mesto	7 935	7 615	524	330	278	16 682
Liptovský Mikuláš	16 626	17 019	1 243	780	306	35 974
Martin	21 763	22 107	2 395	990	379	47 634
Námestovo	15 975	11 568	255	441	137	28 376
Ružomberok	13 804	13 008	1 026	748	246	28 832
Turčianske Teplice	3 778	3 849	391	220	54	8 292
Tvrdošín	9 315	7 596	243	239	137	17 530
Žilina	36 018	35 625	2 346	1 649	461	76 099

Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia a rodinného stavu v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Muži					spolu
	slobodní	ženatí	rozvedení	ovdovení	stav nezistený	
Banskobystrický kraj	147 230	145 321	14 919	7 595	4 515	319 580
Banská Bystrica	23 743	24 639	2 664	1 064	1 273	53 383
Banská Štiavnica	3 889	3 546	465	197	148	8 245
Brezno	15 268	14 419	1 326	734	368	32 115
Detva	7 698	7 699	475	417	211	16 500
Krupina	5 401	4 831	405	317	96	11 050
Lučenec	15 827	15 661	1 937	883	415	34 723
Poltár	5 229	5 241	582	287	123	11 462
Revúca	9 439	9 076	774	473	178	19 940
Rimavská Sobota	19 136	17 718	1 880	982	514	40 230
Veľký Krtíš	10 250	10 483	1 021	628	238	22 620
Zvolen	14 367	15 287	1 611	755	423	32 443
Žarnovica	6 299	6 117	572	354	184	13 526
Žiar nad Hronom	10 684	10 604	1 207	504	344	23 343
Prešovský kraj	194 637	174 021	7 766	7 476	4 502	388 402
Bardejov	18 864	17 083	551	767	312	37 577
Humenné	15 126	15 095	703	602	264	31 790
Kežmarok	16 932	12 867	605	530	409	31 343
Levoča	8 207	6 651	358	322	202	15 740
Medzilaborce	2 884	2 874	153	186	59	6 156
Poprad	24 647	22 717	1 603	903	878	50 748
Prešov	38 895	35 771	1 797	1 496	855	78 814
Sabinov	14 439	11 373	305	555	296	26 968
Snina	9 158	9 170	402	421	314	19 465
Stará Ľubovňa	13 438	10 764	267	441	270	25 180
Stropkov	5 174	4 802	176	215	103	10 470
Svidník	7 862	7 781	253	331	143	16 370
Vranov nad Topľou	19 011	17 073	593	707	397	37 781
Košický kraj	177 387	168 013	12 431	7 899	6 031	371 761
Gelnica	7 732	6 535	392	330	180	15 169
Košice I	14 244	14 795	1 522	691	960	32 212
Košice II	17 858	17 709	1 575	584	766	38 492
Košice III	7 284	6 566	654	151	305	14 960
Košice IV	11 838	12 760	1 408	640	605	27 251
<i>Košice</i>	<i>51 224</i>	<i>51 830</i>	<i>5 159</i>	<i>2 066</i>	<i>2 636</i>	<i>112 915</i>
Košice okolie	26 334	23 677	1 156	1 200	708	53 075
Michalovce	24 803	24 874	1 371	1 131	643	52 822
Rožňava	14 098	13 358	1 394	819	310	29 979
Sobrance	5 332	5 508	275	344	99	11 558
Spišská Nová Ves	23 724	19 410	1 272	836	810	46 052
Trebišov	24 140	22 821	1 412	1 173	645	50 191

Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia a rodinného stavu v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Ženy					spolu
	slobodné	vydaté	rozvedené	ovdovené	stav nezistený	
SR	1 050 883	1 213 722	137 069	329 888	35 378	2 766 940
Bratislavský kraj	115 949	133 760	25 013	34 555	6 355	315 632
Bratislava I	8 116	9 650	2 121	3 605	754	24 246
Bratislava II	20 233	24 054	5 578	7 231	1 415	58 511
Bratislava III	10 834	13 799	2 961	4 751	702	33 047
Bratislava IV	18 340	21 444	4 148	4 303	944	49 179
Bratislava V	26 393	25 942	6 025	3 674	1 114	63 148
<i>Bratislava</i>	<i>83 916</i>	<i>94 889</i>	<i>20 833</i>	<i>23 564</i>	<i>4 929</i>	<i>228 131</i>
Malacky	12 113	14 686	1 477	4 077	535	32 888
Pezinok	10 253	12 307	1 461	3 492	396	27 909
Senec	9 667	11 878	1 242	3 422	495	26 704
Trnavský kraj	103 759	128 421	13 520	34 244	2 586	282 530
Dunajská Streda	20 755	26 711	2 748	6 693	663	57 570
Galanta	17 362	22 071	2 297	6 409	323	48 462
Hlohovec	8 484	10 581	879	2 847	256	23 047
Piešťany	12 162	14 819	1 772	4 169	300	33 222
Senica	11 751	13 913	1 422	3 777	254	31 117
Skalica	8 779	10 950	1 156	2 805	232	23 922
Tnava	24 466	29 376	3 246	7 544	558	65 190
Trenčiansky kraj	115 711	139 942	15 262	34 906	3 638	309 459
Bánovce nad Bebravou	7 518	8 894	876	2 361	170	19 819
Ilava	12 310	14 078	1 581	3 254	383	31 606
Myjava	5 193	6 856	814	1 957	243	15 063
Nové Mesto nad Váhom	11 680	14 793	1 627	4 156	383	32 639
Partizánske	9 034	11 116	1 308	2 802	315	24 575
Považská Bystrica	13 378	14 511	1 465	3 425	352	33 131
Prievidza	26 068	32 794	3 926	7 680	927	71 395
Púchov	8 987	10 464	862	2 786	193	23 292
Trenčín	21 543	26 436	2 803	6 485	672	57 939
Nitriansky kraj	129 396	164 126	20 057	51 171	3 934	368 684
Komárno	18 570	24 816	3 667	8 037	832	55 922
Levice	21 507	27 023	3 594	9 756	627	62 507
Nitra	31 015	37 862	4 234	10 474	925	84 510
Nové Zámky	26 095	34 743	4 591	11 589	755	77 773
Šaľa	9 937	12 579	1 419	3 415	321	27 671
Topoľčany	14 105	17 132	1 720	4 619	244	37 820
Zlaté Moravce	8 167	9 971	832	3 281	230	22 481
Žilinský kraj	140 060	155 475	14 120	39 872	2 750	352 277
Bytča	6 150	6 869	388	2 025	171	15 603
Čadca	18 560	20 549	1 337	5 888	393	46 727
Dolný Kubín	8 550	8 476	753	2 063	187	20 029
Kysucké Nové Mesto	6 621	7 683	680	1 864	248	17 096
Liptovský Mikuláš	14 121	17 146	1 714	4 709	320	38 010
Martin	18 757	22 366	3 369	5 283	404	50 179
Námestovo	13 237	11 623	283	2 404	130	27 677
Ružomberok	11 927	13 152	1 388	3 867	254	30 588
Turčianske Teplice	3 032	3 851	394	1 240	57	8 574
Tvrdošín	7 764	7 645	341	1 655	127	17 532
Žilina	31 341	36 115	3 473	8 874	459	80 262

Štruktúra obyvateľstva SR podľa pohlavia a rodinného stavu v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Ženy					spolu
	slobodné	vydaté	rozvedené	ovdovené	stav nezistený	
Banskobystrický kraj	124 970	146 807	20 009	46 083	4 672	342 541
Banská Bystrica	21 962	25 029	4 269	6 074	1 267	58 601
Banská Štiavnica	3 344	3 564	577	1 255	166	8 906
Brezno	12 420	14 540	1 635	4 843	356	33 794
Detva	6 037	7 747	694	2 333	203	17 014
Krupina	4 374	4 912	481	1 970	98	11 835
Lučenec	13 666	15 807	2 596	5 572	473	38 114
Poltár	4 283	5 270	650	1 861	140	12 204
Revúca	7 775	9 160	1 006	2 821	216	20 978
Rimavská Sobota	16 248	17 865	2 235	5 955	591	42 894
Veľký Krtíš	8 374	10 590	1 221	3 715	221	24 121
Zvolen	12 427	15 445	2 385	4 502	431	35 190
Žarnovica	5 104	6 161	643	2 020	180	14 108
Žiar nad Hronom	8 956	10 717	1 617	3 162	330	24 782
Prešovský kraj	168 151	175 277	10 959	42 115	5 064	401 566
Bardejov	15 857	17 177	742	4 032	408	38 216
Humenné	12 809	15 260	1 004	3 616	366	33 055
Kežmarok	14 601	12 937	790	3 099	461	31 888
Levoča	6 993	6 770	443	1 726	208	16 140
Medzilaborce	2 263	2 861	173	1 153	62	6 512
Poprad	22 355	22 848	2 522	4 992	883	53 600
Prešov	34 586	36 083	2 801	8 508	990	82 968
Sabinov	12 358	11 466	323	2 602	350	27 099
Snina	7 722	9 246	516	2 394	290	20 168
Stará Ľubovňa	11 472	10 839	366	2 575	252	25 504
Stropkov	4 148	4 825	196	1 280	108	10 557
Svidník	6 811	7 861	373	1 906	185	17 136
Vranov nad Topľou	16 176	17 104	710	4 232	501	38 723
Košický kraj	152 887	169 914	18 129	46 942	6 379	394 251
Gelnica	6 302	6 585	494	2 060	231	15 672
Košice I	13 374	15 065	2 665	3 950	996	36 050
Košice II	16 429	18 021	2 902	3 261	745	41 358
Košice III	6 806	6 712	1 131	869	267	15 785
Košice IV	10 486	12 996	2 424	3 456	623	29 985
<i>Košice</i>	<i>47 095</i>	<i>52 794</i>	<i>9 122</i>	<i>11 536</i>	<i>2 631</i>	<i>123 178</i>
Košice okolie	21 302	23 898	1 313	6 695	716	53 924
Michalovce	21 334	25 069	1 826	7 306	764	56 299
Rožňava	11 622	13 503	1 716	4 695	372	31 908
Sobrance	4 177	5 532	230	2 151	128	12 218
Spišská Nová Ves	20 661	19 555	1 721	4 733	794	47 464
Trebišov	20 394	22 978	1 707	7 766	743	53 588

Štruktúra obyvateľstva SR (vo veku 15 rokov a viac) podľa ukončeného vzdelania v roku 2001

SR, kraj, okres	Bývajúce obyvateľstvo nad 15 rokov	Najvyššie ukončené vzdelanie						
		základné a neukončené	stredné	úplné stredné	vyššie	vysoko- školské	bez vzdelania	nezistené
SR	4 363 962	1 197 356	1 264 144	1 351 429	26 648	423 324	15 529	85 532
Bratislavský kraj	509 793	98 042	114 838	173 270	5 233	102 076	640	15 694
Bratislava I	39 584	4 825	5 038	13 091	519	14 291	41	1 779
Bratislava II	92 964	15 426	19 344	32 640	1 129	20 889	79	3 457
Bratislava III	53 623	8 597	10 753	18 917	613	13 074	47	1 622
Bratislava IV	76 756	10 982	14 335	26 874	946	21 453	61	2 105
Bratislava V	105 879	20 796	21 342	39 902	1 124	20 009	95	2 611
<i>Bratislava</i>	<i>368 806</i>	<i>60 626</i>	<i>70 812</i>	<i>131 424</i>	<i>4 331</i>	<i>89 716</i>	<i>323</i>	<i>11 574</i>
Malacky	53 118	15 304	17 897	14 448	288	3 536	89	1 556
Pezinok	44 921	10 277	13 447	14 631	328	4 754	115	1 369
Senec	42 948	11 835	12 682	12 767	286	4 070	113	1 195
Trnavský kraj	453 444	131 983	146 009	129 818	2 466	33 254	1 693	8 221
Dunajská Streda	92 511	31 016	29 951	23 261	523	5 523	460	1 777
Galanta	77 642	25 813	25 378	20 491	387	4 274	263	1 036
Hlohovec	37 209	10 175	12 718	11 155	177	2 440	116	428
Piešťany	53 157	12 768	16 022	17 454	410	5 568	76	859
Senica	49 729	15 355	16 557	13 626	198	2 928	350	715
Skalica	38 001	11 766	12 935	10 416	169	2 263	95	357
Trnava	105 195	25 090	32 448	33 415	602	10 258	333	3 049
Trenčiansky kraj	496 720	121 000	162 927	157 842	2 688	42 060	1 074	9 129
Bánovce nad Bebravou	31 461	7 982	11 571	9 436	102	2 068	51	251
Ilava	50 518	10 943	16 207	17 113	247	4 665	98	1 245
Myjava	24 537	6 504	8 053	7 538	117	1 795	33	497
Nové Mesto nad Váhom	52 902	13 471	17 303	16 631	275	4 140	195	887
Partizánske	39 900	11 145	13 070	12 040	171	2 782	60	632
Považská Bystrica	51 953	12 658	16 031	17 422	270	4 687	178	707
Prievidza	115 231	28 600	39 394	34 674	630	8 959	207	2 767
Púchov	36 930	9 469	12 202	11 825	201	2 689	90	454
Trenčín	93 288	20 228	29 096	31 163	675	10 275	162	1 689
Nitriansky kraj	589 987	184 053	177 455	168 175	3 026	46 188	2 215	8 875
Komárno	90 729	32 332	27 120	23 450	513	5 592	324	1 398
Levice	99 110	32 545	29 160	28 251	433	7 025	455	1 241
Nitra	134 252	34 380	38 890	40 824	738	16 176	413	2 831
Nové Zámky	124 722	41 890	36 627	35 454	671	8 116	708	1 256
Šaľa	44 342	14 549	13 991	12 232	190	2 865	121	394
Topoľčany	61 232	17 894	20 324	17 446	330	4 193	120	925
Zlaté Moravce	35 600	10 463	11 343	10 518	151	2 221	74	830
Žilinský kraj	551 405	147 374	174 765	170 998	3 523	47 785	1 624	5 336
Bytča	24 198	7 076	9 119	6 523	126	1 098	62	194
Čadca	72 943	23 479	25 314	19 403	365	3 352	273	757
Dolný Kubín	30 954	8 167	8 832	10 460	276	2 943	56	220
Kysucké Nové Mesto	26 965	7 539	8 983	8 113	173	1 681	66	410
Liptovský Mikuláš	60 947	15 141	18 712	19 540	376	6 477	186	515
Martin	80 339	17 787	24 148	27 009	632	9 257	124	1 382
Námestovo	39 842	14 292	13 509	9 748	154	1 756	176	207
Ružomberok	48 002	13 772	14 908	15 134	347	3 519	55	267
Turčianske Teplice	13 943	4 159	4 915	3 849	63	846	66	45
Tvrdošín	26 557	7 652	7 782	8 667	141	1 988	198	129
Žilina	126 715	28 310	38 543	42 552	870	14 868	362	1 210

Štruktúra obyvateľstva SR (vo veku 15 rokov a viac) podľa ukončeného vzdelania v roku 200 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Bývajúce obyvateľstvo nad 15 rokov	Najvyššie ukončené vzdelanie						
		základné a neukončené	stredné	úplné stredné	vyššie	vysoko- školské	bez vzdelania	nezistené
Banskobystrický kraj	542 031	161 751	147 333	167 599	3 011	46 426	2 496	13 415
Banská Bystrica	93 549	18 126	21 420	34 892	768	14 553	108	3 682
Banská Štiavnica	14 022	3 953	4 188	4 143	82	1 175	26	455
Brezno	53 549	16 555	15 679	16 346	260	3 483	238	988
Detva	27 492	8 508	8 511	8 217	96	1 508	127	525
Krupina	18 363	6 530	5 653	4 967	59	939	63	152
Lučenec	59 946	20 621	15 690	17 522	315	4 101	439	1 258
Poltár	19 492	7 054	5 959	5 161	62	869	93	294
Revúca	32 727	11 990	9 447	8 370	165	1 885	355	515
Rimavská Sobota	66 780	25 323	17 396	17 890	306	3 702	475	1 688
Veľký Krtíš	38 013	13 856	11 197	9 896	147	1 913	229	775
Zvolen	55 983	12 505	13 803	20 263	424	7 661	111	1 216
Žarnovica	22 536	6 766	6 867	6 568	99	1 498	108	630
Žiar nad Hronom	39 579	9 964	11 523	13 364	228	3 139	124	1 237
Prešovský kraj	609 918	183 688	175 814	187 600	3 156	47 992	1 737	9 931
Bardejov	58 654	18 332	17 653	17 600	274	3 962	182	651
Humenné	51 531	13 432	14 713	18 027	296	4 531	48	484
Kežmarok	46 017	17 083	13 858	11 448	181	2 399	44	1 004
Levoča	24 469	8 085	7 556	6 520	106	1 503	177	522
Medzilaborce	10 428	3 592	2 673	3 326	56	599	114	68
Poprad	82 906	21 605	22 078	28 266	513	8 320	195	1 929
Prešov	126 320	31 256	35 185	41 707	887	14 532	253	2 500
Sabinov	39 482	13 525	12 478	10 723	151	1 822	136	647
Snina	31 426	9 790	9 066	9 577	98	1 973	208	714
Stará Ľubovňa	37 322	12 762	11 659	10 106	147	2 122	116	410
Stropkov	16 576	5 337	4 471	5 379	70	1 038	3	278
Svidník	26 301	8 459	7 168	8 479	151	1 780	84	180
Vranov nad Topľou	58 486	20 430	17 256	16 442	226	3 411	177	544
Košický kraj	610 664	169 465	165 003	196 127	3 545	57 543	4 050	14 931
Gelnica	23 898	8 407	7 498	6 302	96	1 091	167	337
Košice I	54 332	8 786	10 489	20 078	535	11 782	70	2 592
Košice II	64 230	13 709	14 430	23 931	413	9 530	122	2 095
Košice III	26 194	4 240	6 420	11 033	175	3 337	56	933
Košice IV	48 964	8 656	11 944	19 122	407	7 168	56	1 611
Košice okolie	83 484	28 979	25 290	22 802	302	3 508	845	1 758
<i>Košice</i>	<i>193 720</i>	<i>35 391</i>	<i>43 283</i>	<i>74 164</i>	<i>1 530</i>	<i>31 817</i>	<i>304</i>	<i>7 231</i>
Michalovce	86 627	26 196	23 655	27 626	491	6 922	553	1 184
Rožňava	49 835	16 645	14 316	14 606	304	2 975	399	590
Sobrance	19 093	6 297	5 933	5 178	77	1 014	265	329
Spišská Nová Ves	71 726	21 107	20 721	21 426	348	5 463	495	2 166
Trebišov	82 281	26 443	24 307	24 023	397	4 753	1 022	1 336

Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti v roku 2001

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov podľa národnosti v roku 2001						
	slovenská	maďarská	rómska	rusínska	ukrajinská	česká	nemecká
SR	4 614 854	520 528	89 920	24 201	10 814	44 620	5 405
Bratislavský kraj	546 685	27 434	755	526	542	9 591	1 342
Bratislava I	40 321	1 304	62	57	86	1 090	245
Bratislava II	96 595	6 405	120	102	83	1 999	335
Bratislava III	56 942	1 542	38	57	64	1 255	152
Bratislava IV	86 445	2 327	36	121	100	1 785	222
Bratislava V	111 458	4 873	161	124	119	1 843	246
<i>Bratislava</i>	<i>391 761</i>	<i>16 451</i>	<i>417</i>	<i>461</i>	<i>452</i>	<i>7 972</i>	<i>1 200</i>
Malacky	62 396	191	271	19	14	709	16
Pezinok	52 731	239	28	24	29	494	57
Senec	39 797	10 553	39	22	47	416	69
Trnavský kraj	407 246	130 740	3 163	72	196	4 778	173
Dunajská Streda	15 741	93 660	1 069	12	33	617	44
Galanta	56 213	36 518	697	12	19	505	32
Hlohovec	44 570	79	203	5	10	257	7
Piešťany	62 395	120	73	13	12	725	23
Senica	59 208	80	527	11	24	676	10
Skalica	44 789	55	344	2	69	1 229	10
Trnava	124 330	228	250	17	29	769	47
Trenčiansky kraj	589 344	1 058	1 547	87	214	6 319	750
Bánovce nad Bebravou	37 813	36	312	2	29	238	6
Ilava	60 191	84	109	9	22	771	44
Myjava	28 236	16	107	4	36	371	8
Nové Mesto nad Váhom	61 520	79	377	4	15	819	19
Partizánske	47 140	92	105	4	6	275	18
Považská Bystrica	64 008	43	38	15	14	517	21
Prievidza	136 502	495	379	16	56	989	595
Púchov	44 922	17	54	4	12	445	9
Trenčín	109 012	196	66	29	24	1 894	30
Nitriansky kraj	499 761	196 609	4 741	85	275	4 526	200
Komárno	30 079	74 976	1 211	10	31	705	32
Levice	82 993	33 524	1 242	16	41	879	26
Nitra	149 060	10 956	579	24	82	1 148	68
Nové Zámky	89 051	57 271	958	13	18	870	28
Šaľa	33 435	19 283	539	12	27	280	8
Topoľčany	72 821	116	146	8	53	424	26
Zlaté Moravce	42 322	483	66	2	23	220	12
Žilinský kraj	674 766	660	2 795	129	223	6 123	452
Bytča	30 413	6	2	4	1	158	0
Čadca	90 609	34	125	6	30	755	9
Dolný Kubín	38 651	37	55	4	10	262	7
Kysucké Nové Mesto	32 677	10	140	4	16	244	2
Liptovský Mikuláš	70 585	142	1 512	23	22	1 031	23
Martin	93 962	202	415	35	30	1 271	69
Námestovo	55 658	15	6	2	11	141	2
Ružomberok	58 151	55	292	8	48	355	10
Turčianske Teplice	16 333	19	23	0	5	92	261
Tvrdošín	34 691	16	5	3	0	120	4
Žilina	153 036	124	220	40	50	1 694	65

Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov podľa národnosti v roku 2001						
	slovenská	maďarská	rómska	rusínska	ukrajinská	česká	nemecká
Banskobystrický kraj	553 865	77 795	15 463	148	553	4 560	435
Banská Bystrica	106 793	495	650	44	54	1 320	66
Banská Štiavnica	16 298	53	304	4	8	82	12
Brezno	62 438	99	2 347	20	40	385	15
Detva	32 653	48	324	4	23	177	4
Krupina	22 082	106	402	1	49	73	4
Lučenec	49 266	20 072	2 054	9	47	334	17
Poltár	22 737	278	355	2	4	84	2
Revúca	28 412	8 994	2 797	4	87	231	9
Rimavská Sobota	43 492	34 323	3 867	8	37	408	24
Veľký Krtíš	31 796	12 823	850	6	84	248	4
Zvolen	65 025	283	699	18	32	743	17
Žarnovica	26 844	30	257	9	67	128	9
Žiar nad Hronom	46 029	191	557	19	21	347	252
Prešovský kraj	716 441	817	31 653	21 150	6 781	3 774	510
Bardejov	69 283	51	2 254	2 167	983	223	3
Humenné	59 216	81	1 386	2 306	921	335	5
Kežmarok	56 350	51	5 574	44	62	263	131
Levoča	29 080	18	2 275	70	15	78	10
Medzilaborce	6 390	7	202	5 121	637	76	0
Poprad	97 721	207	3 372	106	101	917	161
Prešov	152 362	234	4 175	1 190	1 140	947	47
Sabinov	49 721	23	3 339	194	114	147	5
Snina	33 585	29	520	3 487	1 128	193	2
Stará Ľubovňa	45 729	35	1 900	1 692	591	173	138
Stropkov	18 941	9	485	1 123	166	94	1
Svidník	27 918	18	875	3 529	821	105	0
Vranov nad Topľou	70 145	54	5 296	121	102	223	7
Košický kraj	626 746	85 415	29 803	2 004	2 030	4 949	1 543
Gelnica	27 862	32	2 110	71	65	112	341
Košice I	60 100	2 947	1 176	339	417	865	169
Košice II	70 653	2 578	2 551	480	307	1 065	112
Košice III	28 081	938	517	154	151	259	35
Košice IV	51 506	2 477	811	306	202	614	82
<i>Košice</i>	<i>210 340</i>	<i>8 940</i>	<i>5 055</i>	<i>1 279</i>	<i>1 077</i>	<i>2 803</i>	<i>398</i>
Košice okolie	84 846	14 140	5 393	59	87	334	659
Michalovce	89 150	12 819	4 399	185	430	585	15
Rožňava	38 967	18 954	2 908	9	63	280	37
Sobrance	22 909	18	222	92	120	129	5
Spišská Nová Ves	85 472	87	5 100	202	69	351	85
Trebišov	67 200	30 425	4 616	107	119	355	3

Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov podľa národnosti v roku 2001					nezistené	Spolu
	poľská	chorvátska	srbská	ostatné			
SR	2 602	890	434	10 685		54 502	5 379 455
Bratislavský kraj	398	653	159	3 613		7 317	599 015
Bratislava I	31	20	25	526		1 031	44 798
Bratislava II	73	30	32	774		1 591	108 139
Bratislava III	46	15	18	550		739	61 418
Bratislava IV	80	92	23	704		1 123	93 058
Bratislava V	109	457	28	645		1 196	121 259
<i>Bratislava</i>	<i>339</i>	<i>614</i>	<i>126</i>	<i>3 199</i>		<i>5 680</i>	<i>428 672</i>
Malacky	23	4	14	116		581	64 354
Pezinok	15	11	11	134		391	54 164
Senec	21	24	8	164		665	51 825
Trnavský kraj	145	53	43	859		3 535	551 003
Dunajská Streda	21	3	5	128		1 051	112 384
Galanta	19	4	11	124		379	94 533
Hlohovec	11	2	2	53		152	45 351
Piešťany	19	15	11	166		356	63 928
Senica	15	4	3	66		267	60 891
Skalica	14	8	2	79		190	46 791
Trnava	46	17	9	243		1 140	127 125
Trenčiansky kraj	228	24	32	922		5 057	605 582
Bánovce nad Bebravou	17	5	4	32		146	38 640
Ilava	22	2	2	91		695	62 042
Myjava	5	0	0	38		422	29 243
Nové Mesto nad Váhom	15	4	4	97		577	63 530
Partizánske	23	0	3	69		270	48 005
Považská Bystrica	31	1	1	79		382	65 150
Prievidza	57	8	10	218		1 119	140 444
Púchov	20	0	0	47		231	45 761
Trenčín	38	4	8	251		1 215	112 767
Nitriansky kraj	295	42	32	1 140		5 716	713 422
Komárno	28	8	7	156		1 313	108 556
Levice	70	6	0	173		1 051	120 021
Nitra	83	9	16	380		1 135	163 540
Nové Zámky	48	10	6	227		1 094	149 594
Šaľa	18	2	2	64		330	54 000
Topoľčany	26	7	1	91		370	74 089
Zlaté Moravce	22	0	0	49		423	43 622
Žilinský kraj	466	31	38	943		5 706	692 332
Bytča	9	1	0	12		182	30 788
Čadca	57	1	4	37		1 176	92 843
Dolný Kubín	37	1	2	34		264	39 364
Kysucké Nové Mesto	10	0	0	22		653	33 778
Liptovský Mikuláš	40	0	3	122		481	73 984
Martin	59	12	4	251		1 503	97 813
Námestovo	68	2	0	15		133	56 053
Ružomberok	24	3	17	121		336	59 420
Turčianske Teplice	9	1	0	25		98	16 866
Tvrdošín	96	4	0	28		95	35 062
Žilina	57	6	8	276		785	156 361

Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Počet obyvateľov podľa národnosti v roku 2001					nezistené	Spolu
	poľská	chorvátska	srbská	ostatné			
Banskobystrický kraj	252	32	39	945	8 034	662 121	
Banská Bystrica	52	19	22	289	2 180	111 984	
Banská Štiavnica	4	0	0	23	363	17 151	
Brezno	17	0	2	58	488	65 909	
Detva	8	0	0	20	253	33 514	
Krupina	3	1	1	20	143	22 885	
Lučenec	22	0	3	117	896	72 837	
Poltár	8	1	1	19	175	23 666	
Revúca	9	0	0	30	345	40 918	
Rimavská Sobota	22	0	2	47	894	83 124	
Veľký Krtíš	12	1	4	27	886	46 741	
Zvolen	46	8	3	203	556	67 633	
Žarnovica	33	0	0	34	223	27 634	
Žiar nad Hronom	16	2	1	58	632	48 125	
Prešovský kraj	549	23	32	816	7 422	789 968	
Bardejov	84	2	2	61	680	75 793	
Humenné	32	1	2	85	475	64 845	
Kežmarok	111	0	3	40	602	63 231	
Levoča	9	0	1	24	300	31 880	
Medzilaborce	8	0	0	24	203	12 668	
Poprad	106	7	10	176	1 464	104 348	
Prešov	57	5	9	226	1 390	161 782	
Sabinov	21	0	1	23	479	54 067	
Snina	18	0	2	43	626	39 633	
Stará Ľubovňa	60	6	1	28	331	50 684	
Stropkov	13	0	0	11	184	21 027	
Svidník	16	0	1	34	189	33 506	
Vranov nad Topľou	14	2	0	41	499	76 504	
Košický kraj	269	32	59	1 447	11 715	766 012	
Gelnica	3	0	1	6	238	30 841	
Košice I	34	7	17	268	1 923	68 262	
Košice II	47	7	13	507	1 530	79 850	
Košice III	16	0	1	93	500	30 745	
Košice IV	28	12	6	209	983	57 236	
<i>Košice</i>	<i>125</i>	<i>26</i>	<i>37</i>	<i>1 077</i>	<i>4 936</i>	<i>236 093</i>	
Košice okolie	28	2	2	67	1 382	106 999	
Michalovce	42	2	7	114	1 373	109 121	
Rožňava	19	0	1	40	609	61 887	
Sobrance	12	1	0	9	259	23 776	
Spišská Nová Ves	30	1	1	86	2 032	93 516	
Trebišov	10	0	10	48	886	103 779	

Štruktúra obyvateľstva SR podľa materinského jazyka v roku 2001

SR, kraj, okres	Materinský jazyk							
	slovenský	maďarský	rómsky	rusinsky	ukrajinský	český	nemecký	poľský
SR	4 512 217	572 929	99 448	54 907	7 879	48 201	6 343	2 731
Bratislavský kraj	540 483	31 070	594	774	435	10 960	1 779	413
Bratislava I	39 619	1 701	40	77	80	1 312	301	33
Bratislava II	95 087	7 245	165	149	68	2 284	413	78
Bratislava III	56 222	1 911	34	93	57	1 501	230	43
Bratislava IV	85 668	2 736	19	178	72	2 085	295	81
Bratislava V	110 487	5 424	138	202	84	2 000	387	119
<i>Bratislava</i>	<i>387 083</i>	<i>19 017</i>	<i>396</i>	<i>699</i>	<i>361</i>	<i>9 182</i>	<i>1 626</i>	<i>354</i>
Malacky	62 238	200	87	18	8	770	19	23
Pezinok	52 605	286	15	28	25	524	68	16
Senec	38 557	11 567	96	29	41	484	66	20
Trnavský kraj	403 062	133 904	3 227	119	196	4 993	199	152
Dunajská Streda	13 320	95 518	1 509	23	36	623	52	15
Galanta	54 793	37 601	882	14	20	548	43	23
Hlohovec	44 557	104	125	10	10	268	9	14
Piešťany	62 150	199	130	23	12	792	26	22
Senica	59 436	85	206	15	25	689	12	16
Skalica	44 885	72	211	10	69	1 193	14	16
Trnava	123 921	325	164	24	24	880	43	46
Trenčiansky kraj	588 974	1 533	455	159	207	6 914	603	241
Bánovce nad Bebravou	38 021	47	14	6	24	274	14	18
Ilava	60 207	110	8	16	21	823	27	25
Myjava	28 248	23	29	4	33	390	8	6
Nové Mesto nad Váhom	61 663	113	115	14	14	866	18	15
Partizánske	47 066	122	40	8	6	286	19	21
Považská Bystrica	63 903	66	16	23	9	566	15	33
Prievidza	136 106	729	189	31	55	1 120	456	69
Púchov	44 859	36	28	11	13	469	5	20
Trenčín	108 901	287	16	46	32	2 120	41	34
Nitriansky kraj	482 538	211 595	5 548	171	251	4 759	238	270
Komárno	25 777	79 284	1 111	16	29	690	35	25
Levice	79 468	36 717	1 358	31	28	886	40	60
Nitra	145 901	12 968	1 058	60	60	1 270	80	80
Nové Zámky	84 145	61 714	1 182	24	26	887	37	41
Šaľa	32 250	20 199	699	17	30	326	14	17
Topoľčany	72 841	153	46	18	54	463	20	22
Zlaté Moravce	42 156	560	94	5	24	237	12	25
Žilinský kraj	674 049	915	2 045	254	219	6 527	426	488
Bytča	30 375	4	2	5	2	155	1	8
Čadca	90 565	33	95	11	32	752	9	59
Dolný Kubín	38 575	43	35	10	10	288	6	38
Kysucké Nové Mesto	32 728	11	43	6	16	265	4	6
Liptovský Mikuláš	70 694	180	1 149	57	15	1 096	39	45
Martin	93 778	301	253	76	32	1 363	75	58
Námestovo	55 506	21	4	3	12	143	4	74
Ružomberok	57 992	90	286	21	49	396	14	30
Turčianske Teplice	16 377	24	18	2	6	103	206	7
Tvrdošín	34 658	15	3	4	-	133	11	101
Žilina	152 801	193	157	59	45	1 833	57	62

Štruktúra obyvateľstva SR podľa materinského jazyka v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Materinský jazyk							
	slovenský	maďarský	rómsky	rusínsky	ukrajinský	český	nemecký	poľský
Banskobystrický kraj	548 520	88 377	8 741	234	524	4 887	423	252
Banská Bystrica	106 587	714	369	80	47	1 461	67	57
Banská Štiavnica	16 433	69	121	7	9	89	9	5
Brezno	62 565	146	1 985	27	43	416	17	13
Detva	32 772	67	97	6	20	191	6	5
Krupina	22 017	140	408	4	55	76	4	3
Lučenec	47 699	22 918	637	18	42	369	22	20
Poltár	22 751	324	241	3	3	95	3	8
Revúca	27 848	10 442	1 873	13	84	213	12	6
Rimavská Sobota	42 193	37 952	1 348	12	33	385	24	22
Veľký Krtíš	29 923	14 886	538	8	74	244	11	13
Zvolen	64 997	404	426	36	29	816	26	47
Žarnovica	26 752	47	281	8	67	151	11	33
Žiar nad Hronom	45 983	268	417	12	18	381	211	20
Prešovský kraj	677 773	1 354	43 208	48 427	4 252	3 991	682	659
Bardejov	64 697	71	3 857	5 326	684	215	2	88
Humenné	57 191	129	1 330	4 533	585	396	10	36
Kežmarok	54 239	78	7 330	110	56	298	156	160
Levoča	29 019	40	2 037	301	11	80	16	9
Medzilaborce	3 365	13	556	8 123	304	81	1	6
Poprad	96 650	342	3 878	222	86	988	192	117
Prešov	148 910	416	6 695	1 858	813	985	54	63
Sabinov	47 498	39	5 111	586	91	142	5	24
Snina	27 755	41	339	9 846	687	184	3	22
Stará Ľubovňa	40 417	44	3 162	5 823	271	192	231	87
Stropkov	16 566	18	789	3 195	122	91	5	11
Svidník	22 276	20	2 168	8 179	448	111	1	21
Vranov nad Topľou	69 190	103	5 956	325	94	228	6	15
Košický kraj	596 818	104 181	35 630	4 769	1 795	5 170	1 993	256
Gelnica	26 445	63	3 156	197	67	107	512	3
Košice I	58 013	4 276	1 251	622	360	921	202	32
Košice II	67 983	3 708	3 058	1 024	275	1 106	129	45
Košice III	27 270	1 350	577	334	123	261	39	13
Košice IV	50 095	3 614	538	652	174	633	102	27
<i>Košice</i>	<i>203 361</i>	<i>12 948</i>	<i>5 424</i>	<i>2 632</i>	<i>932</i>	<i>2 921</i>	<i>472</i>	<i>117</i>
Košice okolie	76 328	19 672	7 893	157	88	395	800	35
Michalovce	87 955	14 764	3 293	438	383	612	22	39
Rožňava	35 805	21 344	3 526	34	40	290	64	13
Sobrance	22 048	31	472	646	112	132	4	10
Spišská Nová Ves	81 490	177	8 454	426	68	361	108	31
Trebišov	63 386	35 182	3 412	239	105	352	11	8

Štruktúra obyvateľstva SR podľa materinského jazyka v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Materinský jazyk					nezistený	spolu
	chorvátsky	srbský	ruský	jidiš	ostatné		
SR	988	411	1 866	17	5 462	66 056	5 379 455
Bratislavský kraj	725	156	533	3	1 979	9 111	599 015
Bratislava I	22	27	76	-	327	1 183	44 798
Bratislava II	42	34	87	1	456	2 030	108 139
Bratislava III	23	16	71	1	331	885	61 418
Bratislava IV	137	19	125	-	344	1 299	93 058
Bratislava V	463	27	135	-	303	1 490	121 259
<i>Bratislava</i>	<i>687</i>	<i>123</i>	<i>494</i>	<i>2</i>	<i>1 761</i>	<i>6 887</i>	<i>428 672</i>
Malacky	3	14	10	-	50	914	64 354
Pezinok	10	11	23	-	58	495	54 164
Senec	25	8	6	1	110	815	51 825
Trnavský kraj	57	41	136	0	447	4 470	551 003
Dunajská Streda	6	6	16	-	72	1 188	112 384
Galanta	5	14	9	-	78	503	94 533
Hlohovec	2	1	14	-	16	221	45 351
Piešťany	15	7	28	-	75	449	63 928
Senica	2	2	9	-	24	370	60 891
Skalica	9	2	25	-	39	246	46 791
Trnava	18	9	35	-	143	1 493	127 125
Trenčiansky kraj	27	30	146	1	347	5 945	605 582
Bánovce nad Bebravou	3	6	5	-	22	186	38 640
Ilava	2	1	10	-	34	758	62 042
Myjava	1	-	-	-	21	480	29 243
Nové Mesto nad Váhom	4	4	4	-	37	663	63 530
Partizánske	2	3	12	-	34	386	48 005
Považská Bystrica	1	-	19	1	28	470	65 150
Prievidza	11	9	58	-	91	1 520	140 444
Púchov	-	-	16	-	14	290	45 761
Trenčín	3	7	22	-	66	1 192	112 767
Nitriansky kraj	46	28	157	1	641	7 179	713 422
Komárno	7	6	26	1	98	1 451	108 556
Levice	7	2	19	-	107	1 298	120 021
Nitra	13	15	68	-	189	1 778	163 540
Nové Zámky	11	1	19	-	147	1 360	149 594
Šaľa	1	3	4	-	24	416	54 000
Topoľčany	7	1	11	-	62	391	74 089
Zlaté Moravce	-	-	10	-	14	485	43 622
Žilinský kraj	30	43	144	1	448	6 743	692 332
Bytča	1	-	1	-	8	226	30 788
Čadca	2	4	17	-	13	1 251	92 843
Dolný Kubín	-	2	5	-	16	336	39 364
Kysucké Nové Mesto	-	-	2	-	15	682	33 778
Liptovský Mikuláš	-	3	25	-	24	657	73 984
Martin	11	7	27	-	133	1 699	97 813
Námestovo	2	-	3	-	56	225	56 053
Ružomberok	4	17	4	1	69	447	59 420
Turčianske Teplice	1	-	7	-	8	107	16 866
Tvrdošín	4	1	7	-	7	118	35 062
Žilina	5	9	46	-	99	995	156 361

Štruktúra obyvateľstva SR podľa materinského jazyka v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Materinský jazyk					nezistený	spolu
	chorvátsky	srbský	ruský	jidiš	ostatné		
Banskobystrický kraj	44	34	204	1	457	9 423	662 121
Banská Bystrica	29	19	78	-	117	2 359	111 984
Banská Štiavnica	-	-	4	-	6	399	17 151
Brezno	1	2	14	-	20	660	65 909
Detva	-	-	9	-	12	329	33 514
Krupina	1	1	1	-	15	160	22 885
Lučenec	1	3	16	-	76	1 016	72 837
Poltár	1	1	4	-	8	224	23 666
Revúca	-	-	9	-	16	402	40 918
Rimavská Sobota	-	2	11	1	18	1 123	83 124
Veľký Krtíš	1	2	4	-	14	1 023	46 741
Zvolen	7	2	36	-	108	699	67 633
Žarnovica	-	-	9	-	13	262	27 634
Žiar nad Hronom	3	2	9	-	34	767	48 125
Prešovský kraj	23	25	256	0	332	8 986	789 968
Bardejov	2	1	22	-	36	792	75 793
Humenné	-	2	23	-	42	568	64 845
Kežmarok	-	3	9	-	10	782	63 231
Levoča	-	1	10	-	8	348	31 880
Medzilaborce	-	-	12	-	2	205	12 668
Poprad	7	8	46	-	64	1 748	104 348
Prešov	7	5	77	-	83	1 816	161 782
Sabinov	-	1	5	-	10	555	54 067
Snina	-	2	17	-	14	723	39 633
Stará Ľubovňa	5	1	9	-	13	429	50 684
Stropkov	-	-	2	-	9	219	21 027
Svidník	-	1	8	-	16	257	33 506
Vranov nad Topľou	2	-	16	-	25	544	76 504
Košický kraj	36	54	290	10	811	14 199	766 012
Gelnica	-	1	2	-	2	286	30 841
Košice I	6	11	60	6	144	2 358	68 262
Košice II	10	12	62	-	327	2 111	79 850
Košice III	1	1	33	2	38	703	30 745
Košice IV	13	6	37	-	103	1 242	57 236
<i>Košice</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>192</i>	<i>8</i>	<i>612</i>	<i>6 414</i>	<i>236 093</i>
Košice okolie	1	3	15	-	37	1 575	106 999
Michalovce	2	7	32	-	55	1 519	109 121
Rožňava	-	2	7	1	25	736	61 887
Sobrance	1	-	1	-	17	302	23 776
Spišská Nová Ves	1	1	25	1	48	2 325	93 516
Trebišov	1	10	16	-	15	1 042	103 779

Štruktúra obyvateľstva SR podľa náboženského vyznania v roku 2001

SR, kraj, okres	Rímsko-katolícka cirkev	Grécko-katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsburkého vyznania	Reformovaná kresťanská cirkev	Ostatné	Bez vyznania	Nezistené	Spolu	Veriaci spolu
SR	4 088 810	240 825	55 391	406 969	117 939	73 278	868 703	192 305	5 379 455	4 521 549
Bratislavský kraj	613 815	6 788	3 452	58 623	4 540	18 178	275 148	47 143	599 015	422 610
Bratislava I	23 953	410	251	3 782	191	1 224	12 512	2 475	44 798	29 811
Bratislava II	64 218	791	436	6 332	549	2 173	28 581	5 059	108 139	74 499
Bratislava III	35 898	471	199	3 939	243	1 087	17 023	2 558	61 418	41 837
Bratislava IV	52 396	639	363	4 946	348	1 605	28 117	4 644	93 058	60 297
Bratislava V	66 583	852	367	5 811	587	2 142	39 479	5 438	121 259	76 342
<i>Bratislava</i>	<i>243 048</i>	<i>3 163</i>	<i>1 616</i>	<i>24 810</i>	<i>1 918</i>	<i>8 231</i>	<i>125 712</i>	<i>20 174</i>	<i>428 672</i>	<i>282 786</i>
Malacky	50 626	125	60	787	53	435	9 403	2 865	64 354	52 086
Pezinok	38 557	160	78	5 026	49	419	7 891	1 984	54 164	44 289
Senec	38 536	177	82	3 190	602	862	6 430	1 946	51 825	43 449
Trnavský kraj	431 154	1 037	457	24 262	11 495	4 550	64 381	13 667	551 003	472 955
Dunajská Streda	87 451	316	48	1 898	10 721	871	8 446	2 633	112 384	101 305
Galanta	72 765	145	69	5 331	622	1 231	12 545	1 825	94 533	80 163
Hlohovec	37 824	63	24	1 800	12	259	4 615	754	45 351	39 982
Piešťany	51 170	142	60	3 443	35	732	6 993	1 353	63 928	55 582
Senica	42 685	106	31	7 309	17	404	9 081	1 258	60 891	50 552
Skalica	35 750	64	119	2 148	11	283	7 465	951	46 791	38 375
Trnava	103 509	201	106	2 333	77	770	15 236	4 893	127 125	106 996
Trenčiansky kraj	435 246	1 175	478	57 891	284	4 950	87 385	18 173	605 582	500 024
Bánovce nad Bebravou	28 817	64	43	5 602	12	221	3 069	812	38 640	34 759
Ilava	50 404	87	39	1 311	34	405	7 843	1 919	62 042	52 280
Myjava	4 099	94	47	17 541	5	551	5 896	1 010	29 243	22 337
Nové Mesto nad Váhom	35 984	97	28	14 728	14	737	9 798	2 144	63 530	51 588
Partizánske	39 894	69	24	909	30	317	5 352	1 410	48 005	41 243
Považská Bystrica	55 998	85	31	1 402	19	293	5 751	1 571	65 150	57 828
Prievidza	99 601	368	115	2 198	126	1 458	31 105	5 473	140 444	103 866
Púchov	35 625	54	29	5 982	4	250	2 996	821	45 761	41 944
Trenčín	84 824	257	122	8 218	40	718	15 575	3 013	112 767	94 179
Nitriansky kraj	550 492	1 529	513	23 905	33 484	7 816	78 331	17 352	713 422	617 739
Komárno	66 314	351	78	3 771	18 148	1 892	15 103	2 899	108 556	90 554
Levice	82 873	294	65	8 974	7 173	2 221	15 567	2 854	120 021	101 600
Nitra	134 532	402	147	3 775	330	1 098	18 304	4 952	163 540	140 284
Nové Zámky	123 730	231	69	2 427	4 348	1 412	14 113	3 264	149 594	132 217
Šaľa	38 559	92	46	2 149	3 450	554	8 125	1 025	54 000	44 850
Topoľčany	65 271	110	81	2 413	22	413	4 688	1 091	74 089	68 310
Zlaté Moravce	39 213	49	27	396	13	226	2 431	1 267	43 622	39 924
Žilinský kraj	522 580	1 732	550	72 824	193	5 037	72 175	17 241	692 332	602 916
Bytča	28 478	19	8	838	3	73	700	669	30 788	29 419
Čadca	88 366	69	40	216	13	273	1 729	2 137	92 843	88 977
Dolný Kubín	27 075	89	13	7 875	1	159	3 432	720	39 364	35 212
Kysucké Nové Mesto	30 581	35	20	110	7	140	1 461	1 424	33 778	30 893
Liptovský Mikuláš	27 207	364	97	27 381	28	1 244	15 657	2 006	73 984	56 321
Martin	43 248	501	128	24 074	64	1 428	24 268	4 102	97 813	69 443
Námestovo	54 731	44	6	146	2	69	592	463	56 053	54 998
Ružomberok	49 931	189	98	2 504	17	369	5 162	1 150	59 420	53 108
Turčianske Teplice	8 159	49	16	5 903	-	153	2 219	367	16 866	14 280
Tvrdošín	33 312	37	11	260	6	88	925	423	35 062	33 714
Žilina	131 492	336	113	3 517	52	1 041	16 030	3 780	156 361	136 551

Štruktúra obyvateľstva SR podľa náboženského vyznania v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraj, okres	Rímsko-katolícka cirkev	Grécko-katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsburkého vyznania	Reformovaná kresťanská cirkev	Ostatné	Bez vyznania	Nezistené	Spolu	Veriaci spolu
Banskobystrický kraj	413 267	5 543	1 084	85 882	11 771	9 158	110 905	24 511	662 121	526 705
Banská Bystrica	54 936	966	212	19 515	104	2 060	27 985	6 206	111 984	77 793
Banská Štiavnica	11 874	47	4	1 551	13	292	2 528	842	17 151	13 781
Brezno	49 681	2 852	199	3 017	28	577	7 800	1 755	65 909	56 354
Detva	27 859	74	35	1 546	11	145	2 946	898	33 514	29 670
Krupina	16 794	28	58	4 263	14	104	1 263	361	22 885	21 261
Lučenec	49 695	231	61	9 351	493	1 447	9 280	2 279	72 837	61 278
Poltár	13 600	65	15	5 150	21	227	3 778	810	23 666	19 078
Revúca	17 614	400	141	7 519	2 690	1 177	10 171	1 206	40 918	29 541
Rimavská Sobota	45 074	269	44	10 659	8 200	1 328	14 672	2 878	83 124	65 574
Veľký Krtíš	33 123	97	100	7 377	72	360	4 192	1 420	46 741	41 129
Zvolen	34 803	287	92	14 193	53	883	14 911	2 411	67 633	50 311
Žarnovica	23 106	74	81	392	16	144	2 880	941	27 634	23 813
Žiar nad Hronom	35 108	153	42	1 349	56	414	8 499	2 504	48 125	37 122
Prešovský kraj	529 099	121 188	31 458	40 432	710	6 451	44 324	16 306	789 968	729 338
Bardejov	46 512	14 467	4 062	7 176	33	479	1 942	1 122	75 793	72 729
Humenné	45 697	11 363	2 379	386	140	416	3 399	1 065	64 845	60 381
Kežmarok	54 722	1 857	192	1 807	35	453	2 795	1 370	63 231	59 066
Levoča	27 217	1 589	104	287	4	132	1 549	998	31 880	29 333
Medzilaborce	1 042	7 030	3 671	28	12	178	409	298	12 668	11 961
Poprad	72 756	3 053	978	9 311	107	1 357	13 390	3 396	104 348	87 562
Prešov	120 273	12 512	1 739	8 810	188	1 303	13 432	3 525	161 782	144 825
Sabinov	45 068	5 607	489	660	4	186	1 047	1 006	54 067	52 014
Snina	19 251	8 783	8 345	79	32	525	1 590	1 028	39 633	37 015
Stará Ľubovňa	31 840	15 720	1 026	256	30	136	1 057	619	50 684	49 008
Stropkov	10 027	8 588	1 567	69	11	70	366	329	21 027	20 332
Svidník	10 681	12 213	6 637	2 199	7	330	1 044	395	33 506	32 067
Vranov nad Topľou	44 013	18 406	269	9 364	107	886	2 304	1 155	76 504	73 045
Košický kraj	593 157	101 833	17 399	43 150	55 462	17 138	136 054	37 912	766 012	649 262
Gelnica	22 360	2 978	292	1 216	23	174	3 104	694	30 841	27 043
Košice I	38 439	4 735	1 016	3 057	1 804	1 337	13 814	4 060	68 262	50 388
Košice II	46 658	6 205	1 247	2 795	1 935	1 618	16 044	3 348	79 850	60 458
Košice III	17 913	2 443	439	1 094	796	448	6 187	1 425	30 745	23 133
Košice IV	34 632	4 448	710	2 355	1 751	1 002	9 638	2 700	57 236	44 898
<i>Košice</i>	<i>137 642</i>	<i>17 831</i>	<i>3 412</i>	<i>9 301</i>	<i>6 286</i>	<i>4 405</i>	<i>45 683</i>	<i>11 533</i>	<i>236 093</i>	<i>178 877</i>
Košice okolie	81 940	4 688	267	3 946	7 971	812	4 268	3 107	106 999	99 624
Michalovce	56 456	22 213	5 667	2 535	11 662	2 250	5 791	2 547	109 121	100 783
Rožňava	22 196	635	58	13 802	6 373	1 683	15 353	1 787	61 887	44 747
Sobrance	9 807	8 839	1 592	128	1 774	582	524	530	23 776	22 722
Spišská Nová Ves	72 590	3 108	1 326	2 094	73	573	9 662	4 090	93 516	79 764
Trebišov	52 524	23 710	1 373	827	15 014	2 254	5 986	2 091	103 779	95 702

Cenzové domácnosti podľa druhu v roku 2001

SR, kraje, okresy	Úplné rodiny				spolu	Neúplné rodiny		spolu
	bez závislých detí		so závislými deťmi			bez závislých detí	so závislými deťmi	
	ženy ek. aktívne	ženy ostatné	ženy ek. aktívne	ženy ostatné				
SR	236 166	287 754	593 068	51 035	1 168 023	108 029	138 329	246 358
Bratislavský kraj	33 132	27 705	57 927	5 013	123 777	14 996	21 034	36 030
Bratislava I	2 373	2 477	3 343	397	8 590	1 198	1 623	2 821
Bratislava II	6 074	6 508	8 750	829	22 161	2 909	4 085	6 994
Bratislava III	3 415	3 877	4 975	434	12 701	1 754	2 132	3 886
Bratislava IV	5 312	4 099	9 576	813	19 800	2 154	3 436	5 590
Bratislava V	6 748	2 744	13 634	1 026	24 152	3 020	5 254	8 274
<i>Bratislava</i>	<i>23 922</i>	<i>19 705</i>	<i>40 278</i>	<i>3 499</i>	<i>87 404</i>	<i>11 035</i>	<i>16 530</i>	<i>27 565</i>
Malacky	3 687	3 007	6 736	539	13 969	1 449	1 556	3 005
Pezinok	2 886	2 380	5 823	421	11 510	1 153	1 579	2 732
Senec	2 637	2 613	5 090	554	10 894	1 359	1 369	2 728
Trnavský kraj	24 939	32 076	61 123	5 996	124 134	10 368	15 048	25 416
Dunajská Streda	5 589	6 464	12 742	1 436	26 231	1 994	3 232	5 226
Galanta	4 394	5 648	10 405	1 044	21 491	1 874	2 529	4 403
Hlohovec	1 860	2 755	5 140	488	10 243	905	1 039	1 944
Piešťany	2 652	4 073	6 649	700	14 074	1 182	1 845	3 027
Senica	2 656	3 311	6 906	574	13 447	1 189	1 600	2 789
Skalica	2 185	2 674	5 449	378	10 686	808	1 220	2 028
Trnava	5 603	7 151	13 832	1 376	27 962	2 416	3 583	5 999
Trenčiansky kraj	27 281	34 485	68 204	5 021	134 991	11 641	14 904	26 545
Bánovce nad Bebravou	1 761	2 116	4 451	251	8 579	684	961	1 645
Ilava	2 682	3 088	7 308	613	13 691	1 205	1 571	2 776
Myjava	1 510	1 792	3 182	199	6 683	577	672	1 249
Nové Mesto nad Váhom	2 921	4 032	6 703	482	14 138	1 271	1 606	2 877
Partizánske	2 366	2 873	5 073	382	10 694	907	1 177	2 084
Považská Bystrica	2 444	3 153	7 792	600	13 989	996	1 711	2 707
Prievidza	6 756	8 068	15 961	1 241	32 026	2 695	3 418	6 113
Púchov	1 896	2 512	5 339	329	10 076	964	1 023	1 987
Trenčín	4 945	6 851	12 395	924	25 115	2 342	2 765	5 107
Nitriansky kraj	31 776	43 409	76 156	7 094	158 435	15 523	17 598	33 121
Komárno	5 176	6 936	10 847	1 341	24 300	2 788	3 013	5 801
Levice	5 325	7 344	12 551	1 205	26 425	2 608	2 994	5 602
Nitra	6 910	9 005	17 944	1 472	35 331	3 438	4 329	7 767
Nové Zámky	7 005	9 628	15 998	1 273	33 904	3 521	3 474	6 995
Šaľa	2 623	3 193	5 830	722	12 368	1 218	1 269	2 487
Topoľčany	3 032	4 498	8 214	662	16 406	1 406	1 619	3 025
Zlaté Moravce	1 705	2 805	4 772	419	9 701	544	900	1 444
Žilinský kraj	26 703	35 969	80 273	5 226	148 171	14 263	16 392	30 655
Bytča	1 081	1 579	3 467	289	6 416	659	581	1 240
Čadca	3 367	4 600	10 867	781	19 615	2 087	2 078	4 165
Dolný Kubín	1 326	1 779	4 719	301	8 125	734	877	1 611
Kysucké Nové Mesto	1 376	1 810	3 836	262	7 284	689	996	1 685
Liptovský Mikuláš	3 295	4 319	8 298	444	16 356	1 642	1 654	3 296
Martin	4 421	5 571	11 147	678	21 817	1 839	3 146	4 985
Námestovo	1 233	2 124	7 046	617	11 020	915	767	1 682
Ružomberok	2 320	3 283	6 644	408	12 655	1 408	1 403	2 811
Turčianske Teplice	767	1 080	1 853	76	3 776	333	387	720
Tvrdošín	1 068	1 490	4 400	306	7 264	539	600	1 139
Žilina	6 449	8 334	17 996	1 064	33 843	3 418	3 903	7 321

Cenzové domácnosti podľa druhu v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraje, okresy	Úplné rodiny				spolu	Neúplné rodiny		spolu
	bez závislých detí		so závislými deťmi			bez závislých detí	so závislými deťmi	
	ženy ek. aktívne	ženy ostatné	ženy ek. aktívne	ženy ostatné				
Banskobystrický kraj	29 756	37 952	72 661	5 492	145 861	12 982	18 096	31 078
Banská Bystrica	5 396	5 644	12 565	783	24 388	2 616	3 728	6 344
Banská Štiavnica	704	851	1 816	127	3 498	364	542	906
Brezno	2 766	3 822	7 155	477	14 220	1 550	1 629	3 179
Detva	1 550	2 112	3 789	253	7 704	326	676	1 002
Krupina	859	1 271	2 524	156	4 810	450	576	1 026
Lučenec	3 255	4 474	7 633	707	16 069	1 398	1 986	3 384
Poltár	1 044	1 510	2 530	187	5 271	475	567	1 042
Revúca	2 044	2 216	4 577	347	9 184	788	1 046	1 834
Rimavská Sobota	3 710	4 732	8 903	956	18 301	1 582	2 161	3 743
Veľký Krtíš	1 886	3 035	5 103	556	10 580	770	1 140	1 910
Zvolen	3 256	3 783	7 756	438	15 233	1 187	2 027	3 214
Žarnovica	1 086	1 703	2 992	233	6 014	563	635	1 198
Žiar nad Hronom	2 200	2 799	5 318	272	10 589	913	1 383	2 296
Prešovský kraj	26 178	40 542	92 084	9 070	167 874	13 242	15 587	28 829
Bardejov	2 523	4 091	8 997	1 021	16 632	1 191	1 255	2 446
Humenné	2 542	3 701	7 833	764	14 840	1 101	1 132	2 233
Kežmarok	1 803	2 440	7 408	569	12 220	1 163	1 331	2 494
Levoča	946	1 550	3 635	344	6 475	617	706	1 323
Medzilaborce	467	933	1 253	115	2 768	306	214	520
Poprad	4 145	4 903	11 712	870	21 630	2 028	2 965	4 993
Prešov	5 334	8 448	18 707	1 892	34 381	2 750	3 514	6 264
Sabinov	1 467	2 693	6 107	802	11 069	636	861	1 497
Snina	1 387	2 407	4 759	420	8 973	678	663	1 341
Stará Ľubovňa	1 291	2 313	6 176	450	10 230	750	824	1 574
Stropkov	687	1 135	2 508	187	4 517	345	309	654
Svidník	1 155	1 830	4 144	256	7 385	528	517	1 045
Vranov nad Topľou	2 431	4 098	8 845	1 380	16 754	1 149	1 296	2 445
Košický kraj	36 401	35 616	84 640	8 123	164 780	15 014	19 670	34 684
Gelnica	1 295	1 514	3 315	277	6 401	689	623	1 312
Košice I	2 685	3 486	7 483	661	14 315	1 372	2 420	3 792
Košice II	3 410	3 898	9 012	871	17 191	1 373	2 825	4 198
Košice III	1 743	757	3 572	313	6 385	629	1 169	1 798
Košice IV	3 617	2 935	5 173	480	12 205	1 481	1 895	3 376
<i>Košice</i>	<i>11 455</i>	<i>11 076</i>	<i>25 240</i>	<i>2 325</i>	<i>50 096</i>	<i>4 855</i>	<i>8 309</i>	<i>13 164</i>
Košice okolie	5 026	5 124	11 990	1 027	23 167	2 017	2 240	4 257
Michalovce	5 281	5 369	12 639	1 294	24 583	1 774	2 424	4 198
Rožňava	3 602	2 614	6 788	525	13 529	1 336	1 325	2 661
Sobrance	1 124	1 335	2 485	243	5 187	439	355	794
Spišská Nová Ves	3 484	3 902	10 605	1 124	19 115	1 726	2 241	3 967
Trebišov	5 134	4 682	11 578	1 308	22 702	2 178	2 153	4 331

Cenzové domácnosti podľa druhu v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraje, okresy	Viacčlenné nerodinné do- mácnosti	Domácnosti jednotlivcov				Úhrn domá- cností
		vo vlastnom dome	v inom byte	podnájomníci	spolu	
SR	35 339	392 802	223 054	6 167	622 023	2 071 743
Bratislavský kraj	6 005	62 680	25 339	1 131	89 150	254 962
Bratislava I	789	7 512	2 738	126	10 376	22 576
Bratislava II	1 268	15 405	4 905	235	20 545	50 968
Bratislava III	945	8 833	2 387	127	11 347	28 879
Bratislava IV	839	9 879	3 421	170	13 470	39 699
Bratislava V	870	9 085	4 333	249	13 667	46 963
<i>Bratislava</i>	<i>4 711</i>	<i>50 714</i>	<i>17 784</i>	<i>907</i>	<i>69 405</i>	<i>189 085</i>
Malacky	430	4 347	2 377	106	6 830	24 234
Pezinok	398	4 260	3 324	52	7 636	22 276
Senec	466	3 359	1 854	66	5 279	19 367
Trnavský kraj	1 689	40 738	28 775	509	70 022	221 261
Dunajská Streda	142	7 951	6 045	81	14 077	45 676
Galanta	382	6 872	4 414	90	11 376	37 652
Hlohovec	131	3 154	2 288	36	5 478	17 796
Piešťany	170	5 823	3 702	69	9 594	26 865
Senica	246	4 361	2 959	71	7 391	23 873
Skalica	160	3 184	1 820	61	5 065	17 939
Tnava	458	9 393	7 547	101	17 041	51 460
Trenčiansky kraj	3 886	43 058	24 735	747	68 540	233 962
Bánovce nad Bebravou	215	2 822	1 776	33	4 631	15 070
Ilava	341	4 024	2 302	43	6 369	23 177
Myjava	211	2 523	1 142	16	3 681	11 824
Nové Mesto nad Váhom	443	5 158	3 220	224	8 602	26 060
Partizánske	236	3 443	2 871	45	6 359	19 373
Považská Bystrica	321	4 856	3 792	87	8 735	25 752
Prievidza	960	9 209	4 247	174	13 630	52 729
Púchov	296	2 901	1 620	32	4 553	16 912
Trenčín	863	8 122	3 765	93	11 980	43 065
Nitriansky kraj	4 463	57 767	31 196	621	89 584	285 603
Komárno	734	9 133	4 152	101	13 386	44 221
Levice	764	10 860	5 408	112	16 380	49 171
Nitra	1 105	12 291	7 112	147	19 550	63 753
Nové Zámky	1 001	12 681	4 957	138	17 776	59 676
Šaľa	299	3 859	1 661	30	5 550	20 704
Topoľčany	406	5 338	3 688	80	9 106	28 943
Zlaté Moravce	154	3 605	4 218	13	7 836	19 135
Žilinský kraj	4 729	42 705	23 600	573	66 878	250 433
Bytča	248	1 934	863	13	2 810	10 714
Čadca	635	4 910	3 639	38	8 587	33 002
Dolný Kubín	298	2 422	1 153	20	3 595	13 629
Kysucké Nové Mesto	222	1 871	1 464	31	3 366	12 557
Liptovský Mikuláš	456	5 413	2 556	59	8 028	28 136
Martin	654	7 212	3 701	161	11 074	38 530
Námestovo	289	1 894	1 448	24	3 366	16 357
Ružomberok	426	4 174	1 827	50	6 051	21 943
Turčianske Teplice	161	1 101	778	17	1 896	6 553
Tvrdošín	204	1 474	1 307	22	2 803	11 410
Žilina	1 136	10 300	4 864	138	15 302	57 602

Cenzové domácnosti podľa druhu v roku 2001 (pokračovanie)

SR, kraje, okresy	Viacčlenné nerodinné do- mácnosti	Domácnosti jednotlivcov			Úhrn domác- ností	
		vo vlastnom dome	v inom byte	podnájomníci		spolu
Banskobystrický kraj	4 399	55 598	31 068	1 391	88 057	269 395
Banská Bystrica	752	9 787	3 569	299	13 655	45 139
Banská Štiavnica	113	1 560	907	95	2 562	7 079
Brezno	436	5 195	2 759	123	8 077	25 912
Detva	114	2 825	3 671	17	6 513	15 333
Krupina	151	1 908	1 067	32	3 007	8 994
Lučenec	659	6 517	3 657	146	10 320	30 432
Poltár	194	2 130	787	57	2 974	9 481
Revúca	285	2 929	1 353	50	4 332	15 635
Rimavská Sobota	586	6 506	3 444	129	10 079	32 709
Veľký Krtíš	293	3 808	2 703	129	6 640	19 423
Zvolen	351	6 258	3 507	148	9 913	28 711
Žarnovica	176	2 157	1 250	46	3 453	10 841
Žiar nad Hronom	289	4 018	2 394	120	6 532	19 706
Prešovský kraj	5 146	38 411	28 636	518	67 565	269 414
Bardejov	550	2 874	1 846	25	4 745	24 373
Humenné	370	3 355	2 117	43	5 515	22 958
Kežmarok	472	2 617	1 495	48	4 160	19 346
Levoča	173	1 572	1 302	16	2 890	10 861
Medzilaborce	104	1 051	486	15	1 552	4 944
Poprad	744	6 437	3 730	106	10 273	37 640
Prešov	1 052	8 926	6 970	140	16 036	57 733
Sabinov	255	2 135	3 319	8	5 462	18 283
Snina	203	2 206	1 513	36	3 755	14 272
Stará Ľubovňa	270	2 093	1 851	16	3 960	16 034
Stropkov	150	866	798	13	1 677	6 998
Svidník	249	1 493	1 204	24	2 721	11 400
Vranov nad Topľou	554	2 786	2 005	28	4 819	24 572
Košický kraj	5 022	51 845	29 705	677	82 227	286 713
Gelnica	195	1 912	806	21	2 739	10 647
Košice I	645	7 446	2 322	113	9 881	28 633
Košice II	510	5 965	2 684	86	8 735	30 634
Košice III	165	1 941	887	29	2 857	11 205
Košice IV	531	5 965	2 314	62	8 341	24 453
<i>Košice</i>	<i>1 851</i>	<i>21 317</i>	<i>8 207</i>	<i>290</i>	<i>29 814</i>	<i>94 925</i>
Košice okolie	590	5 493	4 367	49	9 909	37 923
Michalovce	546	6 164	5 142	78	11 384	40 711
Rožňava	502	4 652	2 072	59	6 783	23 475
Sobrance	166	1 667	1 607	13	3 287	9 434
Spišská Nová Ves	468	4 943	3 611	87	8 641	32 191
Trebišov	704	5 697	3 893	80	9 670	37 407

Vydal: **Inštitút informatiky a štatistiky**
Dúbravská cesta 3, 845 24 Bratislava 45

V edícií: **Akty**

Pod číslom: **1**

Počet strán: **32**

Počet výtlačkov: **20**

Tlač: **Inštitút informatiky a štatistiky**

1-2005-A/1